

දළදා වරුණ

මහනුවර ශ්‍රී දළදා මාලිගාව මාසිකව නිකුත් කරන
ලංකාවේ වැඩිම පිරිසක් කියවන බෞද්ධ සඟරාව

■ ශ්‍රී බුද්ධ වරුණ 2560 මැදින් මස 12 වන ඉරු දින

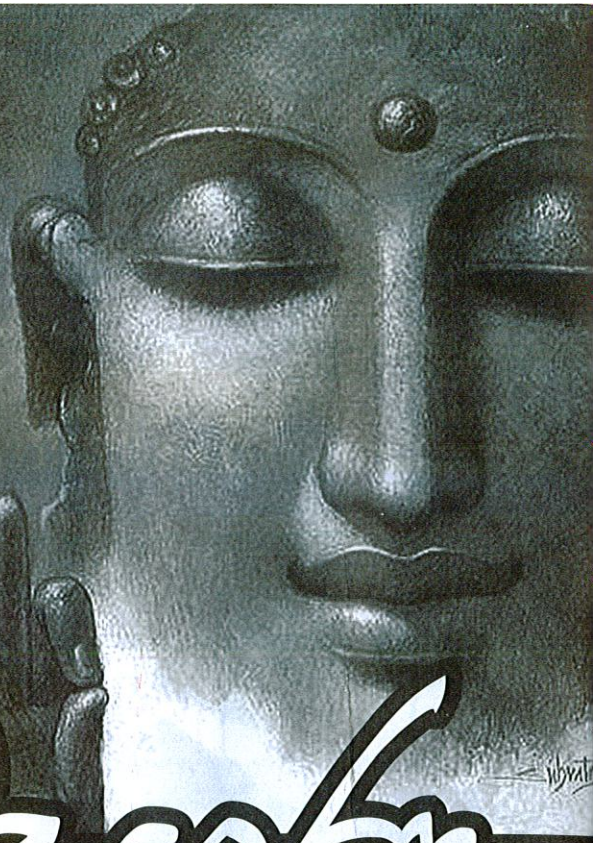
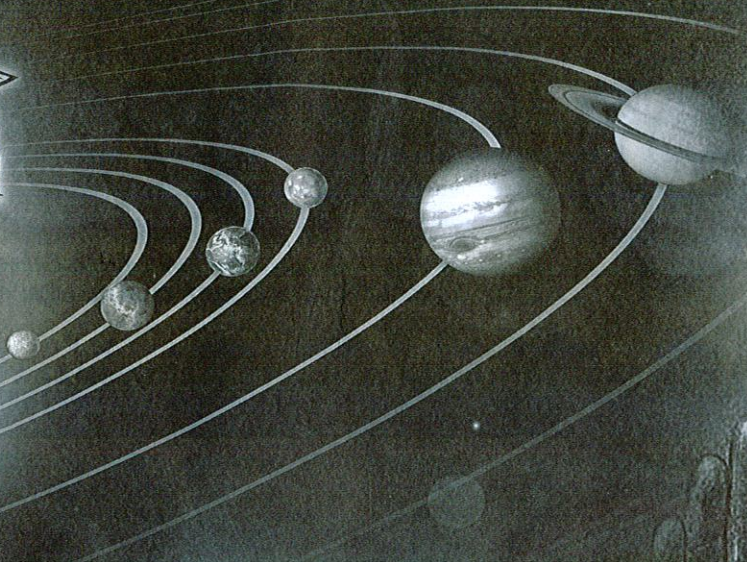
■ 2016 මාර්තු මස 12 වැනි ඉරුව

මහනුවර
දළදා

■ හොම්ලේ පිරිනමන දහම් පඬුරක්

■ විධිමත් සඳහා හොඳේ

ග්‍රහ දෝෂ දුරු කරන

පුද්ගල

ග්‍රහ දෝෂයන්ගෙන් සිදුවන අපල උපද්‍රව සඳහා හොඳම ශාන්ති කර්මය නිතර බුදු ගුණ සිහි කිරීමයි.

බුදුගුණ ශාන්තිය

එසේ ග්‍රහ දෝෂයන්ගෙන් සිදුවන අපල උපද්‍රව දුරුකර ගැනීම සඳහා මෙහි පහත දැක්වෙන බුදුගුණ ශාන්තිය උදේ සවස තුන් වර බැගින් කියවීමෙන් බොහෝ ගුණ ලැබෙන බව ඇත්දැක ඇත්තෙමු.

නමෝතස්ස... ඉතිපිසෝ

සුඛෝ බුද්ධානං උප්පාදෝ
සුඛෝ බුද්ධානං උප්පාදෝ
සුඛෝ බුද්ධානං උප්පාදෝ
බුදුවරයන්ගේ පහළවීම සැපතකි

බුදුවරයන්ගේ පහළවීම සැපතකි
බුදුවරයන්ගේ පහළවීම සැපතකි
බුදුගුණ අනන්තය

බුදුගුණ අනන්තය
බුදුගුණ අනන්තය

එදා ඒ දීපංකර බුදුරජාණන් වහන්සේ පාද මූලයෙහිදී අත්පත් අමාසුවය අතහැර මේ සසර දුක් විඳින අපමණ සත්වයන් කෙරෙහි අනුකම්පාවෙන් එම සත්වයන් එම සසර දුකෙන් මුදාලනු පිණිස මතු බුදු බව පතා ඇස්, ඉස්, මස්, ලේ දන් දෙමින් සාරා සංඛ්‍යාය කල්ප ලක්ෂයක් පෙරුම් දම් පිරු අප මහා බෝසතාණන් වහන්සේ, වෙසක් මස පුර පසළොස්වක පොහොය දින අලුයම් වේලාවේදී උත්තර භාරතීය දඹදිව ගයා ශීර්ෂයේදී වැඩ සිටි ශ්‍රී මහා බෝධීන් වහන්සේට පිටදී

වජ්‍රාසනයේ වැඩ හිඳ,

දසබ්බිධරක් වූ මාර සේනාව හා කෙලෙස මරුන් පරාජය කොට, සියලුම කෙලෙසුන් සුන්කර සම්මා සම්බුද්ධත්වයට පත්වූ සේක.

එසේ එදා ඒ සම්බෝධි මණ්ඩලයේදී සියලුම කෙලෙසුන් සුන් කර සම්මා සම්බුද්ධත්වයට පත්වූ ඒ සිද්ධාර්ථ ගෞතම බුදුරජාණන් වහන්සේට මම දැන් වැඳ නමස්කාර කර මගේ ජීවිතය පූජා කරමි, පූජා වේවා! පූජා වේවා! පූජා වේවා! සාදු! සාදු!

එසේම උන්වහන්සේගේ නිර්මල ධර්ම රත්නයටද වැඳ නමස්කාර කර මගේ ජීවිතය පූජා කරමි පූජා වේවා! පූජා වේවා! පූජා වේවා! සාදු! සාදු! සාදු!

එසේම උන්වහන්සේගේ උතුම් සංඝ රත්නයටද වැඳ නමස්කාර කර මගේ ජීවිතය පූජා කරමි පූජා වේවා! පූජා වේවා! පූජා වේවා! සාදු! සාදු! සාදු!

එසේ එදා ඒ සම්බෝධි මණ්ඩලයේදී සියලුම කෙලෙසුන් සුන්දර සම්මා සම්බුද්ධත්වයට පත්වූ,

ඒ භාග්‍යවත් අරහත්වූ සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේගේ බුද්ධ ආඥා චක්‍රය දස දහසක් සක්වල පවතින සත්‍යයේ බලයෙන්, මගේ සෙනසුරු අපල සහ සියලුම ග්‍රහ දෝෂ දුරුවී මටත්, මගේ පවුලේ අයටත් නිරෝගී භාවයත්, දීර්ඝායුෂත් ලැබේවා! ලැබේවා! ලැබේවා!

ශාස්ත්‍රපති රන්ජන්වල විමලරහන හිමි

“මේ ලෝකයේ කවරදවත් වෛරයෝ වෛරයෙන් නොසන්සිඳෙත්, අවෛරයෙන්ම වෛරයෝ සංසිඳෙත්.”

බුදු දහමේ උගන්වන දකුණු භද්දා ගැනීම

‘පිං වස්කන්ධයම විශාල බැඳීමක් සහ නිසරදයක්. එම නිසා එම කරදරය පැත්තකින් තැබීම සතුවට හේතුවක්’ බව සංයුක්ත නිකායේ සඳහන් වේ.

බුදු දහම සහ දුක අතර ඇත්තේ පැහැදිලි සම්බන්ධතාවකි. එයට හේතුව අප අතර දුක නොපවත්නේ නම් බුදු දහමේ උත්පත්තියද සිදු නොවන බැවිනි. තවදුරටත් විස්තර කරතොත් ඔබට දුක පිළිබඳ

අත්දැකීමක් නොමැති නම් බුදු දහමේ අවශ්‍යතාවද ඇති නොවේ.

බුදු දහමේ දුක (දුක්ඛ) යන පදය මෙසේ විග්‍රහ කොට ඇත. දු > නරක, දුක්මුසු යන අර්ථයන් වේ. බ > යනු රෝදයයි. ඒ අනුව අයහපත් දුක්මුසු හටගැනීම දුක නමින් හැඳින්වේය.

ඔබ අබලන් වූ රෝද ඇති වාහනයක ගමන් කරතොත් ඒ ගමන අවසාන වනතුරු ඔබ කුළ පවත්නේ මොනසම් ආකාරයේ සිතුවිලිද එය අප්‍රසන්න, අපහසුතාවෙන් යුක්ත

වන්නක් බව නොකිව මනාය. ජීවිතයත් එබඳුය.

අප හැම දෙනාටම දුක පිළිබඳ අත්දැකීමක් ඇත. ප්‍රධාන වශයෙන් ජීවත් වන කාලය තුළ අප බලාපොරොත්තු වන දේවල්වලින් ඉටු කරගත හැක්කේ ඉතාමත් අල්ප දෙයක් පමණි. ඇතැම් විට එකම බලාපොරොත්තුවක්වත් ඉටුකර ගත හැකි නොවේ. එය දුකකි. බුදු දහමට අනුව ජීවිතය යනු දුකින් පිරුණු එකක් වන අතර මිනිසාට එයින් ගැලවිය නොහැක්කේ ජීවිතය පමණක් නොව මුළු ලෝකයම දුකින් පිරී ඇති බැවිනි. (දුක්ඛේ ලෝකෝ පතිට්ඨිතො) දුක අපට ඇති ප්‍රධාන ප්‍රශ්නයයි. සමාජයේ ජීවත් වන විට මුහුණ පාන්නට සිදු වන සියලුම ප්‍රශ්නවල අවසාන ප්‍රතිඵලය දුකකි.

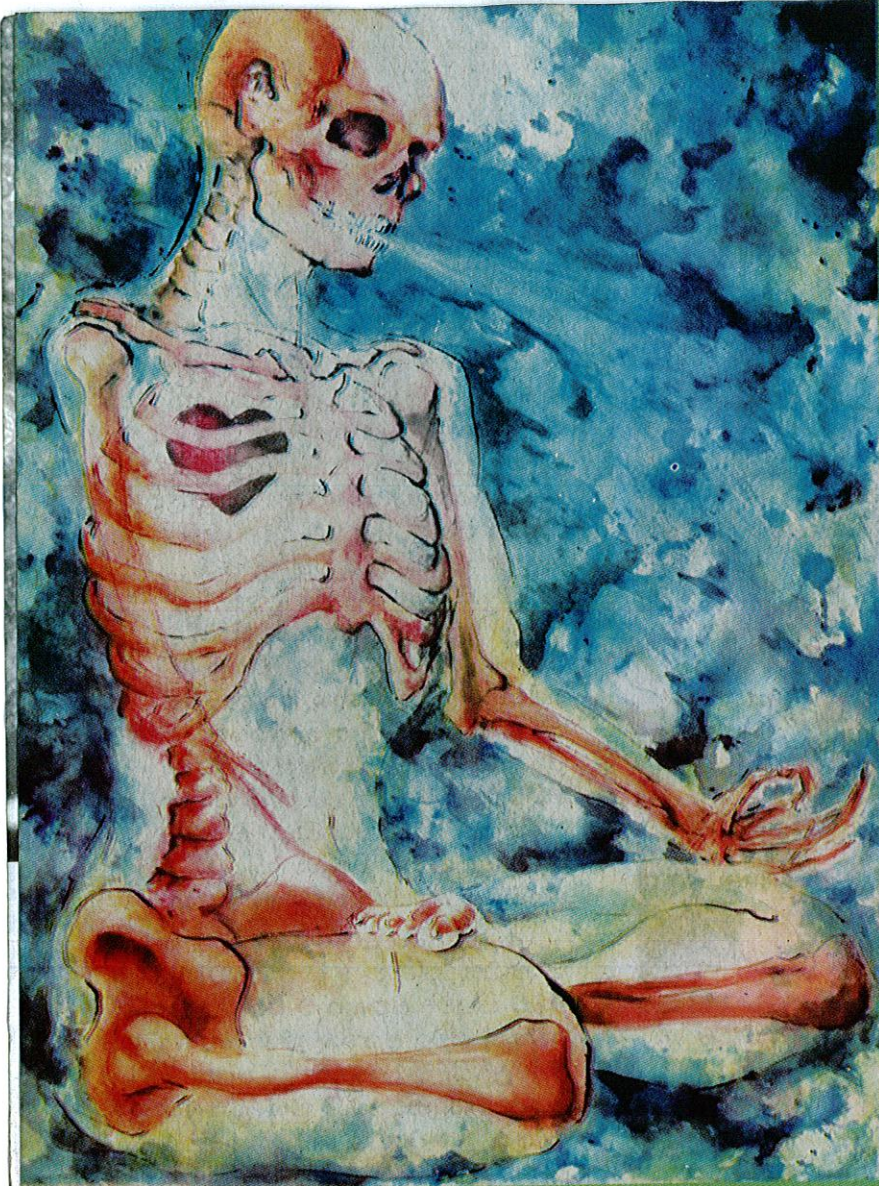
ඇතැම් විට අප වෙත එන එකම ප්‍රශ්නයක්වත් විසඳා සැනසීමට පත් වීමට සිතුවද අනතුරුව එම ප්‍රශ්නය වෙනත් ස්වරූපයකින් තමා වෙත එනු ලබයි. ඒ අනුව අලුත් අලුත් ප්‍රශ්නවලට නිරතුරුව මුහුණ පෑමට සිදුවේ. එය දුකෙහි යථාර්ථයයි. දුක හටගනී. තව මොහොතකින් එය නැති වේ. තවත් මුහුණුවරකින් නැවත මතු වේ. ඇතැම් විට මානසික ප්‍රශ්නද තවත් විටෙක ශාරීරික ප්‍රශ්නද ඒ ප්‍රශ්න අතර දක්නට ලැබේ.

මේ අනුව දුක මුළු ජීවිතයම වසාගෙන පවතී. කිසි කෙනකුට මෙයින් ගැලවීමක් හෝ පලා යාමක් කළ නොහැකිය. බුදු දහමේදී දුක ආකාර හතකට දක්වා ඇත.

1. ඉපදීම දුකකි

ඉපදෙන අවස්ථාවේ දරුවාට දුකක් ඇති වන බව වෛද්‍ය මතයයි. දරුවාට මෙන්ම මවටද ඒ වේදනාව ඇතිවේ. උණුසුම් සහගතව සිට එළියට ආ විට දැනෙන සීතල සැප අත්දැකීමක් නොවේ. ඇතැම් විට හෙල්ලීම, පෙරලීමවලටද මුහුණ පාන්නට සිදු වේ.

“යමකු බැරවීමකින් පවක් කළත් හැවත හැවත විය නොකළ යුතුය. පව් කිරීම නිසැකවම දුකට හේතු වේ.”

2. වයසට යාම දුකකි

වයසට යාමත් සමග මුහුණ දෙන්නට සිදුවන අත්දැකීම් ඉතාමත් දුක්මුසුය. ශාරීරික දුර්වලකම්, තරුණ අවධියේ මෙන් දුවන්නට පන්න්නට, යන්න එන්නට ඇති අපහසුතාව, මතකය දුර්වල වීම, නම් අමතකවීම, පසුගිය දේවල් මතකයට ගැනීමේ අපහසුතාව, ඇස් පෙනීම, කන් ඇසීම දුර්වල වීම ආදී වශයෙන් විවිධ දුක් කරදරවලට මුහුණ පාන්නට සිදුවේ.

3. ලෙඩ දුක්

වයසට යාමත් සමගම අපට උරුම වන තවත් අප්‍රසන්න දෙයක් වනුයේ විවිධාකාර ලෙඩ දුක්වලට ගොදුරු වීමයි. දතේ කැක්කුමක් ඇතිවූ විට අප මොන තරම් පීඩා විඳින්නේද? ඒ අනුව පිළිකා, අංශභාගය වැනි රෝගයකට ගොදුරු වූ විට අපට ඇති වන දුක් වේදනා පිළිබඳ සිතීමද අසීරුය.

4. මරණය

මරණය පිළිබඳ සිතීමද මහත් දුකකි. එයට මුහුණ

පාන්නට බොහෝ දෙනකු සුදුනම් නැත. සිය ජීවත් වීම සඳහා අරගලයක යෙදී සිටිති. නික මහත් දුකක් වේ. යාමට කැමති වුවද අවසන් පොදු පිට කිරීම මහත් දුකක් බව සඳහන් වේ. විට මරණ මොහොතේදී බොහෝ අය වේදනා කැ ගසති. තමන් කළ වැරදි දේවල් මතක් වීම දුකකි. භයකි. එබැවින් මරණය ගැන සිතීමට බොහෝ දෙනා අකමැත්තක් දක්වති.

5. අප්‍රිය පුද්ගලයන් සමග එකතු වීම

මෙයද ජීවිතයේ මුහුණ පාන්නට සිදුවන අප්‍රසන්න අවස්ථාවකි. හැමදෙනාටම තමන් කරන පුද්ගලයන් මුණ ගැසීම සිදුවේ. එකම ජීවත් වන පිරිස්ද, විශේෂයෙන් අඹු-සැමියන් අප්‍රසන්න අවස්ථාවට මුහුණ දීම තුළින් පීඩා පුද්ගලයන් පමණක් නොව අප්‍රසන්න පරිසර ජීවත් වීමද, අධික සීතල හෝ අධික උණුසුම ප්‍රදේශවල වාසය කිරීමද දුක් සහගතය.

6. ප්‍රියයන්ගෙන් වෙන් වීම

අප නිතරම ජීවත් වන්නට උත්සාහ දරන ප්‍රිය මනාප පුද්ගලයන් සමගය. එය මහත් සා ඒ අතර විවිධ හේතු මත තමන් ප්‍රිය කරන්නා ඇත්වීම මහත් දුකක් වේ. නැදැයන්, මිත්‍රයන් අතර පවතින ගැටුම් නිසා වෙන් වීම අද බෙ සෙයින් දක්නට ලැබේ. මෙයද මහත් දුකකි.

7. තමන් කැමති දේවල් නොලැබීම

හැම දෙනාම තමන් කැමති දේවල් ලබා සඳහා මහත් උත්සාහයක යෙදේ. කැමති දේ ලැබීම මහත් සතුටට හේතු වන්නා සේම කැ දේවල් නොලැබීමද මහත් දුකක් වන්නේය.

8. පංචස්කන්ධය උපාදන වශයෙන් ගැනීම

බුදු දහමට අනුව ශරීරය ස්කන්ධ හෙවත් පහක එකතුවෙන් නිර්මාණය වී ඇත. රූප, වේ, සංඥ, සංඛාර, විඤ්ඤ යනු ඒ පහයි. මේ අනුව හිමි ශරීරය තුළින් ලබන්නා වූ යම් යම් විඤ්ඤ මමය, මාගේය යනුවෙන් වරදවා ගැනීම තුළින් උපත සිදුවන බව බුදු දහමෙන් ඉගැන්වේ. ඒ අ පංචස්කන්ධයන්ගෙන් දුක ඉවත් කළ නොහැකි ස්වාධීනව ශරීරයට පැවතිය නොහැකිය. පංචස් උපාදන වශයෙන් ගැනීමත්, දුකත් එකම දෙයකි දෙයාකාර වූවක් නොවේ. "මහණෙනි, දුක යනු පංචස්කන්ධය මාගේය යනුවෙන් ගැනීමයි." (සු නිපාත)

එසේ නම් දුක නැතිකර ගන්නට අප කළ යු මගට පිවිසීම වන්නේය.

පුස්තක පහළගම සේමරතන නානිමි

"පව් කරන්නා මෙලොවත් ශෝක කරයි. පරලොවත් ශෝක කරයි. දෙලොවම ශෝක කරයි."

දන් දුන්තොත් ලැබෙනවාමයි මෙන්න මේ දේවල්

සහපත් කර්ම අතර මුලින්ම සඳහන් වනුයේ ත්‍රිවිධ පුණ්‍යක් ක්‍රියා ධර්ම වේ. ත්‍රිවිධ පුණ්‍යක් ක්‍රියා ධර්ම නම් දන්, සීල, භාවනා වේ. ඒ අනුව අපි පළමුව එහි ආනිශංස හඳුනා ගනිමු.

බුදුරජුන් සාන්දෘෂ්ටික (මෙලොවම තමා විසින් දක ගත හැකි) දනානිශංස සතරක් පෙන්වා ඇත. ඒවා මෙසේය.

- දයක තෙමේ බොහෝ දෙනාට ප්‍රියමනාප කෙනෙක් වේ.
 - දයකතුමා පිළිබඳව යහපත් කීර්ති රාවයක් පැතිරේ.
 - ඕනෑම පිරිසක් කරා විශාරදව එළඹීමේ ශක්තියක් ලැබේ. මතු විමකට තෙද රහිත විමකට පත් නොවේ.
 - යහපත් කල්‍යාණ මිත්‍ර ආශ්‍රය ලැබේ.
- එසේම දනානිශංස සුත්‍රයට අනුව, දන් දෙන්නාව මෙසේ හඳුන්වා දී තිබේ.
- අබණ්ඩව සිල් ආදී ගුණ, පන්සිල් ආදී ගුණ රකින්නකු බව තවද මරණින් මතු සුගති ලෝකයක ඉපදීමටද මෙම දනමය පින්කම හේතුවන බව.

තවද සත්පුරුෂ දන් පහක් ඇති අතර එහි විශේෂ විපාක සත්පුරිස දන් සුත්‍රයට අනුව මෙසේය.

සත්පුරුෂ දන් ආනිශංස පහ

- ශ්‍රද්ධාවෙන් දන් දීම හේතුවෙන් විශිෂ්ට රූප සම්පත් ලැබේ. එබැවින් ශ්‍රද්ධාවෙන්ම දන් දෙන්න.
- සකස් කොට දන් දීම හේතුවෙන් කීකරු දු පුතුන්, අඹු දරුවන්, ස්වාමි පුත්‍රයන්, දසි දස්සන් ලැබේ. (එබැවින් දෙන දෑ සකස් කොට දීමට පුරුදු වන්න.)
- ආගන්තුක දන්, ගමික දන්, දුර්භික්ෂ දන් ආදී සුදුසු කල්හි දන් දීම හේතුවෙන් තරුණ වයසේදී බොහෝ සැප සම්පත් ලැබේ.
- ලෝභයකින් තොරව දන් දීම හේතුවෙන් හොඳ ආහාරපාන, යානවාහන, ගේ දෙර ආදිය පරිභෝජනය කිරීමට සිත් නැමෙනු ඇත. ලැබෙන දෑ පරිභෝග කිරීමට සිත නැමෙනුයේ ලෝභයෙන් තොරව දන් දීම හේතුවෙනි.

- තමාද, අන් අයද වෙහෙසට පත් නොකොට ධාර්මික වස්තුවෙන් දන්දීම හේතුවෙන් මතු ලැබෙන සම්පත් ගින්නෙන්, ජලයෙන්, සොර සතුරන්ගෙන්, අකීකරු දු දරුවන්ගෙන් විනාශ වී තමාට අහිමි නොවේ, ලැබෙන සම්පත් සුරක්ෂිත වේ කියාය.

තවත් දන් හතරක ආනිශංස ධර්මයෙහි සඳහන් වේ

- තමාගේ ධනයෙන් දන් දෙන අතර අන්‍යයන් ඊට සහභාගි කර නොගනී. ඒ හේතුවෙන් ඒ අයට මතු හෝග සම්පත් ලැබෙන අතර පරිවාර සම්පත් නොලැබී යයි.
- තම ධනය වියදම් නොකොට බොහෝ පිරිස් එකතු කොට ඒ අයගේ ධනයෙන් දන් දීම හේතුවෙන් මතු ධන සම්පත් නොලැබෙන අතර පිරිවර සම්පත් ලැබෙනු ඇත.
- තමාද දන් නොදෙන අතර දෙන දනයකටද සහභාගි නොවීම හේතුවෙන් මතු ධන සම්පත්ද, පිරිවර සම්පත්ද යන දෙකම නොලැබේ.
- තම ධනයද, යොදගත් අන් අයද ඊට සහභාගි කරගෙන දෙන දනය හේතුවෙන් මතු ධන සම්පත්ද, පිරිවර සම්පත්ද යන දෙකම ලැබෙනු ඇත.

ශ්‍රද්ධාව අවදි කරගෙන නුවණින් යුක්තව එකඟ වූ නොවිසිරුණ සිතින් දෙන පුංචි දෙයක් වුවද මහත් ඵල වන බව අපදන් පාලියද පෙන්වා දෙයි.

"අනුන්ගේ රළු පරළු කතාත් අනුන් කළ හොකළ දේත් නොසෙවිය යුතුය. තමාගේම කළ හොකළ දේ සෙවිය යුතුය."

වෙනස් වෙනහේ රූපය විතරයි සසර පුරුදු වෙනස් වෙනහේ නැත

ඒත්
වෙනස්
කරගන්නත්
පුළුවන්

රහතන් වහන්සේ පිළිබඳ අප අවධානය යොමු කිරීමේදී වුවද උන්වහන්සේලා අතරද ඇති පුරුදු එකිනෙකට වෙනස් බව වැටහෙනවා. මේ පිළිබඳ ධර්මයේ සඳහන් අවස්ථාවක් දෙකක් මෙලෙස දක්විය හැකියි.

බුද්ධ කාලයේදී එක්තරා මහ රහතන් වහන්සේ නමක් වැඩ සිටියා. උන්වහන්සේ දනය ලබා ගැනීමේදී පාත්‍රය පිරවන්න දනය පුරවා ගන්නවා. අනෙකුත් රහතන් වහන්සේට මෙය ඉතාම අප්‍රසන්න දසුනක් වුණා. දිනක් බුදුරජාණන් වහන්සේ හමුවූ වෙනත් රහත් හිමිවරු මේ පිළිබඳ සැලකර සිටියා. මෙය ඉතා අප්‍රසන්න දෙයක් බව බුදුරජාණන් හමුවේ පවසා සිටියා.

අදළ රහතන් වහන්සේ ගෙන්වා “ඔබවහන්සේ පමණට වඩා දනය වළඳනවාද?” යි බුදුරජාණන් වහන්සේ මේ පිළිබඳ විමසුවා. එවිට එම මහරහතන් වහන්සේ පවසා සිටියේ “ස්වාමීනි භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මා හට ඒ ගන්නා දනයද ප්‍රමාණවත් නොවන බව” යි. ඒ අවස්ථාවේදී බුදුරජාණන් වහන්සේ අනෙක් හික්ෂුන් වහන්සේ උදෙසා මෙම හික්ෂුවගේ පෙර හවයන් පිළිබඳ මෙසේ වදළා. මේ හික්ෂුව සාමාන්‍ය කෙනෙක් නොව සියලු කෙලෙස් දුරු කරගත් මහරහතන් වහන්සේ නමක්. පෙර හවයේ මෙම රහතන් වහන්සේ ආත්ම 500 ක් මහා සද්දන්ත ඇත් කුලයක ඉපදී තිබෙනවා. ඒ ඇතිවූ සාංසාරික පුරුද්ද නිසා කොපමණ ආහාර ගත්තත් ඇතැයි කියා සැහීමකට පත්වන්නේ නැහැ. ඒ අයුරින් යමකුගේ විඤ්ඤාණය දෙයකට ඇබ්බැහි වුවහොත් එය සාංසාරික පුරුද්දක් වශයෙන් දිගින් දිගටම අත්බවෙන් අත්බවයට යන ස්වභාවයක් අපට දක්නට ලැබෙනවා.

මේ අයුරින් තවත් කතාවක් ධර්මයෙහි සඳහන් වෙනවා. ඒත් රහතන් වහන්සේ නමක්. නමුත් උන්වහන්සේ රහතන් වහන්සේ

“මෝඩයා මට දරුවෝ ඇත. මට ධනය ඇත කියා සිතමින් උද්දම වෙයි. තමාට තමනුත් හැකි කල කුමන දරුවෝද? කුමන ධනයද?”

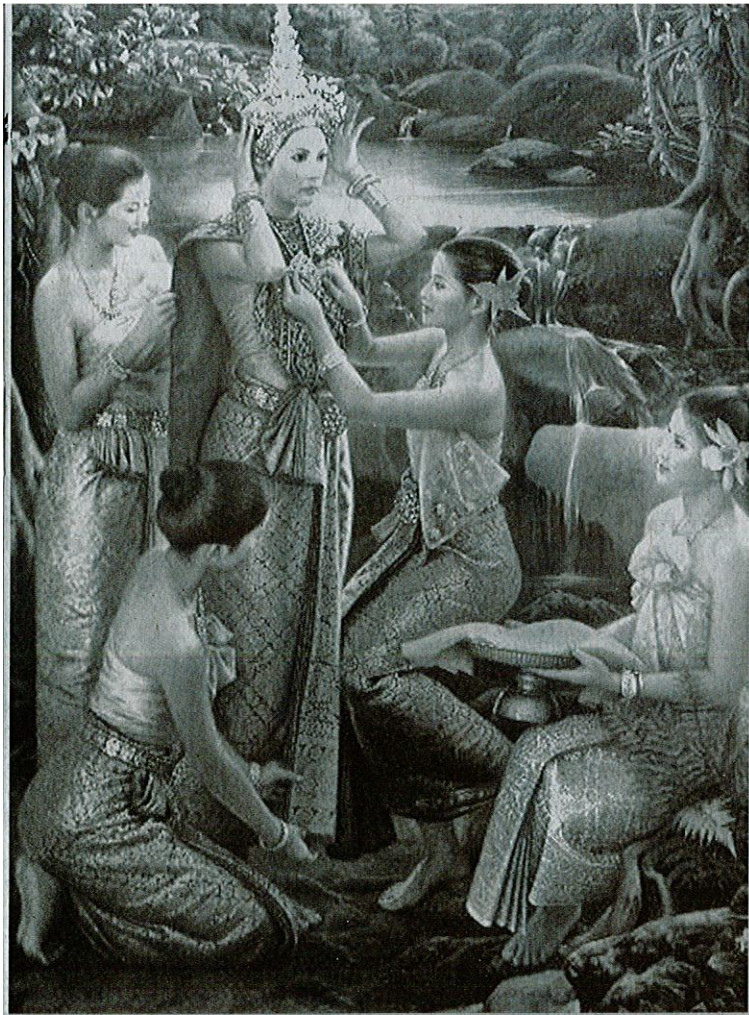
ඇතිවන්නේ නැහැ” ඒ අවස්ථාවේදී බුදුරජාණන් වහන්සේ මෙම හික්ෂුවගේ පෙර ආත්මය පිළිබඳ මෙසේ වදලා, මෙම හික්ෂුව ආත්ම සිය ගණනක් බ්‍රාහ්මණ මහා කුලයේ උපත ලද බමුණෙක්. ඉතින් මෙම ආත්ම ගණනක් බමුණු කුලයේ උපත ලද නිසා මේ අයුරින් සිදුවූවා කියා, මක්නිසාද මහා කුලයේ සිටින බමුණන් පහත් කුලවල උදවිය අමතන්නේ වසල වාදයෙන්. අන්න ඒ ආත්ම ගණනක් පැවැති ගතිය මේ ආත්මයේදීද දක්නට ලැබෙන්නේ යැයි කියා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කොට වදලා. මෙම රහතන් වහන්සේ සියලු කෙලෙස් දුරු කළ මහ රහතන් වහන්සේ නමක්. කිසි දිනෙක වෛරයකින්, තරහකින් මෙම හික්ෂුව කවුරුවත් අමතන්නේ නෑ. සාංසාරික පුරුද්ද නිසා මේ ආත්මයේදී වසල බසින් පුද්ගලයන් අමතනුයේ යැයි පැමිණ සිටින පිරිසට බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනු ලැබුවා.

මේ අයුරින් කෙනකු පවි සිදු කරනවා නම් නිරන්තරයෙන් අකුසල් සිදු කරනවා නම් එයද සාංසාරික පුරුද්දක් වශයෙන් ආත්මයෙන් ආත්මයට පැමිණෙනවා. එම අකුසල් කිරීම, පවි කිරීම තම විඤ්ඤාණයට පුරුදු වීමෙන් එයද සාංසාරික පුරුද්දක් වශයෙන් ඉදිරියට ගෙන යනු ලබනවා. අකුසල් සිත් ඇති පුද්ගලයා නිතරම සිතන්නේ අකුසල් කිරීමටයි.

මේ අයුරින් අප විමසා බැලීමේදී අපට වැටහෙනවා නිතර නිතර කුසල් රැස්කරන තැනැත්තා නිරන්තරයෙන් එම ජීවන රටාවන් සාංසාරිකව රැගෙන යන බව. නිතර නිතර අකුසල් කරන තැනැත්තා එම පුරුදු සාංසාරික වශයෙන් උපදින ආත්මයන්වල රැගෙන යනවා. එයට පුරුදු වී එසේ හැඩ ගැසෙනවා. මේ සියලු දේ එක ආත්මයකින්, දෙකකින් නිම වන්නේ නැහැ. අප ජීවත් වන වසර 60-40 පමණක් නොව මෙම ශරීරය විඤ්ඤාණය තාවකාලිකව අල්ලා සිටිනවා. ක්‍රමානුකූලව විඤ්ඤාණය මෙම ශරීරයෙන් පිටවූ පසු නැවත වෙනත් ස්වරූපවලින් යුතු ශරීර අල්ලා ගනු ලබනවා. මේ අයුරින් ආත්ම කල්ප ගණනක් තිස්සේ විඤ්ඤාණය පැමිණෙනවා.

කෙනෙකු තම විඤ්ඤාණය හොඳ හෝ නරක ආදී වශයෙන් යම් පුරුද්දක් හුරු කරනවා නම් එය සාංසාරිකව හැම ආත්මයකම ඉදිරියට ගෙන යනු ලබනවා. එම නිසා අප නිරන්තරයෙන් අකුසලින් මිදී කුසලයට සිත යොමුකර කුසල් සිතින් විඤ්ඤාණය පෝෂණය කර මෙම සසර ගමන කෙටි කර ගැනීමට උත්සාහ දැරිය යුතුයි.

පූජ්‍ය ගලිගමුවේ ඤාණප්‍රදීප හිමි

නමක් බව කවුරුන් දැන සිටියේ නැහැ. මන්ද යමකු රහත් භාවයට පත්වූ බව ප්‍රදර්ශනය නොකරන බැවින්. රහතන් වහන්සේ නමක් හෝ මාර්ගඵලලාභී හික්ෂුවක් කිසි දිනක “මම රහත් වූවා, මම අසවල් මාර්ගඵලය ලැබුවා” යැයි ප්‍රසිද්ධියේ පවසන්නේ නැහැ. උන්වහන්සේලා ජීවන රටාව, ගති පැවතුම් කුලීන් යම් මාර්ග ඵලයකට පැමිණියාද කියා දැනගත හැකියි.

මෙම රහතන් වහන්සේ ආරාමයෙහි වැඩ සිටින අවස්ථාවේදී ඕනෑම අයකු අමතනුයේ වසල වදනින්. කතා කරන්නේ මෙහෙ වරෙන්, පලයන්, මේක කරපන් ආදී වශයෙන් අනෙකාගේ හිත රිදෙන ආකාරයේ වචනවලින්. දිනක් දයකයන් පිරිසක් බුදුරජාණන් වහන්සේ බැහැදක මේ බව දැන්වීමට සූදනම් වුණා. මෙම පිරිස ජේතවනාරාමයේ වැඩ සිටින තිලෝගුරු බුදුපියාණන් මුණ ගැසී “ස්වාමීනි භාග්‍යවතුන් වහන්ස, අප ආරාමයෙහි වැඩ සිටින හික්ෂුවක් හරියාකාරව කතා කිරීමටවත් නොදනී. එය පිළිබඳ අප ඉතා කනස්සල්ලෙන් පසුවන්නේ” යැයි පවසා සිටියා. ඒ අවස්ථාවේ බුදුරජාණන් වහන්සේ මේ හික්ෂුව පිරිස අතරට කැඳවා මේ පිළිබඳ විමසුවා. ඒ අවස්ථාවේ එම හික්ෂුව කියා සිටියේ, “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම ඵලෙස ආමන්ත්‍රණය කළාට මාගේ සිතේ කිසිදු ද්වේශයක්, ආවේගයක්, තරහක්

“යමක් කොට පසුතැවෙන්නට වේද යමක විපාකය කඳුළු පිරි මුහුණෙන් යුක්තව හඬමින් විදින්නට සිදුවේ.”

8

භාවනාවට සිත, කය පහද ගන්නා හැටි

නිරතුරුවම ඔබේ සිත අසාලේ දුවන බව ඇත්ත. නිතරම විවිධාකාර යහපත් මෙන්ම නරක සිතුවිලිවලින්ද ඔබ සිත පිරෙන බවත් ඇත්ත. මෙසේ නොසන්සුන් සිත සන්සුන් කරගන්නට භාවනාව තරම් උතුම් කටයුත්තක් තවත් නැත. නිවැරදිව භාවනා කරන්නේ කෙසේද? බොහෝ දෙනෙකුට මේ ගැන හරි වැටහීමක් නැහැ. මේ ලිපිය ඒ සඳහා ඔබට උපකාරී වේ.

භාවනා වැඩීමට හැකිවන පරිදි මුලින්ම සිතේ සමාධිය ඇතිකර ගන්න. එම භාවනාවල එල වශයෙන් මරණීය මතු දෙවිලොව හෝ බඹලොව උපත නිශ්චිත බව සිතන්න.

භාවනාවෙන් සිත දියුණු තත්ත්වයකට පත්වී ඇති යෝගාවචරයන් මෙහි සඳහන් ආකාරයට ක්‍රමානුකූලව භාවනාව වැඩීමෙන් විදර්ශනා ඥාන, මාර්ග ඥාන, ඵල ඥාන පහළ වෙයි.

ඔබ පිරිසිදු වාතාශ්‍රය ඇති නිශ්චල තැනක් තෝරාගෙන මුලදී පහසු ඉරියව්වකින් වාඩිවන්න. හිස සහ කඳ අංශක 90 වන පරිදි හරි කෙලින් තබා ගත යුතුමය. එසේ වාඩි වීමට අපහසු අය බිත්තියකට හේත්තු වුවාට වරදක් නැත. බිත්තියකට හේත්තු වන්නේ නම් හරියටම පිට මැදට අසුවන පරිදි කුඩා තුවායක් හතරට පහට නවා පිටට තදවන්න තබාගැනීමෙන් කඳට ලොකු ශක්තියක් ඇති වෙයි. කඳ කෙලින් සිටී.

පුරුෂයන් බද්ධ පර්යන්තයෙන් වාඩිවීමත්, කාන්තාවන් දෙපා පිටුපසට යොදා වාඩිවීමත් සුදුසුයි. එසේ වාඩිවීමට අපහසු අය කුඩා අසුනක් හෝ කොට්ටියක් භාවිත කළ යුතුය.

මුලදී වේදනා ගෙන දෙන ඉරියව්වල යෙදී භාවනා කිරීමෙන් සිත එකඟ කරගත නොහැකිය. දැරීමට බැරී තරම් වේදනා උනුලමින් භාවනා කිරීම අත්තනිල මනානු යෝග්‍ය වැඩීම බඳුය. එහෙත් සිත භාවනාවෙන් දියුණු වී සතිය පිහිටන විට සිරුරෙන් ඇතිවන වේදනාව විඳිය යුතුමය. එය බලා වේදනානු පස්සනාව වැඩෙන බැවිනි. එම වේදනාව අමුතුවෙන් ඇතිවන්නක් නොව සිරුර තුළම පවතින්නකි. එක අරමුණක සිත පිහිටුවා සතිය වැඩෙන විට එම වේදනාව දැනෙන්නට පටන් ගනී.

මුලදීම වේදනාකාරී ඉරියව්වල යෙදීම කවර හෝ අනුපස්සනාවක් වැඩීමට බාධකයක් වන අතර භාවනානුයෝගියා වේදනාවෙන් මිරිකී, හෙම්බත් වී මේ මොන වදයක්ද කියා අධෝර්ගයට පත්විය හැකිය. භාවනාව සදහටම අත්හැර දැමිය හැකිය. සතිය සමග ක්‍රමානුකූලව විර්ය වැඩෙන විට කවර හෝ වේදනාවක් ඉසිලීමට තරම් ශක්තියක් ඇතිවන බැවින් එම ශක්තිය මතුවන තෙක් වේදනාකාරී ඉරියව්වල දැඩිව යෙදීම භාවනාවට බාධකයකි.

මුලදී කුඩා අසුනක වාඩිවී භාවනා කළ යෝගියා වුවද සිත සමාධිගත වන තත්ත්වයට පත්ව සතර සතිපට්ඨානය වඩන අවස්ථාව වන විට බිම කොට්ටියක් දමා එහි කෙළවර තට්ටමට අසුවන පරිදි වාඩිවිය යුතුය.

කොට්ටිය දෙකට නමා ගැට්ටෙහි නට්ටම පතිත වන පරිදි වාඩිවීමෙන් කඳ කෙලින් සිටී. දණහිස පහළට බරවන බැවිනි. කඳ කුදු ගැසීමෙන් වළක්වා ගත හැකිය.

වාඩිවීම ගැන මා මෙතෙක් විස්තර කළේ හිස කඩා වැටී කඳ කුදු ගැනී වාඩිවූ විට කොඳ ඇට නාරටි පෙළේ සුසුම්නාවේ ක්‍රියාකාරීත්වය නිසි පරිදි සිදු නොවන බැවිනි. සිත සමාධිගත

“දෙවූ වහාම කිරි නොමිදෙන්නාක් මෙන් කෙනෙකු විසින් කරන ලද පව වහා නොමෝරයි. එය අළු යට වූ ගිනි පුපුරක් මෙන් ඔහු දවමින් පසුපස ලුහු බඳී.”

කිරීමට එය බාධකයක් වන අතර ඒන මිද්ධිය (සිතේ හා වෛතසිකවල හැකිලීම) මතු වන බැවිනි. භාවනාවේදී නාම රූප දෙකම, සිත කය යන දෙකම නිසි පිළිවෙළකට පැවතිය යුතුය. සිත සමාධිගත වන විට කය පිළිමයක් මෙන්, ගලක් මෙන් සෘජුව පවතී.

භාවනානුයෝගියකු සිටින ඉරියව්ව දෙස බලා බහු සමාධිගත වී ඇද්දැයි ගුරුවරයා දැනගන්නේ දගමයකුද සිරුර භොසෙල්වෙත බැවිනි. නිස කඩා වැටී, කඳු පැද්දෙන විසාර ඉරියව්වල සිටින භාවනානුයෝගියා සිටින්නේ අඩ නින්දේය.

එය අකුසල වෛතසිකයක් වැඩීමකි. ඒන මිද්ධිය වැඩීමකි. දැන් භාවනානුයෝගියා වාචිවන ඉරියව්ව පිළිබඳ හොඳ අවබෝධයක් ලැබෙන්නට ඇතැයි සිතමි.

භාවනාවට සුදුනම් වන භාවනානුයෝගියා ජල ස්නානය කොට හෝ ඇඟපන සෝද පිරිසිදු වස්ත්‍රයකින් සැරසී මල් පහන් හා සුවඳ පුද බුදුන් වැදීම කළ යුතුය. සිරුරේ දහඩිය ගඳ දැනීම භාවනාවට බාධකයකි. මුලින්ම නිසරණ සහිත ආජීව අණ්ටමක පිලය සමාදන් වීමද ඉතා වැදගත් බව සිතන්න.

ඉන්පසුව ඉතිපිසෝ, ස්වක්ඛානෝ, සුපට්ඨනෝ යන ගාඨා කියා බුද්ධි, ධර්ම, සංඝ යන ත්‍රිවිධ රත්නය වන්දනා කිරීම මෑත වී, පසුව කායේන වාචා... යන ගාඨා කීමෙන් බුදුන් දහම් සඟුන් ක්ෂේත්‍ර කරගෙන පංච මාර්... යන ගාඨාව කියා මාර බාධක වළක්වා ගන්න.

පසුව 'භත්තේ සංසාර වර්ග දුක්ඛතො මොවහන්ථාය කම්මට්ඨානං යාවාමී' කියා හෝ සිංහලෙන් 'ස්වාමීනි භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මට සසර දුක්ඛ මිදීම පිණිස කර්මස්ථාන දුන මැනව' කියා හෝ අප තථාගත බුදු පියාණන් වහන්සේගෙන්ම කර්මස්ථාන ලබා ගන්න. අභ්‍යුරුව බුද්ධි, ධර්ම, සංඝ යන ත්‍රිවිධ රත්නයට මාගේ ජීවිත පුජා කරමි, සුභ වේවා කියා ත්‍රිවිධ රත්නයට ජීවිත පුජා කරන්න. ඉතික්ඛිතිව ආර්යෝපවාදයෙන් ගැලවීම පිණිස උතුමන් ක්ෂමා කරනැහීම කළ යුතුය.

අනාදිමත් කාලයක සිට ලොව පහළ වූ බුදු පසේ බුදු මහරහතන් වහන්සේලා කෙරෙහිද, සිල්වත්, ගුණවත් උතුමන් කෙරෙහිද මාගේ වැඩිහිටි ගුරුවර දෙමාපියාදීන් කෙරෙහිද, සිත කයින් වචනයෙන් සිදුවූ සියලු කර්ම දෝෂවලට මම ක්ෂමා කර ගනිමි. මට සමාවන සේක්වා කියා ක්ෂමාව ගැනීම මැනවි. තමාගේ සිලය ආවර්ජනය කොට භාවනාව සමාද්ධි වී විදුර්ගනා ඥාන, මාර්ග ඥාන, පළ ඥාන පහළ වේවායි ප්‍රාර්ථනය කරන්න.

කෙලෙස් සංසිඳවීම පිණිස පූර්ව කෘතියට භාවනා සතරක් ඇතුළත් වෙයි. සිත සමාධිගත වන තෙක්ම මේ භාවනා හතර හෝ ඉන් එකක් තෝරාගෙන දිගින් දිගටම වැඩිය යුතුය.

බුද්ධිානුස්සතිය, මේඤ්චි භාවනාව, අසුඛානුස්සතිය, මරණානුස්සතිය ඒ භාවනා සතරයි. කලක් ප්‍රගුණ කිරීමෙන් කෙලෙස් සිඳෙන බවට තමාට ප්‍රත්‍යක්ෂ වී ඇති, තමාට හුරු භාවනාවක් ඉහත සඳහා භාවනා වශයෙන් වැඩීම වලදකකය.

තේරුමක් නැතිව ඉතිපිසෝ හඟවා කීම හෝ ජීවිතය අනිත්‍යයි, මණ්‍ය නියතයි කීම හෝ එතරම් වලදයක නොවන බව අපගේ අත්දැකීමයි. පූර්ව කෘතිය වශයෙන් මා අනුගමනය කොට සෘතෙත ප්‍රතිඵල ලබා ඇති භාවනා සතරක් අද මම ඉදිරිපත් කරමි. කැමති අයකුට එම භාවනා වැඩිය හැකිය.

බුද්ධිානුස්සතිය

මාගේ ගුරු නිලෝගුරු සම්මා සම්බුදු පියාණන් වහන්සේ සියලු කෙලෙසුන් හැසු බැවින් අරහං හම් වහ සේක. එම කෙලෙසුන් හැසු මාගේ අමා මෂණියන් වහන්සේ මාගේ චිත්ත

සන්නානයට වැඩිම කෙරෙන්නා! උන්වහන්සේගේ නව අරහාදී බුදු ගුණයන්ගෙන් මාගේ චිත්ත සන්නානය පෝෂණය වේවා! එහි ඇති සියලුම කෙලෙස් එම බුදු ගුණ බලයෙන් නිවී නිවී, දියව දියව, තුනීව තුනීව ගොස් සදනටම අහෝසි වේවා! මට නිවන වන වහා අරමුණු වේවා! මේ සමගම බුද්ධිං ධර්මං සංඝං යන්න මෙහෙති කරමින් හුස්ම ඉහළට ගැනීමත්, සංඝං ධර්මං බුද්ධිං යන්න මෙහෙති කරමින් හුස්ම පහළට හෙළීමත් කළ යුතුය.

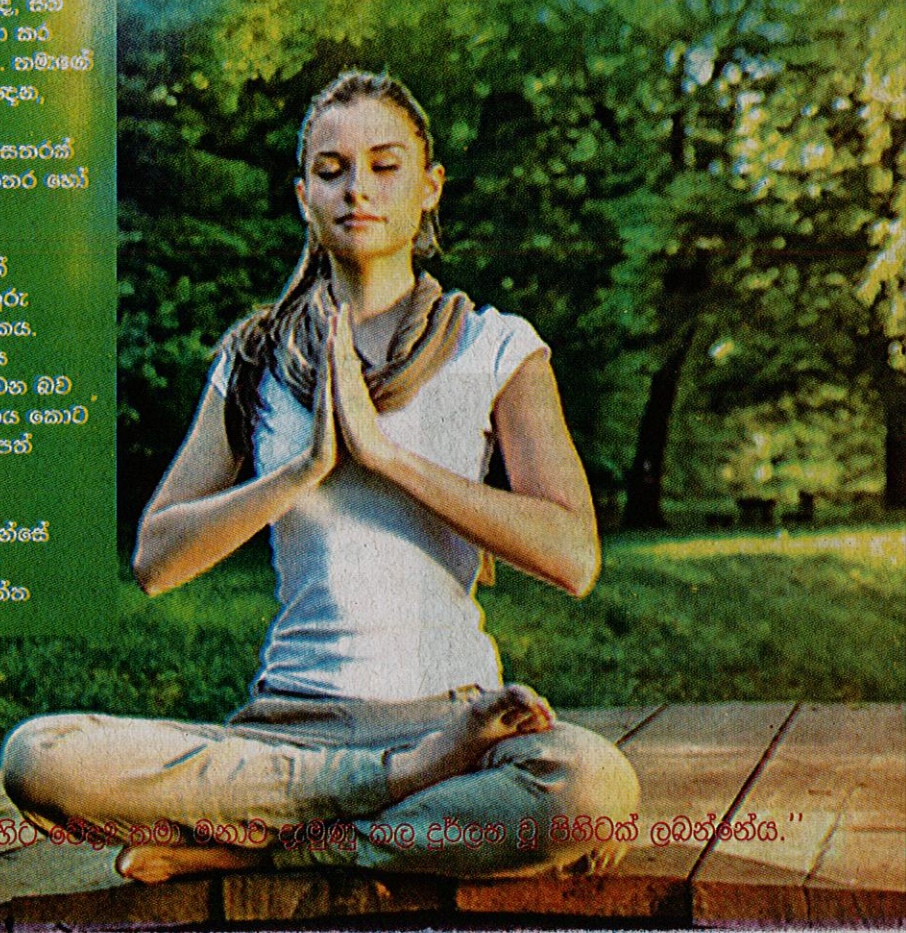
උදරයේ අග සිට බුද්ධිං ධර්මං සංඝං යන්න මෙහෙති කරමින් උදරය පිම්බී කෙළවර වන තැන දක්වා සිත පිහිටුවා ගත යුතුය. උදරය පිම්බී අවසන් වූ තැන සිටම හැකිලී කෙළවර වන තැන් දක්වාම සංඝං, ධර්මං, බුද්ධිං යන්න මෙහෙති කරමින් සිත එහි පිහිටුවිය යුතුය.

කිසිම භාවනාවක සිත සන්සුන් කරගත නොහැකි කෙනකුට මෙම භාවනාව පමණක් වුවද සිත සමාධි කර ගැනීමට ප්‍රමාණවත්ය. මෙය නිතිපතා වැඩීමෙන් ආනාපාන සති භාවනාව වැඩීමටද සිතෙහි හුරුවක් ඇතිවෙයි. පසුව ආනාපාන සති භාවනාව වැඩීමට මෙය විශාල පිටුවහලකි. මෙම භාවනාව වැඩීමෙන් විශ්වය පුරා විසිරී පවතින බුද්ධි ධර්ම සංඝ යන ත්‍රිවිධ රත්නයේ ශක්තිය සිත කය යන දෙකටම උරාගත භාවනාව සමුර්ධවීම පිණිස ත්‍රිවිධ රත්නයේ ශක්තිය සිරුරට කැවෙයි.

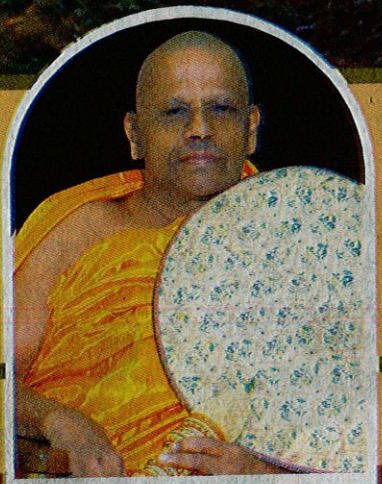
භූත දෝෂවලින් පෙළෙන්නන්ටද ඒවා පහ වී යාමට මෙම භාවනාව බෙහෙවින් උපකාරී වෙයි. භූත දෝෂවලින් පෙළෙන අයට මෙම භාවනාවට අමතරව වැඩිය යුතු අත්දැකීම් භාවිතා වන්නේද මෙහි දැක්වෙයි.

'මහි පද්මේ මහි රත්නම්' කියා මෙහෙති කරමින් හුස්ම ඉහළට ගන්නා ආකාරය තුළ සිත පිහිටුවීමත්, 'දුඛා හේ සරනා මුඛි' කියමින් හුස්ම පහළට යන ආකාරය තුළ සිත පිහිටුවීමත් නිශ්චිත ලෙසම වලදයක බව කිව යුතුය.

පුජ්‍ය යටමලගම සුමනසාර හිමි

"නමාට පිහිටි නමාමය වෙත කවරෙක් තමාට පිහිට වෙදැ නමා මනාව ඇමුණු කල දුර්ලභ වූ පිහිටක් ලබන්නේය."

සිහිය මනාව පිහිටුවා වැඩීමෙන් නිවන් මග පසක් කර ගත හැකිය

“ඒකායනෝ අයං භික්ඛවෙ මග්ගෝ සත්තානං විසුද්ධියා, සෝක පරිද්දවානං සමතික්කමාය, දුක්ඛදෝමනස්සානං අතට්ඨමාය, ඤායස්ස අධිගමාය, හිබ්බානස්ස සච්ඡිකිරියාය, යදිදුං චත්තාරෝ සතිපට්ඨානා”

දේශකයාගෙන් - මහානුච්ච පයගිරි විජයසූත්තපාචාර්ය මහාචාර්යවරයාණි වේනිගායක මදුලු මුනියොගණ චාජමානා මහාචාර්යනි, ශ්‍රී දළදා මාලිගාවේ හේමාවනාර්ථ අතිගෞරවන විජ්ජාගොඩ බමිමසිද්ධි ශ්‍රී පාක්කුසුමානද ඤාණචන්දනාචාර්ය මහාචාර්යවරයාණි සාමාන්‍යව මහානිකායේ පවතින මහාචාර්ය ජර්ග්වෙණ මහානායක මාහිමපානන් විසින්යයි

පින්වත්නි,

සරේ සැරිසරන සත්වයන්ගේ විසුද්ධිය පිණිසත්, ශෝක, පරිදේව (වැලපුම්), සංහිදීම පිණිසත්, දුක් දොමනස් වලින් අත්මිදීම පිණිසත්, නුවණ වැඩීම හෙවත් ප්‍රඥාව ලබාගැනීම සඳහාත්, උතුම් නිර්වාණය සාක්ෂාත් කර ගැනීම පිණිසත් පවතින

සි

“සියල්ලෝ දඬුවම්ව තැනි වෙති. සියල්ලෝ මරණයට බිය වෙති. ඒ නිසා තමා උපමා තොට සිතා අනුන් නොහැසිය යුතුය. නොහැසිවිය යුතුය.”

භෞම මාර්ගය සතර සතිපට්ඨාන භාවනාවෙහි පිහිටීම බව සම්බුද්ධ දේශනාවයි. සතිපට්ඨානය නම් සිහිය පිහිටුවීම හෙවත් සිහිය මනා අරමුණෙහි තැන්පත් කිරීමයි. භාවනා අතුරින් සතිපට්ඨාන භාවනාව නිර්වාණාචාර්යය පිණිස ඇති ඒකායන මාර්ගය බව - නිවනට පැමිණෙන මග බව තථාගතයන් වහන්සේ නොයෙක් තැන්හි වර්ණනා කොට ඇති භාවනාවෙකි. කාච්ඡානුපස්සනාව, වේදනානුපස්සනාව, චිත්තානුපස්සනාව, ධම්මානුපස්සනාව යනු ඒ උතුම් සතර සතිපට්ඨාන භාවනාවයි. තමන්ගේ හෝ අනුන්ගේ කය අනුව බලමින් සිහිය පිහිටුවීම කායානුපස්සනාවයි. යාම් ඡම්, ඉදිම් හිටිම් ආදී සියලු ක්‍රියාවන්හි සිහිය බොද නොකරගෙන එක් අරමුණකම පිහිටුවා ශරීරයේ වෙනස්වීම් ගැන ආවර්ජනය කරමින් අනිත්‍යතාව සිතෙහි සිහි කෙරෙමින් වාසය කිරීමයි. නවවිධ වේදනාවන් අනුව බලමින් වාසය කිරීම ඇඟීම දැනීම අනුව සිත යොමු කරමින් සිහිය පිහිටුවීම වේදනානුපස්සනාවයි. සිතට ගතට ඇතිවන සුඛ හෝ දුක, ප්‍රසන්න හෝ අප්‍රසන්න හෝ ඒ දෙකටම නැති හෝ ඉඤ්ජයන්ට දැනෙන වේදනාව මුල් කොට සිහිය පිහිටුවා ගැනීම හෙවත් තමාගේ හෝ අනෙකෙකුගේ වේදනාවන් අනුව බලමින් විසීමයි. සිත අනුව බලමින් සිහිය පිහිටුවීම චිත්තානුපස්සනාවයි. මනසේ ස්වරූපය විමසීමෙන් චිත්තානුපස්සනාව ඇති වේ. දහම අනුව සිහිය පිහිටුවීම ධම්මානුපස්සනාවයි. කාමච්ඡදාදී නීවරණ ධර්මයන් ධර්මානුදර්ශීව වාසය කෙරෙයි. සිතෙහි අරමුණු අනුව මෙනෙහි කිරීමෙන් ධර්මයෙහි අදහස් කරන දෙය ඵලෙසින්ම දැන ගැනීමට හැකි වේ. රාග සහිත හෝ පහ වූ රාග සහිත හෝ දොමනස් සහගත සිත හෝ පහ වූ දොමනස් සහගත සිත හෝ ද්වේශ සහගත සිත හෝ පහ වූ ද්වේශ සහගත සිත හෝ ආදී වශයෙන් සිත අනුව බලමින් චිත්තානුපස්සනාවෙහි වාසය කරයි.

සතිපට්ඨාන භාවනාව මෙලොවමදීම වුව මගඵල ලැබීමට හැකි භාවනා ක්‍රමයකි. දහමෙහි හැසිරෙන ගිහි පැවිදි කවරෙකුට වුව මෙම භාවනාවෙන් සෝවාන් ආදී ඵලයන්ට පැමිණීමට හැකියාව ඇති බව බුද්ධ දේශනා තුළින් අනාවරණය වේ. මේ සඳහා සිහියෙන් සමාධියෙන් ප්‍රඥාව දියුණු කොට සිත දියුණු කළ යුතුව පවතී. සතිපට්ඨාන භාවනාව කවර ඉරියව්වකදී හෝ කවර අවස්ථාවකදී හෝ යෙදී දියුණු කරගත හැකිය. වෘක්ෂ මූලයකදී හෝ ශුන්‍යාගාරයකදී හෝ පමා නොවී පසුතැවීමකින් තොරව සැමවිටම මෙම භාවනාවෙහි යෙදීමෙන් නිවන් මග හෙළිකර ගත හැකිය. නිදන කාලය හැර අන් හැම අවස්ථාවකදීම සිදුකළ හැකි භාවනාවකි. ඒ සඳහා හැම ඉරියව්වකදීම, ක්‍රියාකාරකමකදීම සිහිය මැනවින් පිහිටුවා ගත යුතු

වේ. ඒ හැම අවස්ථාවකදීම පිරිසිදු සීලයේ පිහිටා භාවනා කිරීම වඩාත් ඵලදායකය. මෙම භාවනාව, සිත හා බැඳී ඇති දැඩි ලෝභය, ද්වේෂය, මෝහය යන අකුසල් මූලයන් උදුරා ලීමට ප්‍රබල ලෙස උපකාරී වේ.

නිවැරදිව මනාව සිහිය පිහිටුවීම සම්මා සතියයි. විවිධ මානසික ගැටළුවලට මුහුණපාන කවර අවස්ථාවකදී වුව සම්මා සතිය නම් වූ සිහිය මනාව පිහිටුවා ගැනීම අතිශයින්ම ප්‍රයෝජනවත්ය. මිනිසා පෙළන බොහෝ දුක් වේදනා දුරු කර ගැනීමට එය අතිශෝභකාරී වේ. එපමණක් නොව සතුට හා සැනසීම ද ලැබේ. දුකින් මිදීම මෙම භාවනාවේ අරමුණයි. මෙනයින් බලන වට දෛනික ජීවිතයේ කවර අවස්ථාවකදී හෝ බිය හා දුක් වේදනාවන්ගෙන් පෙළෙන වර්තමාන සමාජයට සිත නිවා ගැනීම සඳහා සතිපට්ඨාන භාවනාවෙහි යෙදීම අතිශයින්ම වැදගත් වේ. එසේම සියලු රෝගයන්ට, පීඩාවන්ට මුල්වන තණ්හාව, වෛරය, මූලාව වැනි අකුසල මූලයන් ප්‍රහීණයට ද මෙම භාවනාව ඉතා ඵලදායකය. සම්මා සතිය ඇති විට ඇති සැටියෙන් අරමුණු හඳුනාගත හැකි බැවින් මෙම සතිපට්ඨාන භාවනාවෙහි යෙදීම මෙලොව පරලොව දෙකෙහිම ශාන්තිය සඳහා ඉවහල් වේ.

සසර කතරින් එතෙර වීම සඳහා යත්න දරන ගිහි පැවිදි කවර කෙනෙකුට වුව මජ්ඣිම නිකායේ එන සතිපට්ඨාන සූත්‍රයත්, දීඝ නිකායේ සඳහන් වන මහා සතිපට්ඨාන සූත්‍රයත්, අත්දැකීම් ඇති ගුරු ඇසුරක් හා මග පෙන්වීමක් මත වඩා වර්ධනය කරගත හොත් බොද්ධයන්ගේ ඒකායන අරමුණ වූ නිර්වාණාචාර්යය ලබා ගැනීමට ඉවහල් වේ.

සම්මා චීර්යයෙන් කෙලෙස් යටපත් කොට සිත හික්මවා ගැනීමෙන්, කය, වචනය, සිත යන තුන් දොර මනාව සංවර කර ගැනීමෙන් හැඟීමිහි වහල් නොවී මනස රැකගෙන තෘෂ්ණාවෙන් බැහැරව, මධ්‍යස්ථව හා සෘජුභාවයෙන් හා අවංක භාවයෙන් භාවනාව කෙරෙහි නැඹුරු වීමෙන්, මෙම භාවනාවේ ඇති උපරිම ඵල නෙළාගත හැකි වේ. මේ සඳහා සිත තුළ නිහතමානී ගුණය පැවතිය යුතුය. ආශාවන් දුරුකර සෑහීමකට පත්වීමෙන්, කය, වචනය, සිත යන තුන්දොර හික්මවා ගැනීමෙන් සීලය හා ප්‍රඥාව වඩා ගැනීමෙන් ධර්මය මනාව අවබෝධ කර ගැනීමට, මෙම භාවනාව පුහුණු කිරීම අත්‍යාවශ්‍ය වේ.

මෙම භාවනාවේ යෙදෙන්නා තුළ චීනමිද්දය හෙවත් උදාසීන කම්මැලි ගතිය දුරු විය යුතුව පවතී. ප්‍රමාද වූවන්ට සිත හික්මවා ගැනීමටත් නිවන් මග සාක්ෂාත් කර ගැනීමටත් දුෂ්කර වේ. එවිට රූප ශබ්ද ගතධ රස ස්පර්ශ යන අරමුණු කෙරෙහි සිත බැඳී යයි.

ඒවා ප්‍රතිණ වූ තරමට දුක නිවා ගැනීමට පහසු වේ. ඒ ඒ මොහොත තුළ මනාව සිහිය පිහිටුවා ගැනීමෙන් සිත තුළ පහළ වන හැඟීම් වලට වහල් නොවී සිටීමේ ශක්තිය ලැබේ. සිතුවිලි හා හැඟීම් ගැන අවබෝධයෙන් යුතුව මූලා නොවී සිටීමෙන් විසුද්ධිය ඇති කර ගත හැකිවාක් මෙන්ම ලෝභ ද්වේශ මෝහාදී අකුසල මූලයන් ද උදුරා දැමීමට සතිපට්ඨානයේ යෙදීම තුළින් මනස දියුණු කරගත හැකි වේ.

කිසිවිටක ඒනම්ද්දයට - අලස නිද්‍රාවට ඉඩ ලබා නොදිය යුතුය. කෙසේවත් මනසට අවශ්‍ය ආකාරයට ක්‍රියා කිරීමට ඉඩ නොදිය යුතුය. යම් යම් දේවල් තදින් අල්ලාගෙන සිටීමෙන් ඒවාට අත්හැර යාමට ඉඩ නොදීමෙන් සිහිය මැනවින් තබා ගැනීමට ඇති ඉඩකඩ ඇතිරේ. ඉන් මනස පීඩාවට පත් වේ. අසහනයට පත් වේ. සිතෙහි ඇතිවන කැමැත්ත අකමැත්ත ගැන නොසලකා සිහිය මැනවින් පවත්වා ගැනීමට හැකිනම් ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගයෙහි ගමන් කොට නිවන් මග පසක් කර ගැනීමට අවකාශය සැලසේ.

ප්‍රඥාව විනිවිද දැකීමටත්, තෘෂ්ණාවෙන් නිදහස් වීමටත් මෙම භාවනාව යොදා ගත යුතුය. අපේ සිතුවිලි හැඟීම් අනිත්‍යය. සියල්ලම අනිත්‍යය. අටලෝදහමෙහි කම්පා නොවී අතහැර දැමීම් කෙරෙහි ප්‍රමුඛතාව දැක්වුව හොත් කෙලෙස් බැහැර කර ගැනීමට පහසු වේ. කෙලෙස් අඩු කර ගත් පමණට සැනසීම ලැබේ. මනාව සිත පිහිටුවා ගැනීමෙන් කාමච්ඡදය ආදී නිවරණ ධර්මයන් බැහැර කර ගැනීමට ශක්තිය ඇති වේ.

ධාර්මික ජීවිතයක් ගෙවන්නේ නම් සිත හික්මවා ගැනීමට, එමගින් මනා ශක්තියක් ලැබේ. සිතෙහි රාග සිතුවිලි දුරුකරන තාක් කල් දුකෙහි නිමාවක් දක්නට නොහැකිය. තමන්ගේ මනෝභාවයන්ගෙන් මූලාවට පත් නොවී ප්‍රඥාවෙන් යුතුව යමක් වටහා ගැනීමෙන් අතහැර දැමීම වඩාත් පහසුකර වේ. ධර්ම මාර්ගයේ ගමන් කිරීමෙහි අපේක්ෂාවක් ඇත්නම් සතිපට්ඨානය නිතර වැඩිය යුතුය. අද මෙම උතුම් මැදින් පුත් පොහෝ දිනයේ දී සිහිය මනාව පිහිටුවාගෙන නිවන් මග පසක් කර ගැනීමට අදිටන් කර ගනිමු. තෙරුවන් සරණයි.

"යමෙක් මුරදී පමා වුවත් පසුව නොපමා වේද ඔහු වලාකුළින් හිඟත් වූ සඳක් මෙන් මේ ලෝකය බඩුවවයි."

දිවිමග පහන් කරවන වෘක්ෂෝ ඉන්ද්‍රියාම

මේ ලෝකයෙහි පහළ වූ ශාස්තෘන් වහන්සේලා අතර අග්‍රගණ්‍ය වූ ශාස්තෘන් වහන්සේ ගෞතම බුදුන් වහන්සේය. උන්වහන්සේගේ ජීවිතයට සහ වර්ෂා ධර්මයන් මෙන්ම දර්ශනයද අත්‍ය ශාස්තෘන්ට සහ දේශනයන්ට සම කළ නොහැක. නානාවිධ ගුණ මාණ්ඩලාණ්ඩලයෙන් යුත් උන්වහන්සේගේ මුඛ්‍ය දේශනය වන්නේ චතුරාර්ය සත්‍යයයි. සංසාරික වශයෙන් සත්වයා මුහුණ දෙන දුකත්, දුකෙහි ප්‍රභවයත් ඉන් නිදහස් වීමත් සහ නිදහස් වීමේ මාර්ගය මනා ලෙස දේශනා කිරීම උන්වහන්සේගේ අරමුණයි. බෝධිය යනු මෙම උතුම් ආර්ය සත්‍යය මැනවින් අවබෝධ කිරීමයි. කිසිවකුගේ උපදේශයකින් තොරව මෙම චතුරාර්ය සත්‍යය අවබෝධ කිරීම නිසා බුදුන් වහන්සේ "සම්මා සම්බුද්ධ" ගුණයෙන්ද, තමන් වහන්සේ එම ධර්මය මනා ලෙස අවබෝධ කොටගෙන අන් අයටද අවබෝධ කරවීම හේතුවෙන් "බුද්ධ" ගුණයෙන්ද යුක්ත විය. මේ හෙයින් සලකා බලන

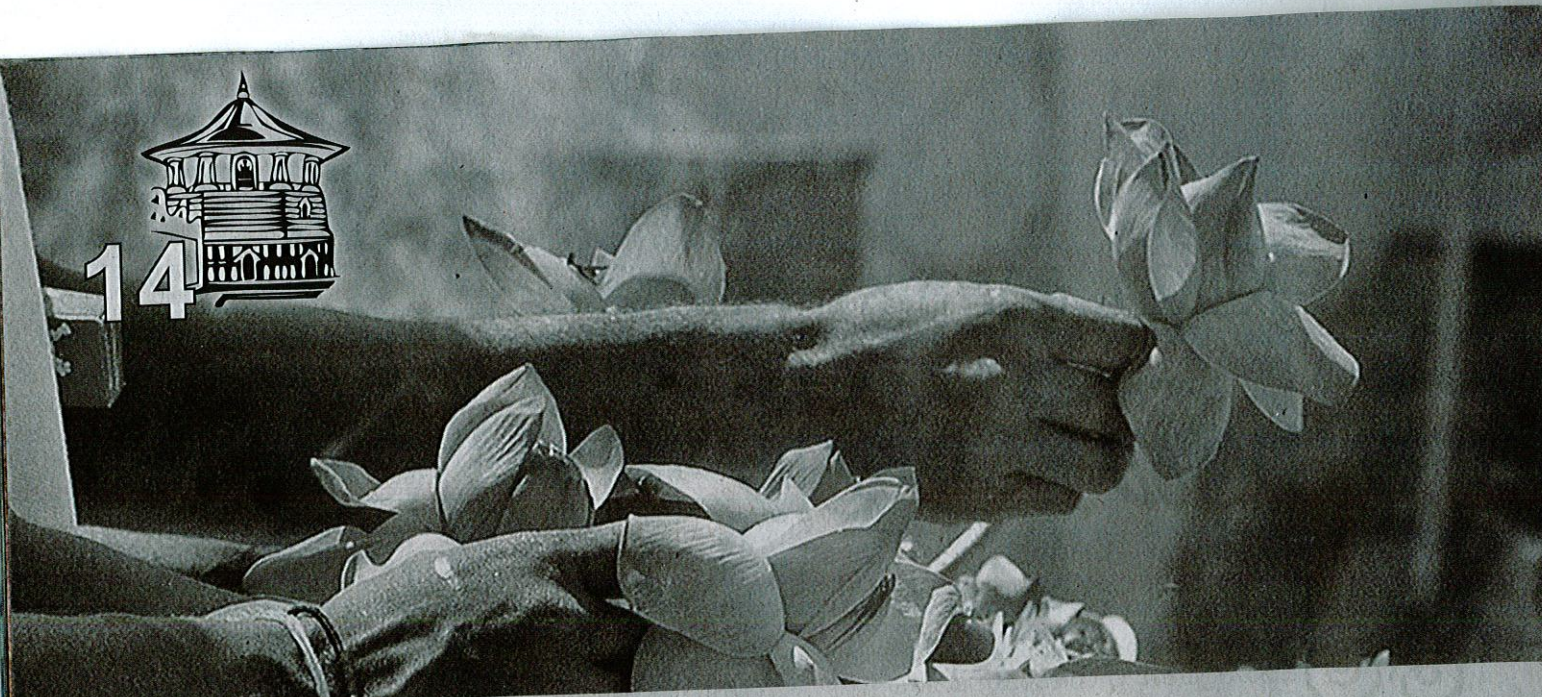
විට චතුරාර්ය සත්‍යය අවබෝධ කිරීම බෝධියයි.

මෙම උතුම් බෝධිය සම්බෝධිය චතුරාර්ය සත්‍යාවබෝධය වනාහී දෙව මිනිස් ලෝකයාගේම වන්දනා මානයන්ට පාත්‍ර වූ ශ්‍රේෂ්ඨ මනුෂ්‍යයෙක් බිහිකිරීමට සමත් ධර්මතාවකි. කෙලෙස්වලින් බරව නානාප්‍රකාරයේ දුක් දෙමනස් පීඩාවලට හසුවෙමින් ජීවත් වන මිනිසුන් අතර එවැනි පීඩාවලින් තොරව වාසය කරන නිකෙළෙස් ජීවිතයක් ඇති කිරීමටද සමත්ය.

සාමාන්‍ය ජීවිතයේදී මිනිසා ලාභ-අලාභ, යස-අයස, නින්ද-ප්‍රශංසා, සැප-දුක ආදී ලෝක ධර්මතාවන්ට ලක්වීම ස්වභාවිකය. යම් යම් අවස්ථාවන්වලදී අනේකවිධ ලාභයන් ජීවිතයේදී ලැබෙන අතර එවන් අවස්ථාවන්වලදී අසීමිත

"සුවර්තයෙහි හැසිරිය යුතුය. දුශ්චරිතයෙහි නොහැසිරිය යුතුය. ධර්මයෙන් හැසිරෙන්නා මෙලොව පරලොව දෙකෙහිම සුවසේ වෙසේ."

වූ සොමනසට පත්වෙයි. එසේම යසස, ප්‍රශංසා, සැප ආදී අවස්ථාවන්ද මිනිසාට සොමනසට පත් වෙයි. එමෙන්ම යසස ප්‍රශංසා සැප ආදී අවස්ථාවන්ද මිනිසාට අත් විඳින්නට සිදුවන විට ඒවාද නොනිමි සතුටකින් විඳිනවා මිස එහි ප්‍රතිවිරුද්ධ දේට මුහුණ දෙන්නට සිදුවන විට එය ජීවිතයේ ලද මහා අභාග්‍යයක්, මහා කරුමයක් හෙවත් පාපයක් යැයි කියමින් එය පිළිකුල් කරමින් සෝ සුසුම් හෙලමින් කාලය ගෙවයි. එහෙත් මේවාද මිනිසාට උරුම වූ අටලෝ දහමය. යමෙක් මේ ධර්මය හඳුනාගෙන ඒවා හමුවේ වඩාත් සතුටු විමක්, දුක්වීමක් නොමැතිව වාසය කරන්නට හැකි මනසක් සකස් කරගන්නේ නම් ඔහු වාතයෙන් නොසැලෙන පර්වතයක් වැනි වේ.

බුදුවරු, පසේබුදුවරු මෙන්ම මහ රහතන් වහන්සේලා වනාහී මේ උතුම් ආර්ය ධර්මයේ අවබෝධයෙන් මිහිතලය මත පහළ වූ අත්‍යෝජ්‍ය මාණිකාස රත්නයන්ය. බුදු රුවනක් සතු අරහං සම්මා සම්බුද්ධ විජ්ජාවරණ ගුණය සුගත ලොකවිදු පුරිසධම්ම සාරටී සත්පාදේවමනුස්සානං බුද්ධ හගවා ආදී ගුණයෙන්ද අනන්ත විශ්වය පුරා විහිදී ගිය මහා කරුණාව ආදී ගුණයන් සේම පසේ බුදුවරුන් සතු වූ ගුණයෙන් හා සෝචනන්, සකාදගාමී, අනාගාමී, අරහත් යන මාර්ග ඵලවලට පත් ආර්යාවන් වහන්සේලා සතු මහා ඥාන ශක්තීන්ද සීලය ඉවසීම ආදී අග්‍රගණ්‍ය වූ ගුණයන්ද මේ උතුම් වතුරාර්ය සත්‍යාවබෝධයේ ප්‍රතිඵලයන්ය.

“බුද්ධං සරණං ගච්චාමි, ධම්මං සරණං ගච්චාමි, සංඝං සරණං ගච්චාමි” කියමින් යම් කෙනෙක් අවබෝධයෙන් යුතුව මේ තුන් සරණයෙහි පිහිටියෙන් එතැන් පටන් ඔහු හෝ ඇය පෘථග්ජන භාවයෙන් මිදී ආර්ය ශ්‍රාවකයෙක් හෝ ආර්ය ශ්‍රාවිකාවක් බවට පත්වන්නේය. මෙම ආර්ය ශ්‍රාවකත්වය ලැබිය හැක්කේ අවබෝධයෙන්ම තිසරණයෙහි පිහිටීම තුළිනි.

ආර්ය ශ්‍රාවකත්වයට පත්වූ ශ්‍රාවක ශ්‍රාවිකාවන් හික්ෂු හික්ෂුණී, උපාසක උපාසිකා වශයෙන් වර්ගීකරණය කොට එම පිරිස අතර හික්ෂු හික්ෂුණී යන උභය පාර්ශ්වය අනවරතයෙන් වතුරාර්ය සත්‍යාවබෝධ කරගැනීම පිණිස සියලු ගිහි බන්ධනයන්ගෙන් නිදහස්ව හුදකලා වී සාමණේර සීලය සහ උපසම්පද සීලයෙහි පිහිටා තෙර්යණික ප්‍රතිපදවන් තුළ හික්මෙමින් කටයුතු කරන අතර ලෝභ, ද්වේශ, මෝහාදී අකුසල සිතිවිලි ප්‍රහාණය කරමින් ආර්ය ධර්මාවබෝධය සඳහා වෙහෙසෙන උතුමෝය. උපාසක උපාසිකා යන දෙපාර්ශ්වය

ගිහි ජීවිතයේ සියලු කටයුතු දැ ආදියෙහි නියුක්තව තිසරණයෙහි පිහිටා ලෝක ධර්මතාවන්ද අවබෝධයෙන් හඳුනාගෙන ඒ හමුවෙහි නොසැලී සිටින්නට විර්යය කරමින් නිත්‍ය පංචසීලය සහ පොහොය අට සිල්, දස සිල් සුරකීමින් මෙම උතුම් වතුරාර්ය සත්‍යාවබෝධය ලබන්නට වෙහෙසෙන පින්වත්හුය.

එහෙත් වර්තමානය වන විට ගිහි පැවිදි දෙපාර්ශ්වය තුළින්ම තිසරණය පිළිබඳවත්, ආර්ය ධර්මය පිළිබඳවත් නොතකා කටයුතු කරන්නට ගොස් නොයෙක් මිථ්‍යා මත හා ඇදහිලි ඔස්සේ පැටලී මෙම උතුම් ජීවිතයේ ලද ආර්ය ශ්‍රාවකත්වය අහිමි කරගෙන ඇත. එපමණක්ද නොව උතුම් වූ ධර්මය පවා පටලවාගෙන කටයුතු කරන බවක්ද දක්නට ලැබෙන අතර මිථ්‍යා මත සහ ධර්මයද පටලවාගෙන ආධ්‍යාත්මික වශයෙන්ද පිරිහී ඇති බවද පෙනේ.

වර්තමාන සමාජයේ බෞද්ධ පින්වතුන් අතර දක්නට ලැබෙන වන්දනා ක්‍රම අතරින් සුවිශේෂී සහ ඓතිහාසික වන්දනා ක්‍රමයක් වන බෝධි පූජා වන්දනාවද ආර්ය ශ්‍රාවකයන් වශයෙන් පැවැත්විය යුතු බෝධි පූජා ක්‍රමයෙන් ගිලිහී ගොස් මිථ්‍යා මතවල පිහිටා සිදුකරන වැරදි වන්දනාවක් බවටත් පත්ව ඇත. බුදුගුණ සිතා, බුදුගුණ ගයා, බුදුගුණ භාවනා කරමින් බුදුන් දැකීමට එනවා වෙනුවට වර්තමානිකයින් අද බෝධිය ළඟට ඇදෙන්නේ හුදු ආත්ම ලාභය සඳහාම පමණි. එම බෝධි පූජා රටාව තුළින් කිසිදු සහනශීලීත්වයක් නොලැබිය හැකි අතර තම උතුම් ආර්ය ශ්‍රාවකත්වය පවා අහිමි වන්නට ඉඩ ඇත. එම නිසා මෙම උතුම් සම්බුද්ධ වන්දනාව සීලාදී ගුණධර්ම මත සුරක්ෂිතව පිහිටා අවබෝධයෙන් සහ ක්‍රමානුකූලව සිදුකළ යුතුය.

බෝධිය යනු වතුරාර්ය සත්‍ය පිළිබඳ අවබෝධයයි. බෝධි පූජාව යනු එම වතුරාර්ය සත්‍ය අරමුණු කරගෙන තත් ආර්ය ධර්මාවබෝධ කළා වූ තථාගතයන් වහන්සේගේ මහා සයුරක් වැනි වූ සර්ව ගුණ සමූහය වෛතසික ඒකාග්‍රතාවෙන් යුතුව සිහිපත් කරමින් බුදුන් දැකීමය. ඒ හේතුවෙන් ආර්ය ශ්‍රාවකයා බුදුන් දුටුවා හා සමානවම විත්තප්‍රමෝදයෙන් යුතුවන අතර දෛනික ජීවිතයේ කටයුතු නිරවුල්ව, නිවැරදිව පවත්වාගෙන යෑමේ හැකියාව හා යම් යම් බාධක කරදර හමුවේ නොසැලී සිටීමේ හැකියාව හෙවත් කුසලයද උදාකර ගනී. එසේම මානසික නිරෝගීතාව නිසා ශාරීරික වශයෙන්ද

යම් තරමක නිරෝගීකමක් ඇතිවීමද සිදුවිය හැක.

ධම්මපදයේ සඳහන් පරිදි දවාලවත්, රාත්‍රියටත් නිතර බුදුගුණ සිහිපත් කිරීමේ යෙදෙන ශ්‍රාවකයා ඉතා ප්‍රබෝධයෙන් පිබිඳෙන්නේය යනු ධම්ම පදයේ එක් ගාථාවකින් කියැවේ.

එබැවින් බෝධිය ළඟට පැමිණෙන බොහෝ සැදහැකියන් අනවබෝධයෙන් යුතුව පඤ්චකාම සම්පත් ආයාචනා කිරීමත්, ආත්ම ලාභයත්, නානාවිධ ප්‍රාර්ථනාවන්ද සිතේ දරාගෙන බෝධි පූජා පැවැත්වීම නිරර්ථකය. එහෙයින් යට කී පරිදි බුදුන් දැකීමේ අරමුණින්ම බෝධිය ළඟට විත් නව අරහාදී බුදු ගුණ සිහි කරමින් එම ස්ථානයේදීම එම බුදු ගුණ භාවනාවක් සේ වඩා වතුරාර්ය සත්‍යාවබෝධ කළා වූ බුදු, පසේබුදු මහරහතන් වහන්සේලාගේ ගුණානුස්මරණය කිරීම සැබැවින්ම ශාන්තිදයක වේ.

මෙහිදී තමන් කියවන සෑම කවියක්, ගාථාවක්ම බුදුගුණ සහ වතුරාර්ය සත්‍යයන් එම ධර්මය අවබෝධ කළා වූ උතුමන් ගැනත්, උන්වහන්සේලාගේ ගුණත් අඩංගු ඒවා වීම වඩාත් ඵලදයකයි.

දඹදිව තලයේ හටගත් බෝධිය
පිරිසිදු සිහිවිලි ගෙන දෙන බෝධිය
බුදු හිමි අනුදාන වදහළ බෝධිය
අපින් වදිමු ජය සිරි මහ බෝධිය

මෙහි සාමාන්‍යයෙන් සඳහන් වන්නේ වතුරාර්ය සත්‍යය ගැනයි. දඹදිව පුණ්‍ය භූමියෙහිදී බුදුන් වහන්සේ ඇතුළු මහරහතන් වහන්සේලා එම ධර්මය අවබෝධ කිරීමත්, එම ධර්මය අවබෝධ කළ උතුමන් වහන්සේලාගේ සිත්වල ස්වභාවයත් මෙන්ම බුදුන් වහන්සේ තම ශ්‍රාවකයන් මෙහෙයවන්නේද මෙම ධර්මය අවබෝධ කරවීමට බවත් මෙහි අදහසයි.

බුදු හිමි වැඩ සිටි ඒ බෝ සෙවනේ
පසේ බුදුන් වැඩ සිටි බෝ සෙවනේ
මහරහතුන් වැඩ සිටි බෝ සෙවනේ
මගේ හිතත් සැනසෙනවා එතැනේ

බුදුවරු, පසේ බුදුවරු මෙන්ම මහරහතන් වහන්සේලා යන උතුමන් අවබෝධ කළේ සහ මතුත් අවබෝධ කරන්නේ වතුරාර්ය සත්‍යයයි. තිසරණයෙහි පිහිටි ශ්‍රාවකයන් වශයෙන් කවුරුත් අරමුණු කරන්නේ තුන්තරාවබෝධයෙන් එක් බෝධියකට පැමිණ සසර ගමන නිමවා වතුරාර්ය සත්‍ය නම් වූ මහා බෝ සෙවණ තුළදී සිත් නිවා සැනසෙන්නයි.

එසේම බුදුන් වහන්සේ නව අරහාදී ගුණ සිහි කරමින් නොයෙක් අපල උපද්‍රව නැතිව යන්නට ප්‍රාර්ථනා කරනවාට වඩා සසර දුක් නිමා වී වතුරාර්ය සත්‍ය නම් බෝ සෙවණ තුළ අරහං ආදී ගුණානුභාව බලයෙන් සැනසෙන්න ලැබේවායි කවි ඵලදයක වේ.

මේ ආකාරයට ආර්ය ශ්‍රාවකයකු වශයෙන් ජීවමාන බුදුන් අභියසට යන ආකාරයෙන් බෝධිරාජයාණන් වහන්සේ ළඟට විත් එම බෝධි නම්වූ වතුරාර්ය සත්‍යය පිළිබඳවත්, එම උත්තරීතර ධර්මයේ අවබෝධය තුළින් පහළ වූ බුද්ධ රත්නය පිළිබඳවත් බුදුන් වහන්සේගේ නව අරහාදී බුදුගුණ පිළිබඳවත් අවබෝධයෙන් යුතුවම වන්දනාවෙහි යෙදුණහොත් මානසික වශයෙන් අප්‍රමාණ ප්‍රීතියක් හෙවත් සැනසිල්ලක් ජීවිතයේ

කිසිදු දවසක නොලැබූ අයුරින් අත් විඳින්නට හැකිවනු ඇත.

මානසික වශයෙන් සිතෙහි ඇති වන මේ විශිෂ්ට වෙනස්වීම ශරීරය පුරා දිවෙන ලේ ධාතුවද පවිත්‍ර කොට කායික වශයෙන් යම් තරමකින් සුචපත් විය හැකි අතර විශ්වයේ ක්‍රියාත්මක වන යම් අදෘශ්‍යමාන බලවේග හෙවත් නොයෙක් ග්‍රහයන්ගෙන් තම ශරීරයට බලපාන අයහපත් කිරණ වර්ග වෙනම ඒවාද පලවා හැරීමේ ශක්තිය ශරීරය තුළ නිපද වේ. මේ අයුරින් සම්බුද්ධ වන්දනාවක යෙදුණ හොත් කායික හා මානසික වශයෙන් තමා නොදනුවත්වම නිරෝගී පුද්ගලයෙක් වන අතර මනසේ ඇතිවන ප්‍රසාද වෛතසික ධර්මයන් නිසා ඇතිවන මෙයද ප්‍රාර්ථනා කළ යුතු නැත. එසේම ලෙඩ, දුක්, කරදරද නැති වේවා යයි ප්‍රාර්ථනා කළ යුතු නැත.

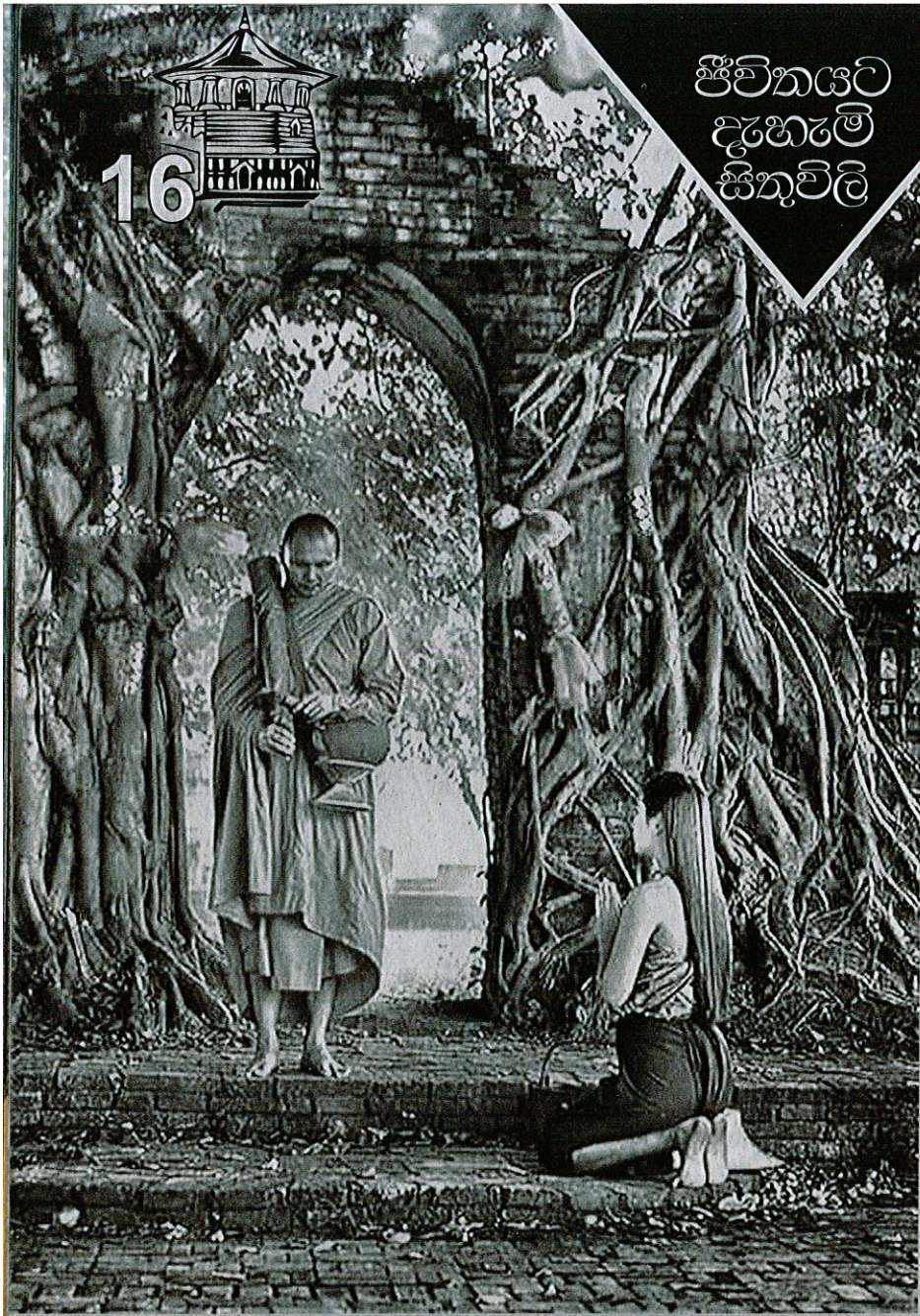

තුණුරුවන්ගේ ගුණ එකින් එක දැන හැඳින ගෙන තමාද සීලවත්තයකු වශයෙන් හිඳ මෙම උතුම් ක්‍රියාවෙහි දැහැමිව යෙදෙන විට සියලු දෙවියන්ගේ ආරක්ෂාව සහ ආශීර්වාදයද නිතැතින් හිමිවෙයි.

මේ ආකාරයට සියලු මිථ්‍යා මතවලින් බැහැරව කරුණු කාරණා පිළිබඳව යථාර්ථාවබෝධයෙන් යුතුවම මනැසින් බුදුන් නුදුටු ඔබ බුදු ගුණ දැන හැඳින බෝධිය අභියසදී නැණැසින් බුදුන් දුටුවහොත් සැබැවින්ම එය දිවි මග පහන් කරන මහබෝ වන්දනාවක්ම වන බව කියනු රිසියෙමි.

පූජ්‍ය නුගවෙල රාහුල හිමි

“ආශාව හිසා ශෝකය හටගනී. බිය හට ගනී. ආශාවෙන් වෙන් වූවහට ශෝකයක් හැත. බියකුත් හැත.”

මිච්ඡා දෘෂ්ටි මානසිකත්වයෙන් මිඳෙන්න

මිච්ඡා දිවයින බුදු දහමේ උගන්වනු ලබන ප්‍රබල ඉගැන්වීමකි. මිච්ඡා දිවයින මේ යැයි දැක්විය නොහැකිවා සේම මිච්ඡා දිවයින මිච්ඡා දිවයින ලෙස නිවැරදිව දැන හඳුනා ගන්නේද සමාජයේ දක්නට නැති කරමය. සිටිනවා නම් ඒද ඉතා අල්ප වශයෙන්ය. මිච්ඡා දිවයින යන වචනයට තේරුම් දෙකක් තිබේ. එනම් 1. ධර්මානුකූල අර්ථ විග්‍රහයයි. 2. සමාජමය අර්ථ විග්‍රහයයි වශයෙන් දෙකොටසකි.

සමාජමය අර්ථකථනය දෙස බලන විට පෙනෙන්නේ මිච්ඡා දිවයින සහිත පුද්ගලයා සමාජය තුළ දැකිය යුතු දෙය නොදකින, නොදැකිය යුතු දෙය දකින, ඇසිය යුතු දෙය නාසන, නොඇසිය යුතු දෙය අසන, කළ යුතු දෙය නොකරන, නොකළ යුතු දෙය කරන, විඳිය යුතු දෙය නොවිඳින, නොවිඳිය යුතු දෙය විඳින, දැනිය යුතු දෙය නොදැනෙන, නොදැනිය යුතු දෙය දැනෙන. මෙසේ වීමට හේතුව දෘෂ්ටිය සාවද්‍ය වීමයි. ඇතැමෙක් තමා සාවද්‍ය දෘෂ්ටියේ පිහිටා සිටියද තමා ඉන්නේ එබඳු දෘෂ්ටියක බව දන්නේ නැත.

බරපතළම තත්ත්වය වන්නේද එයයි. තමන්ගේ මානසිකත්වය පිළිබඳ තමන්ට අවබෝධයක් නොමැති වීමයි. එපමණක් නොව තමන්ගේ මානසික දෘෂ්ටිය වැරදි දෙයක් ලෙස තමන්ට නොසිතීමයි. නිවැරදි දෙය එය ලෙස සිතීමයි. එබඳු කෙනකු අතින් විය නොහැකි වරදක් නොමැති කරමය. එබඳු තරම් පාපයක්ද නොමැති කරමය. වැරදි අදහස් මනසේ තබාගෙන සිටින පුද්ගලයා මරණින් පසු අපායට යයි. එයට හේතුව මිනිසකු වශයෙන් උපත ලබා සිටියදී කරන ක්‍රියාවන් මෙන්ම මානසික තත්ත්වයද ඉතාම වැදගත් වන නිසාය. කරන, කියන හැම කටයුත්තක්ම සමාජයට වරදක් නොවන සේ සිදුකළද ඒවා පිළිබඳව තමා තුළ පවතින සිතුවිල්ලද අතීතයින්ම වැදගත් වෙයි. අයහපත් මතවල රැඳී සිටීමින් කොපමණ යහපත් වැඩ කළත් තමාගේ සිතුවිල්ලේ ඇති අනවබෝධී බව නිසා කළ සියල්ලේ යහපත් ප්‍රතිඵල තමන්ට අහිමි වී යයි. මානසික වශයෙන් අනවබෝධී බවකින් යුතුව අවුරුදු සියයක් ජීවත් වුණද එහි අර්ථවත් බවක් බුදු දහම නොකියයි. මිනිස් මනසත්, ක්‍රියාවන් වෙන්කර දැක්වීම සඳහා මිනිස් මනස සහ ක්‍රියාව කොටස් කිහිපයකට බෙදා දැක්විය හැකිය.

- අනවබෝධයෙන් කරන යහපත් වැඩ.
 - අනවබෝධයෙන් කරන අයහපත් වැඩ.
 - අවබෝධයෙන් කරන යහපත් වැඩ.
 - අවබෝධයෙන් කරන අයහපත් වැඩ
- යනුවෙනි.
- මෙම ක්‍රියාවලීන් සමාජයට පෙනෙන්නේ ප්‍රතිඵලය පමණකි.
එම ක්‍රියාවලිය කරන්නාගේ මානසික

"ඇත්ත කිව යුතුය. අනුන්ට හොකිපිය යුතුය. අහිකකු යමක් ඉල්ලූ කල ටිකක් වුවත් දිය යුතුය. මේ තුන් කරුණෝ කෙනෙකුට දෙවියන් වෙත යා හැකිය."

තත්ත්වය සමාජයට අවශ්‍ය නැත. නමුත් ඔහුට අර්ථය කැඳවන්නේ තම අවබෝධය අනුවයි. මිච්ඡා දිට්ඨි මානසිකත්වය තිබෙන පුද්ගලයා ඇතැම් විට සමාජයේ අර්ථය පිණිස කටයුතු කරනු ලබයි. එහි යහපත් ප්‍රතිඵලයක් ඔහු ලබන්නේ නැත. එයට හේතුව අනවබෝධ මානසික තත්ත්වයෙන් එය කිරීමයි.

එක දවසක් බුදුහු මහ පාරේ වඩිති. ඒ දවස්වල උන්වහන්සේගේ උපස්ථායක ලෙස කටයුතු කරනු ලැබුවේ සුනක්කත්ත භාමුදුරුවන්ය. මෙසේ වඩින බුදුරජාණන් වහන්සේට අතරමග එක්තරා පුද්ගලයකු හමුවෙයි. හේ කෝරක්ඛන්තිය නම්. ඔහු වැරදි දක්මක සිට යහපත් වැඩ කරන කෙනෙකි. දක්ම හෙවත් අවබෝධය සාවද්‍ය වුවද ඔහු ඉගෙන ගත් දහමෙහි උගන්වා ඇති පරිදි කටයුතු කරයි. සුනඛ වෘත අනුගමනය කරයි.

සුනඛ වෘත යනු සුනඛයකු ලෙස හිඳීමයි. මිනිසකු ලෙස උපත ලබා ශරීරයට දුක් දීම උදෙසා බල්ලකු ලෙස සිටීමයි. බලු සිරිත අනුගමනය කිරීමයි. මේ පුද්ගලයාද අනුගමනය කරනු ලැබුවේ ඔහුගේ ආගම විසින් උගන්වනු ලැබූ ලෙස කටයුතු කිරීමයි. සුනඛ වෘතය අනුව කටයුතු කිරීමයි.

පාරේ වඩින අතරමග හමුවූ පුද්ගලයා දෙස බැලූ බුදුරජාණන් වහන්සේ ඔහු සිටින මිච්ඡා දිට්ඨිය (වැරදි අවබෝධය) දක ඔහු කරනු ලබන ක්‍රියාවේ යහපත් ප්‍රතිඵලයක් නොමැති බව දේශනා කළහ.

කෝරක්ඛන්තිය තව දින හතකින් මරණයට පත්වෙයි. ඔහු ආගමික සිරිත් අනුගමනය කරනු ලැබුවත් ඒවා කරනු ලැබුවේ අනවබෝධයෙන් වන නිසා ඉන් යහපත් ප්‍රතිඵලයක් ලබන්නේ නැත. එසේම අයහපත් ප්‍රතිඵලයක්ම ලබයි. ඉදිරි දින හත තුළ මරණයට පත්වෙයි. මරණයට පත්වී කාලකාංච නම් අසුර නිකායේ උපත ලබයි. මොහුගේ මාත කලේඛරය බීරණත්ථමිහක නම් අමු සොහොනට ගෙන ගොස් දමයි. මා කියන කාරණය හැබැදැයි දනගැනීමට අවශ්‍ය යම් කෙනෙක් සිටිනවා නම් අමු සොහොනේ නිදන මාත කලේඛරගේ පිටට කෙවිටකින් තට්ටු කොට ඔබ නිදන්නේ කොහිදැයි විමසූ විට ඒ මළමිනිය තමන් කාලකාංච නම් අසුර නිකායේ ඉපිද දුක් විඳින බව කියාවි.

දින හතක් ගතවිය. බුදුහු කී ලෙසට සියල්ල සිදුවිය. බුදුරජාණන් වහන්සේ කියූ දෙය එලෙසින්ම සිදුවූයේ දැයි සැක හැර දැනගැනීමට සුනක්කත්ත නම් වූ හික්ෂුවට අවශ්‍ය විය. හේ දින හතක් ගතවූ පසු කෙළින්ම ගියේ බීරණත්ථමිහක නම් වූ අමු සොහොනටයි. උන්වහන්සේ එහි වඩින විටත් මළමිනිය එතනට ගෙත් දමා තිබිණ. කෝරක්ඛන්තිය නමැති අබේලකයාගේ මළමිනිය පිටට තෙවරක් තට්ටු කළ සුනක්කත්ත හික්ෂුව "ඔබ උපත ලැබුවේ කොයි ලෝකයේද?" යි විමසූහ. "මම උපත ලැබුවේ පහත් කාලකංච අසුර නම්වූ අසුර නිකායේ" යයි කියූ මළමිනිය නැවතත් මැරී වැටුණි.

මේ සිද්ධියෙන් පෙනෙන්නේ හැම නොමග යාමකටම වඩා මානසික නොමග යාම අතිශයින්ම බරපතල බවයි. එය කොතරම් බරපතලද යත් ඊළඟ භවයේ උත්පත්ති ස්ථානය තීරණය කිරීම සඳහාද එය බලපානු ලබයි.

අප සමාජයේ ජීවත් වන මිනිසුන්ද විවිධ ආකාරය, ඇතැම්හු බොහෝ සල්ලිකාරයෝය. එහෙත් පරිවාර සම්පත්තිය අතින් දුප්පත්ය. ඇතැම්හු ආර්ථික අතින් දුප්පත්ය. පරිවාර සම්පත්තිය අතින් පොහොසත්ය. ඇතැම්හු ආර්ථිකය අතින්ද, පරිවාර සම්පත්තිය අතින්ද දුප්පත්ය. මෙසේ විමට බලපානු ලබන ප්‍රධාන හේතුව බුදු සමයේ දක්වනු ලබන්නේ මෙසේය.

යම්කිසි කෙනෙක් දන් දෙන කල අනුන් සමාදන් නොකරවා තෙමීම දේද ඔහු උපනුපත් තැන හෝග සැප පමණක් ලබයි. පරිවාර සැප නොලබයි.

යමෙක් අනුන් සමාදන් කරන අනුන් ලවාම දේද, ඔහු නොදේද ඔහු උපනුපත් තැන පරිවාර සැප ලබයි. හෝග සැප නොලබයි.

යමෙක් තමාත් නොදේද, අනුන් ලවාත් නොදේද හේ හෝග සැපත් නොලබයි, පරිවාර සැපත් නොලබයි.

යමෙක් තමනුත් දේද, අනුන් ලවාත් සමාදන් කරවාද, අනුන් ලවාත් දේද ඔහු උපනුපත් තැන හෝග සම්පත්තියත් ලබයි, පරිවාර සම්පත්තියත් ලබයි. මේ අනුව පැහැදිලි වන්නේ මිථ්‍යා දෘෂ්ටික මානසික තත්ත්වය ඇතිවන්නේ නුගතුන් අතර පමණක් නොවන බවය. අධ්‍යාපන සහතිකවලින් ඉහළටම ගිය කෙනකු තුළ වුවද ඇතැම් විට භය හතර පිළිබඳ දනුමක් අවබෝධයක් නොමැති විය හැකිය. එබැවින් ඔබ මිථ්‍යා දෘෂ්ටිකයෙන් අත්මිදීමට වෙහෙසෙන්න. එම වැරදි දක්ම නිවනට මග අහුරුවන බව තේරුම් ගන්න. බුදුන් දෙසූ මගෙහිම පියවර තබන්න.

මහාවාර්ය පූජ්‍ය පානේගම ඤාණීසිරිසර හිමි

"යකඩයෙන් හැඟුණ මලකඩ එම යකඩයම කා දමයි. නුවණින් තොරව වසන තැනැත්තාගේ අකුසල් ඔහු දුගතියට යවයි."

18

දළදා වරුණා

ශ්‍රී ලංකා මහලංකා මහානිකායා පාලන සභාව

මාධ්‍ය විශේෂ ව්‍යාපෘති කාර්යාංශය
ශ්‍රී දළදා මාලිගය
මහනුවර
දුරකථන : 0812204684
ෆැක්ස් : 0812236202
E mail : media@sridaladamaligawa.lk
Web : www.sridalada maligawa.lk

ශිෂ්ට සම්පන්න රටක් බිහිකරන්නට කාලයයි මේ

රටක් සමෘද්ධිය පෙන්වන්නේ බාහිරව දිස්වෙන භෞතික සම්පත් නොවන බව යළි යළිත් අවධාරණය කළ යුතු වටපිටාවක් නිර්මාණය වෙමින් පවතින බව පසුගිය දිනවල රටේ සිදුවූ අවිනිත හා අශිෂ්ට ක්‍රියාවලීන් පෙනී යයි. ඉන් මෑතකම නිදර්ශනය වන්නේ ජෛවදේහ විශ්වවිද්‍යාලයේ සිසුන් පිරිසක් සරසවියට ඇතුළු වූ නවක ශිෂ්‍ය පිරිසකට කරන ලද නිර්දය හා අශිෂ්ට වධක වදයයි. එම අමානුෂික ක්‍රියාවලිය මෙරට විශ්වවිද්‍යාල පද්ධතිය තුළ සිදුවූ ඉතා මිලේච්ඡ හා අශිෂ්ට සිදුවීමක් බව අමුතුවෙන් පහද දිය යුතු නැත. සමාජයට යහපත් හා බුද්ධිමත් සිසු දරුවන් බිහිකරන රටේ ප්‍රධාන අධ්‍යාපනික කේන්ද්‍රස්ථානය වන විශ්වවිද්‍යාලයක මෙබඳු අවිනිත හා ගෞරවරහිම සිදුවීම් දක්නට ලැබීම අප කාලේන් සිත් කම්පා කරවන්නකි. සමාජය සුච්ඡන්ද හා ගුණ යහපත් කරන ප්‍රධාන කේන්ද්‍රස්ථාන වන සරසවිය, පාසල හා පන්සල තුළ විනය පිරිහීම බෞද්ධ රාජ්‍යයක සිදු නොවිය යුත්තකි. යහපත් හා ධර්මිෂ්ඨ ආධ්‍යාත්මික සමාජයක් ගොඩනැගීම සඳහා මූලික වන පන්සල හා පාසල පිරිහීමකට පත්වුවහොත් අපි කොයිතරම් භෞතික වශයෙන් දියුණු වුවත් ඉන් කිසිදු වැඩක් නොවන බව ජනපති මෙහේමාල සිරිසේන මහතාද මේ නොබෝද ප්‍රකාශ කොට තිබේ.

ශ්‍රී ලාංකේය ජන සමාජය ආධ්‍යාත්මික වශයෙන් උසස් කලයකට රැගෙන ඒම සඳහා ගරුතර මහා සංසරත්නය අද ගන්නා තීර උත්සාහය අප කාලේන් පැසසුමට හා ඇගයුමට ලක්විය යුත්තකි. විනිත භාවයෙන් පිරිපුන් ආධ්‍යාත්මික සමාජයක් ගොඩ නගන්නට බුදු දහමින් ලබාදෙන ශක්තිය හා මග පෙන්වීම මෙහිදී අපගේ සැලකිල්ලට බඳුන් විය යුතුමය. අද නව තාක්ෂණයන් සමග වේගයෙන් ඇදී එන සංවර්ධන ක්‍රියාවලිය තුළ බොහෝ අශිලාචාර දේ සැඟවී තිබෙන බවද පෙනී යන කරුණකි. මත්කුඩු ඒ අතරින් ප්‍රධානය. මත්ද්‍රව්‍ය ගැටලුව අද ලෝකයම මුහුණ දී ඇති අභියෝග අතර මුලටම එන්නකි. යහපත් හා ශිෂ්ට සම්පන්න සමාජයක් ගොඩ නගන්නට බැරි තරමට එය අද ප්‍රධාන බලවේගයක් බවට පත්ව තිබේ. විෂමාචාරී මානසිකත්වයක් ජනිත කරවීම සඳහා මත්ද්‍රව්‍ය මගින් සිදුකරනු ලබන බලපෑම අතිවිශාලය.

මෙවර ජාත්‍යන්තර බුදු තෙමඟුල පවත්වන්නට තෝරාගෙන තිබෙන්නේ අප රට වීම බෞද්ධයන් වූ අපට ඉමහත් ගෞරවයක් මෙන්ම සතුට දනවන කරුණක්ද වේ. ලෝකයේ බෞද්ධ රටවල සියලු රාජ්‍ය නායකයන් මෙම උළෙල සඳහා අප රටට පැමිණීමට නියමිත බවද කිව යුතුය. ථෙරවාදී බෞද්ධ දර්ශනය පිළිබඳ සඳහම් පණිවුඩයක් ලොව පුරා ප්‍රචලිත කිරීම සඳහා අප මේ උතුම් අවස්ථාව ප්‍රයෝජනයට ගත යුතුය. ඒ සඳහා අප රට ශිෂ්ට සම්පන්න දේශයක් ලෙසට මෙසවා තබන්නටද අප සියලු දෙනා ඇප කැප විය යුතු වෙමු. ■

මොහවද මේ නි

හමුවූ තෙතෙක් හෙ

ලබාගත් අයෙක් ඉ

මුදුන් සන්නක දෙය වෙනදේ දන්නවාද

ශ්‍රී ලංකාව ලෝකය තුළ ප්‍රසිද්ධියට පත්ව ඇත්තේ අන් කවර කරුණක් නිසාවටත් වඩා මෙරට ස්වභාවික පරිසරයත්, ඒ හා බද්ධ වෙමින් වසර දෙදහස් පන්සිය ගණනකටත් එහා දුරාතීතයකට දිවෙන සංස්කෘතික උරුමයක් සහිත සිංහල සංස්කෘතියත් නිසාය. ලංකාව සම්බන්ධයෙන් විදේශීන් විසින් ලියනු ලැබ ඇති වාර්තා කියවා බැලීමේදී මේ බව හොඳින් පැහැදිලි වෙයි. එසේ වුවද මෙරට ලෝකය තුළ බැබළීමට හේතුවූ බෞද්ධ සංස්කෘතික උරුමය සුරැකීමෙහිලා ප්‍රමාණවත් යමක් සිදුවන්නේද යන්න ගැටලුවකි. මෙරට සංස්කෘතික උරුමය ස්පර්ශීය අස්පර්ශීය වශයෙන් ප්‍රධාන කොටස් දෙකකි. ඒ අතර ස්පර්ශීය උරුමයට අයත් වන්නේ අපට පෙනෙන ස්පර්ශ කළ හැකි වෙහෙර-විහාර, දැරැඹ, පෙනි පිළිම, බිතු සිතුවම්, නෂ්ටාවශේෂ ආදියයි. වර්තමානයේ තරමක් දුරට හෝ අවධානයට යොමුව ඇත්තේ මෙම ස්පර්ශීය උරුමය සංරක්ෂණය, පවත්වාගෙන යාම කෙරෙහිය. මේ ලිපියේදී අප බලාපොරොත්තු වන්නේ එකී ස්පර්ශීය උරුමයට එල්ල වී ඇති ප්‍රධාන අභියෝගයක් පිළිබඳව සාකච්ඡා කිරීමටය. එනම් නිධන් හොරුන් යැයි හඳුන්වන පිරිස්වලින් බෞද්ධ උරුමයන්ට සිදුවන අතිමහත් විනාශයයි. මෙය කෙතරම් දුරට සිදුවන්නේද යන්න එදිනෙද විද්‍යුත්, මූලික මාධ්‍යවලින් පළවන ප්‍රවෘත්ති අනුව පෙනී යයි.

මූලික ව මිට්‍යාවකි. මෙ පොළොවේ ව කිසිම තැනක දියුණු බැංකු ස තැන්පත් කරනු සිදුව ඇත්තේ මැණික් පැළඳී ධාතුසේ වීට රජතුමා ක ගෙන 'පුතණු' යනුවෙන් පෙ වූයේ මහත් ප වාරි කර්මාන්ත කරුණු විනාශයට පත් කඩඉම් ලකුණු ඇති සලකුණු විනාශ කර ති නොව විහාර කඩඉම් ලකුණු

'අසවලා මට බැන්නේය. මට ගැසුවේය. මා පැරදුවේය. මා සතු දේ පැහැර ගත්තේය යනුවෙන් යම් කෙ

නිධන් වස්තු කොයමින් අවිච්ඡේ නිධන් වන්තට යන අපේ රටේ නූගත්තු

වන් වස්තු

නිවැරදි?

ක ගත්තොත්

යෙන්ම කිවහොත් නිධන් කතාව. ට අතීත රජ දරුවන්, රන්, රිදී, මුතු මැණික් ලා නිධන් කර තබා ගත් වගක් ඉතිහාසයේ නාකියැවෙයි. එසේ නොවූයේ මෙරට මයක් අතීතයේ පැවැති නිසාය. ඒවායේ ලැබ ඇත්තේද ධාන්‍යයි. මුදල් භාවිතයද මිත්‍රවය. රාජකීයයන් හැර රන් රිදී මුතු ද මෙරට බහුල නොවීය.

රජතුමාගෙන් කාශ්‍යප කුමරු ධනය ඉල්ලූ හැවැවට ගොස් දිය නා දිය දෝතක් දැකින් ති, මා සතු ධනය මේ කලාවැවේ ජලයයි" වා තිබේ. මේ අනුව අතීත ලංකාවේ ධනය ඉමයෙන් වැඩි බැව් තනා ජලය රඳවා ගත් සමූහයන්, විහාරාලමත්ය.

මසේ හෙයින් නිධන් යැයි වර්තමානයේ න්නේ ස්තූප, ප්‍රතිමා, ආසන, ශිලාලේඛන, සානාදියයි. ඇතැම් තැනක ගල්වල කොටා තිධන් ලකුණු යැයි සිතා එවැනි ස්ථාන බහු පෙනේ. සැබැවින්ම ඒවා එවැනි ලකුණු මා, ග්‍රාම සීමා ලකුණු කිරීමට යොදන ලද

තුණුරුවන් කෙරෙහි අල්පමාත්‍ර සද්ධා ගෞරව නැති පවිටු සිත් ඇත්තෝ දගැබ බිඳින්නේ ප්‍රතිමාවල සිරස, පපුව සාරත්තේ රත්තරන්, මැණික් සොයන්නටය.

"වසර 122 ක් මුළුල්ලේ පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව කරන ලද කටයුතුවලින් දැබරනින් කළ කිසිදු ප්‍රතිමාවක් හමුවී නැත. ජේතවනාරාම රන් බණ පොත, අභයගිරියෙන් මෑතක හමුවූ ස්වර්ණ පිණ්ඩික ආදිය හැර රන්තරන් ලෝහයෙන් කළ කිසිදු ප්‍රතිමාවක්, භාණ්ඩයක් හමුවී ඇත. ලැබී ඇති සියලුම ප්‍රතිමා අන් ආලේපිත ලෝකඩ ප්‍රතිමා නැතහොත් ඉතා කුනී රන් තහඩු මගින් නිම කළ ඒවාය. ඒවා රන් පිළිම යැයි මූලාවි විහාරාරාම සතු ප්‍රතිමා සොරා ගොස් කපා කොටා විකෘති කරයි. පසුව සත්‍යය වටහාගෙන විනාශ කළ පුරාවස්තු මහමග දමා යාමට පෙළඹේ."

(මූලාශ්‍රය:- උදේනි වික්‍රමසිංහ, නිධන් මිථ්‍යාවෙන් වැනසෙන පුරාවිද්‍යාත්මක උරුමය පත්‍රිකාව, පු.වි.දෙ. ප්‍රකාශන)

අපට දකගත හැකිවූ තවත් කරුණක් නම් මහනුවර යුගයට අයත් පිළිම විනාශ කරන ලද බොහෝ තැන්වල ප්‍රතිමාවේ සැකිල්ල දවයෙන් නිර්මිතව තිබීමය. ඒවායේ කිසිවක් තැන්පත් කරනු ලැබ නැත. ස්තූප, ප්‍රතිමා ආදියේ තැන්පත් කරන ලද්දේ ධාතුන් වහන්සේලා, මඟුල් ලකුණු යනාදියයි. කළු ගල් පිළිම ඇතුළත වටිනා වස්තු තැන්පත් කර ඇති බවත්, කළුගල් මෙලෙක්

කොට පිළිම තනා ඇති බවටත් මිථ්‍යාවක් පවතී. නමුත් පුරාවිද්‍යාඥයන්ට එවැනි තාක්ෂණයක් පිළිබඳ මෙතෙක් අනාවරණය වී නොමැති අතර මුතුන් මිත්තන් ඒවා සිදුකර ඇත්තේ තම දෑතේ සවිශේෂත්, මනා සංයමයෙනුත් හා ප්‍රතිභාපූර්ණ කලා නිපුණත්වයෙනුත්ය.

එමෙන්ම නිධන් වදුල පිළිබඳ පවතින වැරදි විශ්වාසයද බෞද්ධ උරුමය විනාශයට පත්වීම කෙරෙහි බලපා තිබේ. "නිධන් වදුල යනු පැරණි ජන කතා හා මිථ්‍යා කතා එක්රැස් කර කුරුණෑගල යුගයෙන් පසුව ලියැවී ඇති හුදු ග්‍රාම්‍ය ප්‍රබන්ධ මිස සත්‍ය ලියවිලි නොවේ." (උදේනි වික්‍රමසිංහ, පු.වි.දෙ. අත් පත්‍රිකාව)

නිධන් මිථ්‍යාව ඉතා තදින් ජනගතව පැවතීම කෙරෙහි විද්‍යුත්, මුද්‍රිත මාධ්‍යද වගකිව යුතුය. විශේෂයෙන් ඒවා වාර්තා කිරීමේදී නිධානයක් සාරමින් සිටියදී, නිධානයක් ගැනීමට තැත් කිරීමේදී යනාදී ව්‍යවහාර හේතුවෙන් මේ මිථ්‍යාව තහවුරු කරනු ආකාරයේ අවස්ථා ඉදිරිපත් වන බව පෙනේ.

අවසන් වශයෙන් මෙය කිය යුතුය. මේ රටේ පවතින මහා නිධානය නම් අතීත රණවිරුවන්, සද්ධා සම්පන්න වැසියන් දයාද කළාවූ වෙහෙර විහාර, දගැබ හා ඒ ආශ්‍රිතව ගොඩනැගුණු බෞද්ධ වාස්තු විද්‍යාත්මක හා කලාත්මක නිර්මාණ සමූහයන්ය. ධනාශාවෙන් මිථ්‍යා විශ්වාස පදනම්ව ඒවා වැනසීම ජාතික අපරාධයක් වන්නා සේම කිසිදිනක බුදුවරයෙක් දක්ක නොහෙන, අටුවා විස්තරවල එන පරිදි බුදුන්ගේ ලේ සෙලවීමේ පාපය හා සමාන මහා සාවද්‍ය පාප කර්මයකි. ඒවායේ ආදීනව අපේ මුතුන් මිත්තන් විසින්ම ශිලා ලේඛන, අත්තාජ කණු ආදියේ අවසානයේ සඳහන් කරනු ලැබ තිබේ.

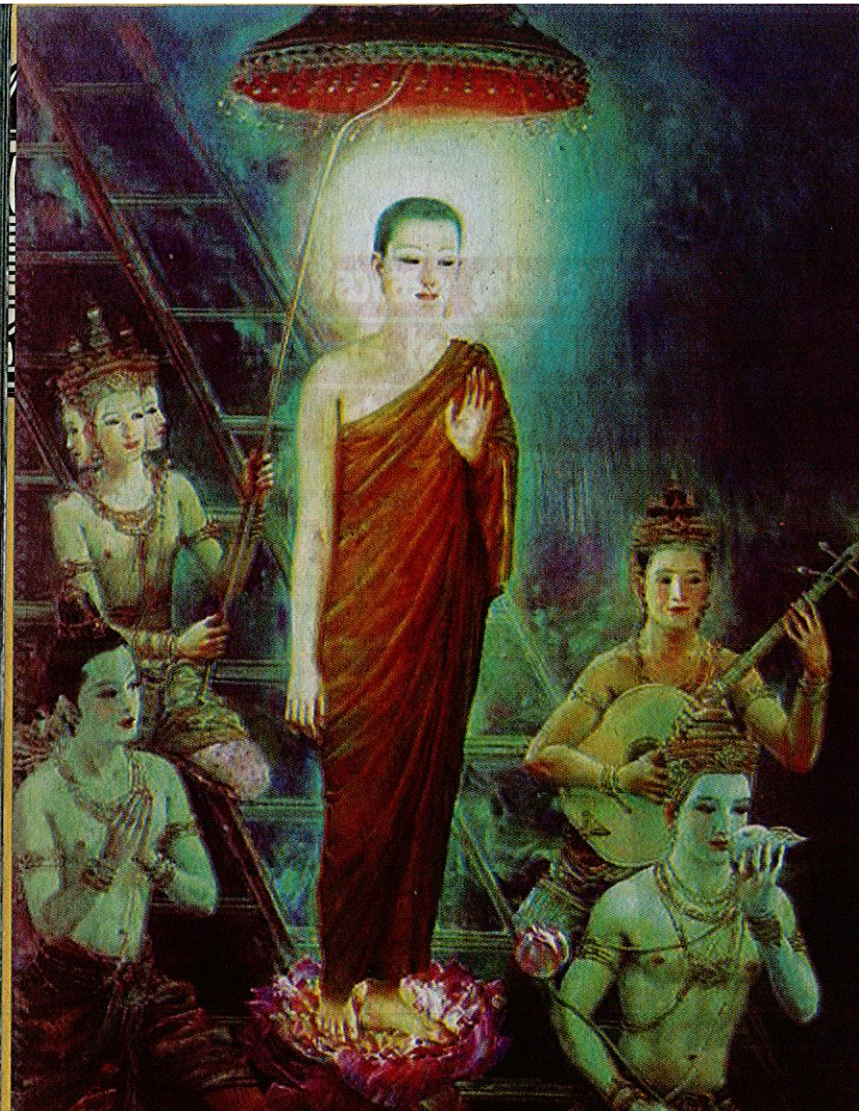
"තිණං වා යදිවා කට්ඨං - පුප්ඵං වා යදිවා ඵලං"

යොහරෙ බුද්ධ භොගස්මා - මහාපෙතො හවිස්සති"

යනු හෙයින් බුදුන් වහන්සේ සන්තක දෙයින් තෘණ කාෂ්ඨ (දර, ලී ආදිය) මල් ඵල යනාදී (දෙයින්) ස්වල්ප මාත්‍රයක් හෝ වංචාවෙන්, බලහත්කාරයෙන් පැහැර ගැනීමක් කළ කෙනෙක් (වේ නම් හෝ) මහා ප්‍රේතව උපදින්නේ යැයි කී හෙයින් බුදුන් වහන්සේ සන්තක වූ කිසිවක් නොගත යුත්තේය.

(සැලව රජමහ විහාර ශිලා ලිපිය, ක්‍රි.ව. 1806)

පූජ්‍ය හෙමිමානගම පියදස්සි හිමි

බුදුබව ලැබීම දුර්ලභ කාරණයක් වන්නේ ඇයි..?

බුදුවරුන් මිස බුදුවරියන්
පහළ නොවන්නේ ඇයි?

මෙ යට පෙරවාදය දෙන පිළිතුර අසා, බොහෝ දෙනා ප්‍රශ්නය ගැන නොසන්සුන්ව නොමග යන්නට පුළුවන. එහෙත් අප සාවධානව සිතට ගත් විට කවර

කාන්තාවකට වුවද බුදු බව ලබනු අතපසු නොවන බව පෙනී යයි. එහෙත් ඒ බුදු බවට පත්වීමට දස පාරමී කුසල ධර්ම රැස්කළ යුතු වන බැවින් එය ලඝු කොට නොසිතිය යුතුය. මේ සඳහා පාරමීතා කුසල කර්ම අවශ්‍ය මන්දයි වටහා ගැනීමට කර්ම විපාක ගැන තරමක්වත් වැටහීමක් පළමුවෙන්ම ඇතිකර ගත යුතු වෙයි.

බුදුවීමට පෙරුම් පුරන කෙනෙක් පළමුව සසරදී ඒ සඳහා ප්‍රාර්ථනා කරමින් පින් සිදුකර ගත යුතුය. එසේ පින් කරන්නාට සසරදී කරන කාමාවචර, රූපාවචර මෙන්ම අරූපාවචර කුසල්ද සිදුකර ගන්නට වෙයි. එසේ කොට ඒ ප්‍රාර්ථනාව භවයෙන් භවයට පුරුදු කරගෙන යන කාලය ඉතා දීර්ඝය. සිතින් එසේ කොට ඒ ප්‍රාර්ථනා කරමින් ගතවන කාලය මනෝ ප්‍රණීධි කාලය ඉතා දීර්ඝය. සිතින් එසේ ප්‍රාර්ථනා කරමින් ගතවන කාලය මනෝ ප්‍රණීධි කාලය වශයෙන්ද, වචනයෙන් එසේ කරන කාලය වාග් ප්‍රණීධි කාලය වශයෙන්ද, කයින් එසේ පින් කරන කාලය කාය ප්‍රණීධි කාලය වශයෙන්ද පොත පතෙහි හැඳින්වේ. එසේ පින් කොට ලොවිතුරා බුදුවරයෙක් හමුවෙහිදීම බුදුවීමට විවරණ ලබාගත යුතුද වෙයි. මේ සඳහා ගතවන කාලය සුළු කාලයකැයි නොසිතිය යුතුය. මෙයට ඉතා දීර්ඝ කාලයක් පුරා කරන කායික වූද, වාචසික වූද, මානසික වූද පළපුරුද්දක් අවශ්‍ය වෙයි. එපමණක් නොව දස කුසල ධර්මයන් දස පාරමීතා ධර්මයන් හිද පරිච්ඡයෙන් ලද අවබෝධයක් මෙන්ම රැස්කර ගත් මනා කුසල රාශියක් භාග්‍යයෙන් උපදවා ගත් බුදුවරයකු හමුවීමේ වාසනාවද එසේ හමුවී රහත් බව ලැබීමට තරම් කුසල ඵලයක් අත්කර ගැනීමේ සහ එය අනුන් වෙනුවෙන් පරිත්‍යාග කිරීමෙන් අතට පත් රහත් බව අත්හැර දැමීමටද තරම් ශක්තිමත්ව දියුණු කරගත් දාන වේතනාවන්ද පුනුණු කරගෙන තිබිය යුතුය.

ඉතා දීර්ඝ කාලයක් පුරා සිත්හි මෙන්තා, කරුණා, මුදිතා, උපේක්ඛා යන සතර බ්‍රහ්ම විචරණයෙන් යුක්තව බ්‍රහ්ම ලෝකවල කාලය ගෙවන්නට අවස්ථාව ලැබීමේ ප්‍රතිඵල විසින් ඇතිව පවත්නා මානසික කරුණාව නිසා රහත්වීමේ අවස්ථාවට වඩා බුදු බවට පත්වීමේ අවස්ථාවම අගය කොට සලකන්නට උන්වහන්සේ යොමුව සිටියහ. එහෙයින් ඒ අවස්ථාවේදී දුක්ඛිත තත්ත්වයන් කෙරෙහි ඇතිවූ අනුකම්පාවෙන් බුදු බවම ප්‍රාර්ථනා කළහ. සුමේධ තාපසව සිටි බෝධිසත්වයන් වහන්සේට ඔබ මෙයින් කල්ප ලක්ෂයකට අධික අසංඛ්‍යා සතරක් ගතවුණ පසුව බුදුවරයෙක් බවට පත්වන්නෙහිය යන බව ප්‍රකාශ කර වදාළ සේක. ඔය උන්වහන්සේ ලත් පළමුවන නියත විචරණය බව ඔබ කවුරුන් අසා ඇත. නියත විචරණය ලැබීම යයි කියන්නේ බුදුවන බව කාල නියමයක් ඇතිව දැනගන්නට ලැබීමේ අවස්ථාව ලැබීම බව මේ අනුව පැහැදිලිය.

නියත විචරණය ලැබීමෙන් පසුව බෝධිසත්වයන් කවදාවත් අපාය වැනි අභව්‍ය ස්ථානයක හෝ

“නීතිගරුකව කටයුතු කිරීම හැම අතින්ම හිතකරය - ගඟේ ජාතකය”

අභව්‍ය පුද්ගලයෙක්ව හෝ ස්ත්‍රීත්වය ලබා හෝ අරූප බ්‍රහ්ම තලයක හෝ අසංඥතලයක් හෝ පිටසක්වල හෝ උපදින්නේද නැත. ඒ එතුමන්ගේ කුසල මහත්වය නිසයි. ඒ අනුව බුදුවරුන් විසිහතර නමකගෙන් විවරණ ලද සේක. රහත් බවට පත්වීමේ වාසනාව ඇති බෝධිසත්වවරයකු තමන් වහන්සේ කැමති නම් වටුවකුට වඩා කුඩා සතකු නොවන තිරිසන් ජාතියක ප්‍රාර්ථනා බලයෙන් උපදින්නට පවා වාසනාවද ඇතිවේ. එයට කියන්නේ අධිමුක්තික ප්‍රතිසන්ධිය කියයි. එසේ කළ හැක්කේ වනගතව සතර බ්‍රහ්ම විවරණ භාවනා කරන බෝධිසත්වවරුන්ට තිරිසන් ගත සතුන් ජීවත් වන්නට කරන උත්සාහය දක ඇතිවන අනුකම්පාව නිසා ඔවුන්ට සසරින් මිදීමට උපකාරී වීම පිණිසයි.

අභව්‍ය ස්ථානවන නොඋපදින්නේ ඒ තැන්වලදී නිසි පාරමිතාමය පින් කළ නොහැකි වන බැවිනි. එසේ ඉපදීමට හේතුවන අකුසල විපාකද අවසන් කර ඇති බැවිනි. ඒ ඒ අභව්‍ය තැන්වලදී පවී නොකර ජීවත් විය නොහෙන බැවිනි. නපුංසක පණ්ඩකාදී අභව්‍ය පුද්ගලයන්ව නොඉපදෙන්නේද ඒ ජාතිවල නිසි පරිදි පාරමිතාමය ත්‍රිභේදක වන කුසල් සම්පාදනය කළ නොහැකි වන බැවිනි. මෙෙත්‍රිය වඩන්නට සත්වයන් ස්ත්‍රී පුරුෂ වශයෙන් හෝ උස්පහන් වශයෙන් හෝ අඩු වැඩි ඇත්තන් වශයෙන් හෝ සිතන්නට අවශ්‍ය නොවේ. මෙෙත්‍රී භාවනාවේදී සත්වයන්ගේ ස්ත්‍රී පුරුෂ භාවයන් ගැන නොවන සත්ව ස්වභාවය ගැන සලකා "සබ්බේ සත්තා භවන්තු සුඛිතන්තා" යයි දක්වන්නේ එබැවිනි.

මිනිස් ලෝකයේ ප්‍රථම කල්පිත මිනිසුන්ට ලිංග හේදයක් නොපැවති බව අග්ගඤ්ඤ සූත්‍රයෙහි දැක්වෙන්නේය. බ්‍රහ්ම ලෝකයෙන් පැමිණ මේ ලෝකයෙහි පළමුවෙන් පදිංචි වූවන්ට රස තෘෂ්ණාව ඇතිවූණ පසුව පස් රස ලෝභයෙන් මළ මුත්‍ර පිට කිරීමට අවශ්‍ය වූ නිසා කර්ම විපාක වශයෙන් ලිංගික ලක්ෂණ පහළ වූ ආකාරය එහි දැක්වේ. විද්‍යානුකූලවද ප්‍රථම ජලජ ප්‍රාණීන්ට ලිංග හේදයක් නැත. ඔවුහු ද්විලිංගිකය.

බුදු බව සඳහා නියත විවරණ ලබන්නේ රහත් බවට පත්වීමේ අවස්ථාව පවා පරිත්‍යාග කිරීමට තරම් දානශීලී වෙයි. බ්‍රහ්මයන් අතර කාන්තාවන් නැති බව නිසා කාන්තාවක් බුදු බවට පත්වූ විටෙක බ්‍රහ්මයන්ට වඩා කාන්තාවක්ව උපදින පුද්ගලයාගේ කුසලය අඩුවිය යුතුය. එහෙයින් බ්‍රහ්මයකුට කාන්තාවකට වැඳිය නොහැකිය. බුදුවරයන් තවත් කිසිම කෙනකුට දෙවැන්නකු නොවෙති. අසංඛ්‍ය ගණන් ලොව පහළ වූ බුදුවරුන් අතර එකම

බුදුවරයක්වත් සඳහන්ව නැත. අපේ බුදුහාමුදුරුවන් විවර ලැබූ බුදුවරුන් විසිඅට නම අතරද එවැනි කෙනකු සිට නැත. එබැවින් බෝධිසත්වයන්ව වැඩ සිටි අවස්ථාවේදී නියත විවරණ ලැබීමත් සමගම උන්වහන්සේගේ එම අකුසල ශක්තියද ඉක්මවා යාම නිසා බෝධිසත්වවරයන්ගේ ස්ත්‍රී භාවය ලැබීමද එතැනින්ම අවසන් බවට පත්වන්නේය. ස්ත්‍රී භාවය නිසා ඇතිවන සංයුක්ත නිකායේ සඳහන් අපහසුකම් ඉන්පසුව බෝධිසත්වවරයකුට ඇති නොවෙයි. ස්ත්‍රී භාවය හෝ පුරුෂ භාවය හෝ සදාකාලික දෙයක්ද නොවේ. එය කර්ම බලයෙන් සිදුවන දෙයක් මිස කෙනෙක් කරන ලද දෙයක් හෝ කෙනකු උස් පහන් කිරීමට කරන දෙයක් හෝ නොව ස්වභාව සංසිද්ධියකි. හික්ෂුණින් සඳහා පනවන ලද අෂ්ටගුරු ධර්ම පසුවවත් වෙනස් නොකරන ලද්දේද එහෙයිනි.

බුදු බව ප්‍රාර්ථනා කරන කෙනෙක් කල්ප ගණන් බ්‍රහ්ම ලෝකවල ඉපිද කල් ගෙවන නිසා එතුමන්ගේ ස්ත්‍රීත්වය ලැබීමේ අවස්ථාවන්ද ඉක්ම යයි. එයට ඇතිවන හේතුද ඇති නොවෙයි. ප්‍රථම නියත විවරණය ලැබෙන්නේද එවැනි මහා සාවද්‍ය හා අල්ප සාවද්‍ය අකුසල විපාක සියල්ල විපාක දී අවසන් වූ පසුවය. බුදු බව ලබන පින්වත් වහන්සේලා ඉතාමත්ම දුර්ලභ වන්නේද මෙවැනි බොහෝ හේතු නිසාය.

බුදු බව යනු මනුෂ්‍යත්වයේ සිට කෙනකුට ලැබිය හැකි අතිශයින්ම

ශ්‍රේෂ්ඨ වූද, උත්කෘෂ්ඨ වූද, අනුපමේය වූද, අතිශයින් දුර්ලභ වූද උත්තරීතර තත්ත්වයකි.

මෙකල අප නොයෙක් දෘෂ්ටි අනුව ගොස් ඇතිකර ගත් විවිධ අදහස් මත ඇති අය වන බැවින් අප සිතන පතන ආකාරයෙන් බුදුරජාණන් වහන්සේ ගැන සිතීමෙන් අපට තථාගත බුදුරජාණන් වහන්සේ අවුරුදු දෙදහස් පන්සියකට එහා කාලයක් මනුෂ්‍යයන් අතර පහළ වූ උත්තරීතර කෙනෙක් වෙති.

එහෙත් උන්වහන්සේ වදාළ ධර්මය පමණක් අතීත, අනාගත, වර්තමාන යන සදාකාලයටම සාධාරණ සත්‍ය ධර්මයක් බවද දත යුතුය. එහෙයින් බුදුවරුන්ගේ ධර්මය සදාකාලිකය. පිරිමියකුට වුවත් ගැහැනියකට වුවත් චතුරාර්ය සත්‍යය එකක්මය. සත්‍යයෙහි එකක් මිස කවදාවත් දෙකක් නැත. එය සදාකාලික පරම සත්‍යයද වෙයි.

හිවිටත් ගුණාසේකර

උතුම් මංගල කරුණු තූනක්

වූ දුරපාණන් වහන්සේ දේශනා කළ සූත්‍ර ධර්ම අතර, බෞද්ධ ජනතාව අතර අතිශය ජනප්‍රියත්වයට පත්වී ඇති සූත්‍රයකි, මංගල සූත්‍රය. එසේම ඉතා ප්‍රකට තුන් සූත්‍රයෙන් එකකි මංගල සූත්‍රය. එදා සැවැත්තුවර දෙවරම් වෙනෙරේදී බුදුරදුන්ගෙන් දෙවියන් අසන ලද ප්‍රශ්නයකට පිළිතුරු වශයෙන් දේශනා කළ බව එහි නිදාන කතාවෙන් පැහැදිලි වෙයි. බොහෝ දෙව් මිනිස්සු මඟුල් කරුණු මොනවාදැයි සිතූහ. මේ අතර සමහර මිනිස්සු සුබ දසුන් දැකීම මංගල කරුණක් ලෙස සැලකූහ. ඒ අය දිට්ඨ මංගලිකයන් ලෙස හඳුන්වන ලදී. තවත්

පිරිසක් කණට ප්‍රිය ආශීර්වාදාත්මක ශබ්ද මංගල කරුණු ලෙස සැලකූහ. එම අය සුත මංගලිකයන් ලෙස නම් කරන ලදී. එසේම තවත් පිරිසක් යහපත් ස්පර්ශ මංගල ලෙස සැලකූහ. මේ අය මුත මංගලිකයන් ලෙස නම් කරන ලදී.

මෙසේ දිට්ඨ මංගල, සුත මංගල, මුත මංගල වශයෙන් 'මංගල' යන්නට නිර්වචන දී ඇත. මේ පැවැති මතවාද පිළිබඳ එකල මිනිසුන් පමණක් නොව දෙවියන් අතරද මත ගැටුම් ඇති විය. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස මංගල සූත්‍රය දේශනා කරන ලදී.

මංගල යනු සියල් සත්වයන්ගේ සැපයට,

“උත්සාහවන්තයා සියල්ල ජයගනී - වණ්ණුපටි ජාතකය”

දියුණුවට, ප්‍රගතියට හේතුවන කරුණු විය. මෙලොව ජීවිතයේ දියුණුව සහ පරලොව දියුණුවට හේතුවන, ඉවහල් වන කරුණු මංගල ලෙස හැඳින්විය හැකිය. එසේ නම් මංගල සූත්‍රය හඳුන්වා දී ඇත්තේ පිරිතක් ලෙස කීමට නොව, අන්තර්ගත මංගල කරුණු ප්‍රායෝගික ජීවිතයට එක්කර ගැනීමටයි. අද බෞද්ධයා හුරුවී ඇත්තේ බුදුරදුන් දෙසු ධර්මය මන්ත්‍ර ලෙස ජප කිරීමට මිස එහි අන්තර්ගත දහම් කරුණු ජීවිතයට එක්කර ගැනීමට නොවෙයි. එසේම බොහෝ සූත්‍ර ධර්මවල බාහිර තේරුම පමණක් ග්‍රහණය කරගන්නා සමහර බෞද්ධයෝ එහි ගැඹුරු අර්ථය ගැන අවධානය යොමු නොකරයි.

අද ඔබේ අවධානය යොමු කරලීමට මම අදහස් කරන්නේ මෙම මාහැඟි මංගල සූත්‍රාගත ගැඹුරු අර්ථකථනයක් සඳහාය. "බඤ්ඤා දේවා මනුස්සා ච මංගලානි අවින්තයුං" යනාදී ගාථාවෙන් ඉහත සඳහන් කළ මෙම සූත්‍රය දෙසීමට හේතුවූ පසුබිම කියාපායි. ඉන්පසුව ඇති ගාථාවලින් මංගල කාරණා තිස් අටක් පෙන්වා දෙයි. එයින් ප්‍රථම ගාථාවට අයත් මංගල කාරණා තුන පිළිබඳව අද ඔබේ අවධානය යොමු කරලීමටයි අපේ උත්සාහය.

**"අසේවනා ච බාලානං
පණ්ඩිතානං ච සේවනා
පූජා ච පූජනීයානං
ඒතං මංගල මුත්තමං"**

මේ ගාථාව මංගල සූත්‍රාගත ඉතා ප්‍රකට පළමු ගාථාවය. මෙහි ඇතුළත් මංගල කරුණු තුනකි. ඒවා නම් බාලයන් ඇසුරු නොකිරීම, පණ්ඩිතයන් ඇසුරු කිරීම, පිදිය යුත්තන් පිදීම මංගල කාරණා ලෙස නම් කළ හැකිය.

මෙහි බාලයන් ඇසුරු කිරීම පුද්ගලයාගේ දෙලොව ජීවිත අවාසනාවන්ත වෙයි. එමනිසා මංගල කරුණක් ලෙස බාලයන් ඇසුරු නොකළ යුතුයි. බාල යනු වයසින් බාල නොවෙයි. බාල, පහත් ගති ගුණවලින් හෙබි අයයි. අංගුත්තර නිකායෝ තික නිපාතයේදී බාල ලක්ෂණ මෙසේ හඳුන්වා ඇත. "නිතිමානි භික්ඛවේ බාලස්ස බාල ලක්ඛණාති, කතමානි නිති, බාලො චුවචින්තීත චින්ති හොති, දුබ්භාසිත භාසි, දුක්කතකම්මකාරී" යන නිර්වචනයට අනුව නපුරු සිතිවිලි සිතන, නපුරු නරක වචන කතා කරන, සමාජයට අහිතකර ක්‍රියා කරන පුද්ගලයා බාලයායි. ඒ අනුව තිදොරින්ම සමාජ අහිතකර ක්‍රියා ඇති අය විෂමාචාරවලින් යුක්ත බාලයා ඇසුරු නොකළ යුතුයි. එය පුද්ගලයාට සැප ලැබීමේ මංගල කරුණකි.

මේ එම ගාථාවේ මතුපිට අපි දකින අදහසයි. එහෙත් මෙය තව දුරටත් විග්‍රහ කළහොත් පුද්ගලයා බාල පහත් තත්ත්වයට පත්වන බාල ධර්ම කරුණු තම ජීවිතයට සම්බන්ධ නොකර ගැනීම මින් ගම්‍ය වෙයි. අප ජීවිත පහත් හීන දීන තත්ත්වයට පත් කරවන කායික සහ මානසික කරුණු රාශියක් ඇත. ලෝකය දැඩිව අල්වා ගැනීමේ ආශාව, ද්වේශය තම අප්‍රිය දෑ හා ගැටීම (තරහව) මෝහය, දෙයක් නිවැරදි ලෙස තේරුම් ගැනීමට නොහැකිවීම (මෝඩකම) යනාදී.

ලාමක ධර්ම බාල ධර්ම ලෙස නම් කළ හැකිය. මේ අකුසල් මුල් තුන පදනම් කරගෙන ඊර්ෂ්‍යාව, තරහව, මදමාන්‍ය ආදී බාල ධර්ම රැසක් පුද්ගල සත්තානසෙහි ගොඩ නැගෙයි. මෙම බාල ධර්මවලින් පෝෂිත පුද්ගලයා සිය වචනවලින්, සිය ක්‍රියාවෙන් සිදුකරනු ලබන්නේද නපුරක්මය, අයහපතක්මය. එම නිසා මේ බාල ධර්මවලින් වැළකී සිටීම "අසේවනා ච බාලානං" නම් වෙයි.

බීජය බාල ඇසුරයි. මෙහි අවසාන ප්‍රතිඵලය වශයෙන් මිනිසා තම වටිනා ජීවිතය පවා විනාශ කරගනියි. එවැනි අයගේ පරලොව දිවියද අවාසනාවන්ත වෙයි.

මෙම ගාථාවේ දෙවන මංගල කාරණය "පණ්ඩිතානං ච සේවනා" යනුයි. පඬිවරු, සත්පුරුෂයන් ඇසුරු කිරීම මින් අදහස් කැරෙයි. පණ්ඩිතයා යනු යහපත් දේ සිතන, යහපත් වචන කියන, යහපත් වැඩ කරන පුද්ගලයායි. ඉහත සඳහන් බාල ලක්ෂණවලින් මිදී යහපතෙහි පිහිටා තමාටත්, සමාජයටත් හිතැතිව ජීවත් වන පුද්ගලයා පණ්ඩිතයෙකි, සත්පුරුෂයෙකි.

මේ සඳහා පුද්ගල අධ්‍යාත්මික ජීවිතයට නැඹුරුවද, අර්ථකථනයක් ගෙනහැර දක්විය හැකිය. පඬිධර්ම ලෙස යහපත් කුසල ධර්ම පෙන්වා දිය හැකිය. අලෝභය, ඇලීමිච්චලින් තොර බව, අදෝස, ගැටීමිච්චලින් තොර බව, අමෝහ, මුලාවෙන් අවිශ්වාසයෙන් තොර බව පණ්ඩිතයාගේ ලක්ෂණය. මේ හැරුණු විට කරුණාව, මෛත්‍රිය, පරිත්‍යාගශීලී බව වැනි ගුණ ධර්මවලින් පිරි ජීවිතය පණ්ඩිත ජීවිතයකි. යහපත් පුද්ගල ඇසුරු මෙන්ම යහපත් ගුණ දහමින් පෝෂිතවීම "පණ්ඩිතානං ච සේවනා" යන්නට දිය හැකි තේරුමය. මෙවැනි යහපත්, ආදර්ශවත් අවංක පුද්ගලයන් අද සමාජයේ සොයා ගැනීමට අසීරුය. එමනිසා අප අපම යහගුණවලින් ජීවිත පෝෂණය කර ගත යුතුයි. එය පණ්ඩිත ඇසුරකි. මින් උදාවන සෞභාග්‍ය පුද්ගලයාට පමණක් නොව සමස්ත සමාජයටම බලපායි. එය මංගල කාරණයකි.

"අනුවණකම නිසා හොඳුහ ක්‍රියා කරන්නෝ විනාශය කරා ළඟාවෙති - අපණ්ණාක ජාතකය"

මෙම ගාථාවේ අන්තර්ගත තුන්වන මංගල කාරණය "පූජා ව පූජනීයානං" යන්නෙන් පැහැදිලි කැරෙයි. පිදිය යුතු පුද්ගලයන් පිදීම මංගල කාරණයකි. මෙහිදී පිදිය යුතු පුද්ගලයන් ලෙස බුදු, පසේබුදු, මහරහත් උතුමන් නම් කැරෙන අතර, අද ත්‍රිවිධ රත්නයම වැඳුම් පිදුම් කැරෙන බෞද්ධ සංකේතද පූජනීය වෙයි. මේ හැරුණු විට අද ශීලයකින් උසස් තත්ත්වයට පත් මවුපිය, ගුරුවර වැඩිහිටියෝද පූජනීය උසස් අය වෙති. මේ අයට පිදීම, ගරු කිරීමද මංගල කරුණකි. මේ මතුපිට ඇති අදහසට වඩා තවත් වැදගත් අර්ථකථනයක් මේ තුළින් ගෙනහැර දැක්විය හැකිය.

මෙහි පූජා යනු පිදීමේ ස්වභාවයයි. දානය, පරිත්‍යාගය පූජාවේ ස්වරූපයයි. යමෙක් තව කෙනකුට යමක් දෙයි නම් එය තමා සතු දේ අන් සතු කිරීමකි. තම අයිතිය අන්තරු දීමකි. මේ හැඟීම හිතට ඇතිවීම "පූජා" නම් වෙයි. තමාගෙන් අන් අයට කළ යුතු යුතුකම් ආදිය ඉටුකරලීමත්, පූජා ගණයට ඇතුළත් වෙයි. යම් දෙයකට සිත බැඳී ඇත්නම් එය සිත් රිදීමටද හේතුවෙයි. ඇලීම නැති කිරීම, සිද බිඳ දැමීම පූජාවෙන් සිදුවෙයි. මෙකී ඇලීම

ස්වභාවයෙන් තොරව අතහැර දැමිය හැකි තත්ත්වයට යම් පුද්ගලයකුගේ සිත පත් වෙයි නම්, එම පුද්ගලයා පූජනීය වෙයි. ඔහු අනුන් විසින් පුදනු ලැබීමට සුදුසු වෙයි.

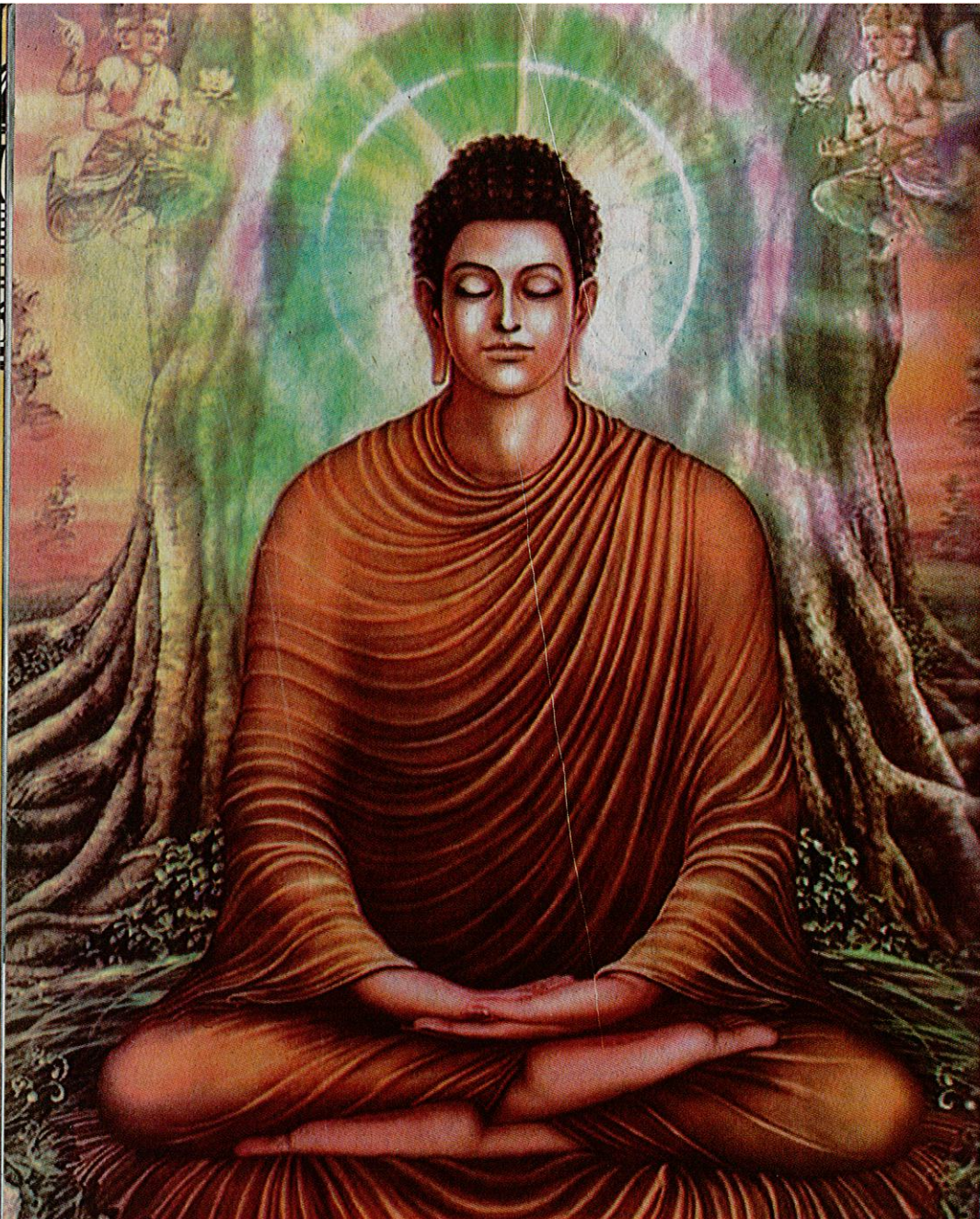
එසේම පීඩාකාරී ස්වභාව ගෙන දෙන ඇලීම්-බැඳීම් නැති, පූජනීය පුද්ගලයා පිළිබඳව සැකයක්, බියක් කිසිවකු තුළ ඇති නොවෙයි. මේ නිසාම එම පුද්ගලයා පාරිශුද්ධ පුද්ගලයකු වෙයි. මෙය පූජනීය තත්ත්වයකි. මේ තත්ත්වයට පත්වීම, මංගල කාරණයකි. උසස් සම්පත් ලැබීමට හේතුවන මංගල කාරණයකි.

මෙසේ සලකා බලන විට මේ ගාථා ධර්මය තුළ ඇති මංගල කාරණා තුන පිළිබඳව ඔබ සැමගේ දැඩි අවධානය යොමු කොට තම ජීවිතයට එම මංගල කරුණු එක්කර ගන්නා ලෙස මතක් කරමි.

දෙලොව සැනසෙන මංගල කරුණු ක්‍රියාවට නංවා, ඔබත් වාසනාවන්ත බෞද්ධයකු වන්නට උත්සාහ ගන්න. ඒ සඳහා ඔබට තෙරුවන් සරණ පනමි.

පූජ්‍ය බලංගොඩ සිරිනිවාස හිමි

"අධික ලෝභයෙන් යුතුව යුක්තියට පිටුපාහ අය වැහසෙති - සේරිවාණීප ජාතකය"

ස මන්තහද වූ අප තිලෝගුරු සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහි වැඩවසන සමයෙහි අනේපිඬු සිටාණන් අරභයා මෙම විසය්‍ය ජාතකය දේශනා කොට වදාළ සේක.

චරිතමාන කදිරාභිගාර ජාතිකයෙහි අනේපිඬු මහසිටාණන් විහාරයට උදෙසා සුපණස් කෙළක් ධන සර්වඥ ශාසනයෙහිම විසිරුවා රත්නත්‍රයෙහි සරණ ගොස් දවසට කුන්වරක් දෙවරම් වෙහෙරට තපාගතයන් වහන්සේට උපස්ථානය පිණිස යන්නේය. එසේ යන්නා වූ හෙතෙම සිස් වූ අතින් කිසි දවසක දී වුව නොගියේය. අනේපිඬු සිටුගේ නිවසෙහි පන්සියයක් හිඤ්ඤන් වහන්සේට නිරන්තරයෙන් දන් දුන්නේය. බුදුන් වහන්සේ ද, අසු මහසච්චන් වහන්සේ ද, සෙසු හිඤ්ඤන් වහන්සේ ද ඒ සමඟ වඩින්නාහ.

ඒ සත්මහල් නිවසේ දොරටු හතක් පැවතියේය. එහි සතරවන දොරටුවේ එක් මිථ්‍යා දෘෂ්ටි දෙව්දුවක් වාසය කළාය. බුදුරජාණන් වහන්සේ නිවසට වඩින විට දීන් පිටතට වඩින විට දීන් ඒ දෙව්දුවගේ විමානයෙහි සිටිය නොහැකිව බිමට බැස වසන්නට සිදුවිය. මෙසේ සර්වඥයන් වහන්සේත්, ශ්‍රාවකයන් වහන්සේත් සිටුගෙට වඩනා විට මට සැපයක් නැතැයි සිතූ ඇය දන් දීම වැළැක්වීමට කටයුතු කළාය. සිටාණන්ටත්, සේවකයන්ටත් එසේ දන් නොදෙන සේ අවවාද කළාය. එවිට සිටාණන් තොප පමණක් නොව සිය දහස් ගණනක් කීවත් නිර්මල ශාසනයෙහි වස්තුව වියදම් කිරීම නතර නොකරමියි කියා දේවතාදුවගේ වැළැක්වීම වළක්වා දන් දුන්නේය. මෙසේ වූ ලොච්ඡුරා බුදුරජාණන් වහන්සේගේ අවවාද අසා දන් දීමෙහි පෙර මහෝත්තමයෝ ද අබුද්ධෝත්පාද කාලයෙහි ශත දේවේඤ්ඤයන් විසින් වළක්වද්දීන් දන් දුන්නේ වේදැයි වදාරා, හිඤ්ඤන්ගේ ඉල්ලීම මත ඉකුත්වත් දක්වා වදාළ සේක.

ඒ කෙසේද යත්, යටගිය දවස බරණැස් නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජ කෙනෙකුත් රාජ්‍ය කරන සමයෙහි බෝධිසත්වයෝ විසය්‍ය නම් සිටුවරයාව උපන්න. එතුමා දන්හල් කරවා දවසට සලකයක් දන් වියදම්

විසය්‍ය

ජාතකයෙන් හෙළිවන
දන්දීමෙහි අනුසස්

"වැඩිහිටියන්ට අකීකරු වීම විපතට හේතුවේ - ඉන්ද්‍රගුත්ත ජාතකය"

කොට මහත් දාන සම්භාරයක් දුන්හ. මේ කුසල සම්භාරයේ ආනුභාවයෙන් ශක්‍රයාගේ පාණ්ඩුකම්බල ශෛලාසනය උනු විය. එවිට ශක්‍රයා දිවැසින් බලා ශක්‍ර සම්පත් ලබා ගැනීම පිණිස මොහු මේ දන්දීම කරනැයි සැක පහල කොට ඔහුගේ දානාධාරයට අන්තරාය කෙරෙමිසි සිතා අවුත් සිටාණන්ට දන්දීම සඳහා තිබූ එළඟි තෙල්, සහල්, තල, මුං ආදියත්, රත්‍රං, මුතු, මැණික් ආදී සියලු උපභෝග, පරිභෝගාදී සියලු වස්තුව අන්තර්ධාන කරවූහ. සිටාණන්, දන් දෙන්නට සැලැස්වූ

පුරුෂයා සලකෂයක් වස්තුව වියදම් කොට දන් දෙන්නට තිබූ සියලු වස්තුව අන්තර්ධාන වූවා දැක සිටාණන්ට ඒ බව දැන්වූහ. ස්වාමීනි, දන් දෙන්න තිබූ සියලු වස්තුව අන්තර්ධාන වී ඇත. එබැවින් හෙට දන් දීමට කිසි දෙයක් නැතැයි පැවසූහ. ඒ ගැන ඇසූ සිටාණන් එයට කාරණා කුමක්දැයි විමසා තම බිරිඳ ගෙන්වා, හෙට දන් දෙන්නට තිබූ සියලු වස්තුව අන්තර්දහන් වී ඇති බැවින් මගේ රත්‍රං, මුතු, මැණික් ආදී සියලු වස්තු තිබූ භාණ්ඩාගාර දොරවල් අරවා ඉන් වස්තු වියදම් කර දන් දෙවැයි කීවේය. වස්තු තැන්පත් කොට තිබූ තැන්හි දොරවල් ඇර බැලූ විට කිසි වස්තුවක් නොමැතිව අන්තර්දධානව තිබෙන බව දුටුවාහ.

එවිට සිටුකුමාගේ භාය්ථාව ඔහු අමතා, සිටාණෙනි, ඔබේ ඉන තිබෙන සඵලත්, මගේ ඉන තිබෙන සඵලත් ඇර සියලු වස්තුව අතුරුදහන් වී ඇත. සාල් නැලියක්වත්, මසුරමක්වත් ඉතිරිව නොමැත. එවිට සිටාණෝ, මගේ ප්‍රාණය තිබෙන තාක් මගේ දන් දීමට අන්තරාය නොකෙරෙමි. එසේ හෙයින් උත්සාහ ඇතිව ගේ තවදුරටත් බලා දන් දෙන්නට කිසි දෙයක් තිබේ නම් ගෙන එන්නැයි කීවේය. ගෙට ගොස් බැලූ විට මිනිසෙකු දමා ගිය කඳකුත්, දැකැත්තකුත් දැක, ස්වාමීනි මෙපමණක් මිස වෙන දෙයක් නැතැයි කියා සිටාණන් අතට දුන්නාය. සිටාණෝ, හද්‍රාව මෙතෙක් දා අපගේ සියලු වස්තු ඇති හෙයින් දනුන් දී අපි සැප සේ රැකුමිහ. දැන් වස්තු නැති හෙයින් රැකෙන්නටත්, දන් දෙන්නටත් කිසිවක් නොමැත. මේ කඳත්, දැකැත්තත් අරගෙන වනයට ගොස් තණ දාගෙන විත් විකුණා භාගයක් දන් දී භාගයක් රැකීම පිණිස යොදා ගන්නෙමැයි පවසා දැකැත්තත් කඳත් රැගෙන වනයට නික්ම තණ කඳක් කපා ගෙනැවිත් භාගයක් විකුණා භාගයක් තමන් රැකෙන්නට තබා ගත්තේය. තමන් රැකීමට තබා ගත් භාගය විකුණා ලැබුණ ධනයෙන් යාවකයන් පැමිණි විට දන් දී නිරාහාරව සිට දවස් හයක් දන්

දී, හත්වන දවසේ තණ කඳ තබාගෙන ගෙට එන ගමනේ දී අවි රශ්මිය නිසාත්, ගමන් විඩාව නිසාත්, සත් දවසක් නිරාහාරව උන් නිසාත් තණ අරගෙන එන ගමනේ දී විදියේ ඇඳ වැටුණහ.

එවිට ශක්‍රයා ආකාශයේ සිට බලා ඉඳ, එම්බල සිටාණෙනි, ඔබ දුප්පත් අවස්ථාවෙහි ඔබගේ ප්‍රාණය රැක ගෙන දන් නොදී සැප සේ සිටින්නැයි අවවාද කොට කීහ. එවිට සිටාණෝ, ඔබ කවරෙක්දැයි ශක්‍රයාගෙන් විමසූහ. මම ශක්‍රයා වෙමැයි කීවේය. එකල්හි සිටාණෝ තොප මෙපමණ ශක්‍ර සම්පත් ලැබුවේ විශේෂයෙන් දන් දී පන්සිල් රැක, පෝය අටසිල් රැකීමෙනි. මෙසේ වූ පින් කොට මෙවන් ශක්‍ර සම්පත් ලැබ සිටිතත්, මෙසේ කියන එක් ශක්‍රයෙක් පමණක් නොව ශක්‍රයන් දහසක් අවුදින් පින් නොකරන්නැයි කීවත් මගේ දන් දීමට අන්තරාය නොකරමි. මෙසේ දුකිතව සිටියත් මගේ දානාධාරය අඩුවක් නොකරමි.

එවිට ශක්‍රයා, මෙසේ දුකිතව සිටත් ඔබ පින් කරන්නෙමැයි දී, දානයට අඩුවක් නොකරමැයි ද කියන්නේ කවර කාරණයක් නිසාදැයි විමසූ විට, සිටාණෝ, එම්බල ශක්‍රය, ශක්‍ර සම්පත්, මාර සම්පත්, බ්‍රහ්ම සම්පත් ඇරගැනීම පිණිස නොවේ. ඔබ ඇතුළු සුවිසි අසංඛ්‍යය සත්වයන් සංසාරයෙන් ගොඩලා සමයක් සම්බෝධියට පැමිණෙන නිසා යැයි කීය. එපවත් ඇසූ ශක්‍රයා සතුවට පැමිණ සිටාණන්ගේ ශරීරය අතින් පිරිමැදූ විට සිටාණන්ගේ ශරීරය පිනා ගොස් නැගී සිටියහ. සිටාණෙනි, ඔබ මුලින් දුන්නේ සලකෂයක් වස්තුව වුවත් මේතැන් පටන් දොලොස් ලක්ෂයක් සම්පත්

වියදම් කොට දන් දෙවැයි කියා සිටාණන්ගේ අන්තර්ධාන කළ සියලු සම්පත් නැවතත් සිටාණන්ටම දුන්හ. ශක්‍රයා එසේ සියලු සම්පත් නැවතත් සිටාණන්ගේ නිවසේ පුරවා ශක්‍ර හමනයට ගියේය. විසය්හ සිටාණන් ද බොහෝ දානාධාරය කොට කම්පානුරූපව පරලොච ගියේයැයි මෙම ජාතක කතාව නිමවා වදාළ සේක. එසමයෙහි විසය්හ සිටුව උපන්නේ අප මහා බුදුරජාණන් වහන්සේමය.

විසය්හ ජාතකයෙන් හෙළිවන ආකාරයෙන් දන් දීමෙහි නිර්ලෝභීව අපිදු නිර්ලෝභීව දන් දීමෙහි යෙදෙන්නට අදිටත් කර ගනිමු.

කේ. මීගහකුඹුර

මව් කුසක ඉපදීමේ
කීර්තිය කරන්නේ කවුද?

නිවන් දකින්නට රහතන් වහන්සේ
නමකගේ කමටහන් වුවමනාමද?

බුදු දහම කියා දෙන
සතර මහා දිවයින
පිහිටියේ කොහේද?

පුතා හා කුසලය ආතර
ආණි චෝනස කවන්න?

සුප්‍රස ඉඟුරුවන්තේ
පියනන්ද නාහිමියෝ
දුන් පිළිතුරු

□ මව් කුසක ප්‍රතිසන්ධිය ලැබීම පිළිබඳ බොද්ධ මතය කෙබඳුද?

බුද්ධ දේශනාව අතහැරියෙන්ම යම්කිසි මතවාදයක්, පුද්ගලවාදයක් නොවේ. බුදුරජාණන් වහන්සේ අවබෝධ කරගත් ලෝකය හා සත්වයා පිළිබඳව යථා ස්වරූපයයි බුද්ධ දේශනාවෙන් විවරණය වනුයේ. කෙලෙස් සහිත මෙන්ම අසර්වඥ පුද්ගලයන්ගේ ප්‍රකාශනවල යම් යම් මතවාද, උපකල්පන, තමා බැස ගත් දෘෂ්ටි, නිගමන පැවැතිය හැකියි. සියල්ල දත් බුදුරජුන්ගේ දේශනාව යම් යම් මතවාද දක්වීමක් නොව සියලු ධර්මයන් පිළිබඳ ඇති තතු තත් වූ පරිද්දෙන්ම දක්වීමකි. ඒ

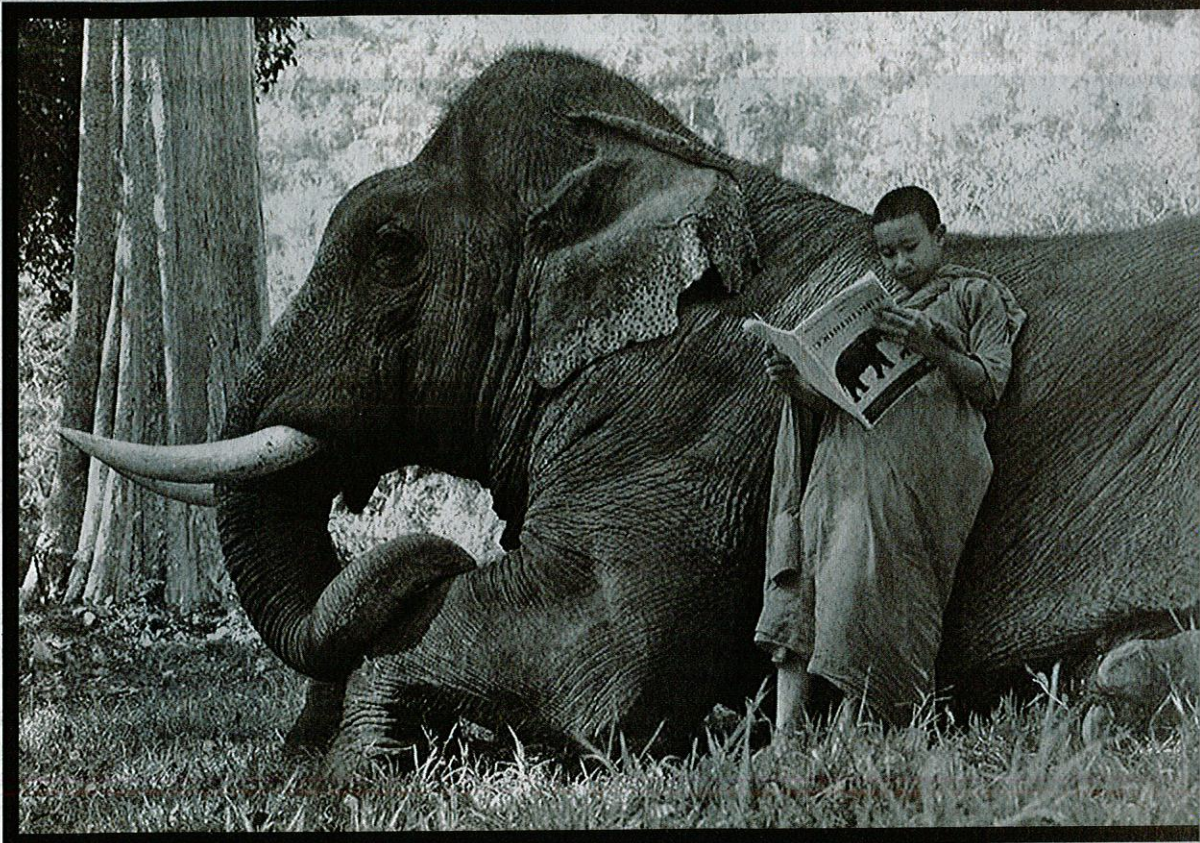
"මරුවාගෙන් පහර ලද්දහුගේ රැකවරණය පිණිස වන දරුවෝත් හැත, මවුපියෝත් හැත, හෘයෝත් හැත, හඳු ආදී කිසිවකුට ඔහු බේරාගත නොහැක."

අනුව සත්වයකුගේ මව් කුස ප්‍රතිසන්ධිය ලැබීම පිළිබඳ බුද්ධ දේශනාවේ දක්වෙනුයේ කර්මානුරූපව සිදුවන ක්‍රියාවලියක් බවයි. එය තවදුරටත් පැහැදිලි කරතොත් නොරහත් පුද්ගලයාගේ සන්තානය තුළ කාමරාග, භවරාගාදී සන්තානුසය ධර්ම අප්‍රහීනව පවතී. ඒවා පවතින තාක් භව ගමන සිදුවේ. තවත් අයුරකින් කිවහොත් ලෝභ දෝෂ මෝහ යන අකුසල හේතු සහ අලෝභ අදෝස අමෝහ යන කුසල හේතු පවතින තාක් එහි පුද්ගලයකු හෝ සත්වයකු මරණාසන්න වූ විට ඇතැම්කුට දින හතක පමණ සීමාවක් තුළද, ඇතැම්කුට මරණයට ආසන්නවද ඔවුනොවුන් විසින් පෙර ජීවිතවලදීත්, මේ ජීවිතයේදීත් සිදු කරන ලද කුසලා කුසල කර්මයන්ට

අනුව (ගරුක, ආසන්න, ආචින්න යනාදී) විපාක සංඛ්‍යාත ප්‍රතිසන්ධි නිමිත්තක් ද්වාරගත වෙයි. අනතුරුව එයට අදළ විපාක සිතක් ප්‍රතිසන්ධි කෘත්‍යය කරමින් චුති සිතට අනතුරුව අදළ භවයක පහළ වෙයි. එය දෙවන භවයේ ප්‍රතිසන්ධි චිත්තයයි. එම ප්‍රතිසන්ධි චිත්තය හා සමගාමීව මිනිස් ලොව නම් කාය දශක, භාව දශක, වස්තු දශක යන කර්මජ රූප කලාප තිසෙක්, පෙර පසු නොවී මව්කුස හටගනී. එවිට එම කලලය තුළ නාම රූප දෙකම පහළ වූවා වෙයි. මෙය පියවි ඇසකින් දකිය නොහැකි සියුම් අවස්ථාවකි. මෙම කලලය ක්‍රමයෙන් මවගේ පෝෂණය ලබමින් වැඩෙයි. (කර්ම චිත්ත සෘති ආහාර නිසා) මෙසේ සති හයක් පමණ ඇවෑමෙන් කලලය සහ වස්තුවක් බවට පත්ව එම කලලය තුළ වක්ඛු සෝත සාන ජීවිතා යනාදී පඤ්ච ප්‍රසාදයන් පහළ වෙයි. ඒවා කර්මජ රූපයෝයි. මෙසේ වැඩුණු කලලය ක්‍රමයෙන් වර්ධනය වී දස මසකට ආසන්න කාලයක් තුළ මව් කුසින් බිහිවෙයි. එවිට සියලුම රූප උපදවන හේතු ක්‍රියාත්මකව රූප කලාපයේ වර්ධනය වෙයි. මේ බුද්ධ දේශනාවේ දක්වෙන සංක්ෂේප හැඳින්වීමකි.

□ රහතන් වහන්සේ නමකගෙන් කමටහන් නොගෙන මෙම බුද්ධ ශාසනයෙහි නිවන් දැකිය නොහැකිද? නිවන් දැකීම සඳහා මහ රහතන් වහන්සේ නමකගෙන් කමටහන් ගැනීමට හැකි නම් ඉතාමත්ම සුදුසුය. කමටහන් ලබා ගැනීමේ වඩාත්ම සුදුසු තැනැත්තා සම්මා සම්බුදුරජාණන්

වහන්සේය. උන්වහන්සේ ආසය අනුසය ඤාණය තුළින් මගඵල ලැබීමේ ශක්තිය ඇති පුද්ගලයන් සඳහා සුදුසුම කමටහන හෙවත් නිවන් මග කියා දෙති. මහ රහතන් වහන්සේ නමකටද එම සුදුසුකම නැත. එසේ වතුදු අද අපට එබඳු උතුමන් සොයා ගැනීමට නොහැකිය. අපේ බෞද්ධ සාහිත්‍යය දෙස බැලීමේදී පෘථග්ජන හික්ෂුන් වහන්සේලාගෙන් කමටහන් ගෙන මගඵල ලැබූ පිරිස අතිවිශාලය. රහතන් වහන්සේ නමකගෙන් කර්මස්ථාන ලබාගත් නමුත් එම අවවාද අනුශාසනා අනුව මැනවින් භාවනාවේ නොයෙදී නම් මගඵල ලබාගත නොහැකිය. ඒ සඳහා තමන් තුළද ශුද්ධා චිරියය සති යනාදී ඉන්ද්‍රිය ධර්ම මෙන්ම කර්ණිය මෙන්ම සුත්‍රයේ දක්වා

ඇති පරිදි සුවච කීකරු ගති, නිහතමානී ගති යනාදී ගුණ නුවණ මුහුකුරා ඇති අයකු විය යුතුයි. පුරාණ සෘෂිවරුන් දිවැස් බලමින් නොයෙකුත් රෝගාබාධ සුව කිරීම සඳහා නොයෙකුත් හෙසප්පයන් දක්වා ඇත. මෙකල සෘෂිවරුන් නොසිටියද එම ක්ෂේත්‍රය පිළිබඳ සාමාන්‍ය දැනුමක් ඇති වෛද්‍යවරයකුට වුවද රෝගියා පරීක්ෂා කොට වට්ටෝරු ක්‍රමයෙන් බලා බෙහෙත් ඖෂධ යොදා රෝගියා සුවපත් කළ හැකියි. වෛද්‍ය උපදෙස් අනුව රෝගියා ප්‍රතිකාර නොකෙරේ නම් කෙසේ ලෙස සුව වේද? එමෙන්ම කර්මස්ථානය මැනවින් දන්නා ගිහි පැවිදි කවරකුගෙන් වුවද ලබාගත් කමටහන බුදුරදුන්ගෙන් ලබාගත් කමටහනක් මෙන්

"හිතර අනුන්ගේ දෙස් සොයන්නා වූ, අනුන් හෙළා තලා කතා කරන්නා වූ පුද්ගලයාගේ කාමාදී පාප ධර්ම වැඩෙත්. ඔහු රහත් ඵලයෙන් අත්ය."

ශ්‍රද්ධා පෙරදැරිව කමටහන ප්‍රගුණ කළ යුතුය. එයින් මගඵල නිවන් දැකීමට බාධාවක් නැත. එහෙත් කිව යුත්තක් ඇත. කමටහන දෙන ගුරුවරයා ත්‍රිපිටකධාරියෙක් වුවද ප්‍රායෝගිකව භාවනා පළපුරුදු කළ අයකු වුවහොත් වඩාත්ම ප්‍රතිඵලදායකය. විශුද්ධි මාර්ගය වැනි ග්‍රන්ථවල ඒ බව මැනවින් දක්වා තිබේ. මෙහි එවන් විස්තරයකට අනවකාශය.

□ හරියාකාරව වාඩිවීමට අපහසු කෙනකුට භාවනා කිරීමට බැරිද? එය නුසුදුසුද?

උපතින්ම අංග විකලත්වයට පත් නොවූ (අඳ, ගොළු, බිහිරි, මන්ද බුද්ධික යනාදී) අයට ජීවිතයේ පසු කාලයක ඇතිවන රෝගාබාධ නිසාද, හදිසි අනතුරු නිසාද, වයස්ගත වීම නිසාද නොයෙක් ශාරීරික දුබලතාවන්ට පත්වේ. බුද්ධ දේශනාවට අනුව එම කරුණුම යමකුට භාවනාවේ යෙදීමට බාධාවක්

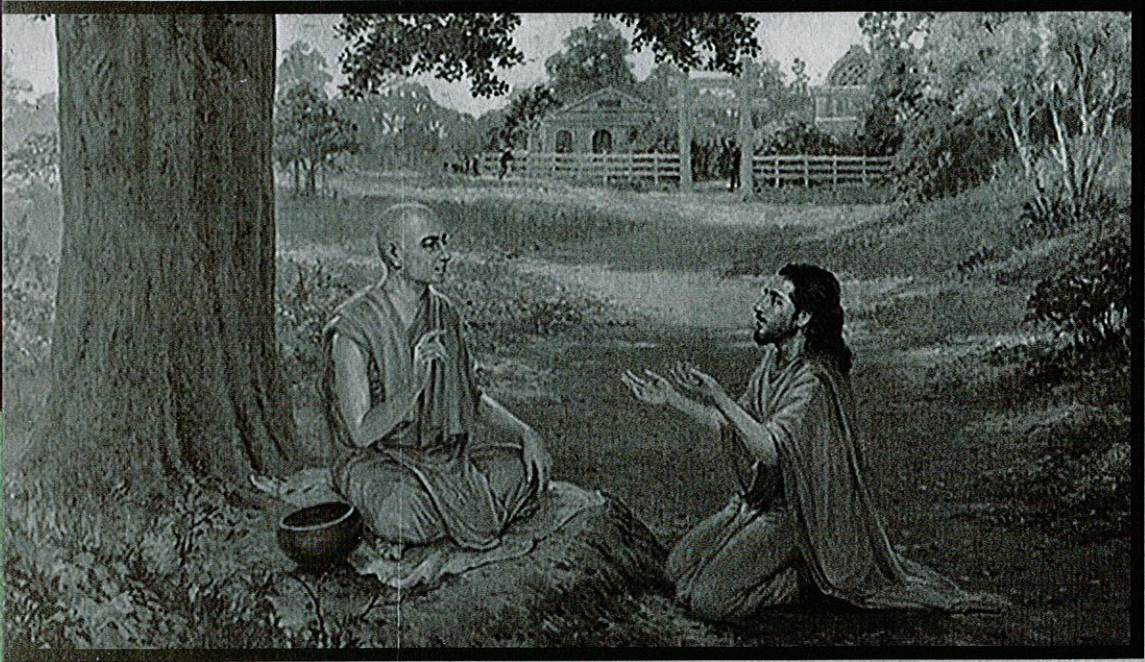
□ බුද්ධ දේශනාවේ දක්වෙන සතර මහා දිවයින් හා ඒවා මේ ලෝකයේම පිහිටි ඒවාද වෙනත් ලෝකයක පිහිටි ඒවා දැයි පහද දෙන්න?

බුදුරදුන් මෙලොව පහළ වීමට පෙර ප්‍රාග් බෞද්ධ යුගවල පවා අප වෙසෙන මෙම ලෝකය කොටස් සතරක් වශයෙන් පැවැති බව දක්වෙයි. එද එම විශාල ප්‍රදේශ හැඳින්වූයේ සතර මහා දිවයින් වශයෙනි. ජම්බුදීපය, පූර්ව විදේහය, උතුරුතැනු දිවයින්, අපරගෝයානය ඒ සතරයි. මේවා පිළිබඳ විමසීමේදී එම දිවයින් මේ ලෝකයෙන් පිටස්තර පිහිටි ඒවා නොව අද අප ව්‍යවහාර කරන මහද්වීප පහ තුළම අන්තර්ගත වන බව පෙනේ. ගෙවී ගිය සත වර්ෂ 26 ක පමණ කාලය තුළ මෙම ලෝකය තුළ භූගෝලීය වශයෙන් විශාල වෙනසක් සිදු නොවන්නට ඇත. නූතන භූ විද්‍යාඥයන්ගේ මතය අනුව ඇතැම් මහද්වීප සමුද්‍ර තුළ ගිලී යාමේ, තල්ලු වී යාමේ

ප්‍රවණතාවක් පවතින බව කිව හැකියි.

ප්‍රාග් බෞද්ධ යුගවල සිට (කාල නියමයක් කිව නොහැකියි) අපර දිග ශිෂ්ටාචාරයේ ආරම්භය දක්වාම පැවතෙන්නට ඇත්තේ ඉපැරණි ක්‍රමයම බව පෙනේ. පසුකාලීනව රට රටවල් ගවේෂණය කිරීමේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් නූතන ලෝකය මහද්වීප පහක් වශයෙන් දක්වා තිබේ. ඒ පිළිබඳ අප කවුරුත් දනුවන්ය. පැරණි දිවයින් සතර පිළිබඳ මඳක් විමසා බලමු.

ජම්බුද්වීපය:- සතර මහා දිවයින්වලින් ප්‍රධාන වනුයේ මෙයයි. අතිවිශාල දඹ ගසක් මුල් කොට ගෙන ජම්බුද්වීපය නමින් හැඳින්වෙනුයේ යැයි පැරැන්නෝ කියති. බුදු පසේ බුදු උතුමන් මෙන්ම සක්විති රජවරුන් පහළ වනුයේද මෙම

නොවේ. නමුත් අවශ්‍ය වනුයේ ශ්‍රද්ධා, චීර්යය, සති යනාදී මානසික ශක්තියයි. එම ශක්තිය ඇති අයට හෙවත් චිත්ත ධෛර්යය මැනවින් ඇති අයට මේ බුදු සසුනෙන් සහ දුර්ලභ මිනිසන් බවෙන් පිහිටක් ලබා ගැනීම සඳහා වාඩිවීමට ඇති අපහසුව ප්‍රශ්නයක් කරගත යුතු නොවේ.

තමන්ට පහසුවෙන් වැඩි වේලාවක් සිටිය හැකි ඉරියව්ව තේරුම් ගෙන, වාඩිවීමට තරමක පුටුවක් යොදා ගැනීමද නිවැරදියි. සෙසු ඉරියව් තුනෙන් වැඩි වේලාවක් ගත කරමින් හෝ භාවනාවට යොමු වීම සුදුසුය. ඒ සඳහා ගුරු උපදෙසක් ලබා ගැනීමද යෙහෙකි. ටිකෙන් ටික නමුත් එසේ භාවනාවේ යෙදීම නිසා වාඩිවීමට ඇති අපහසුකම්ද මග හැරී යා හැකියි. ලබා ගත් මේ උතුම් මිනිසන් බවින් බෞද්ධයකු වශයෙන් යම් ප්‍රතිඵලයක් ලබා ගැනීම සඳහා විශේෂයෙන් සනිපට්ඨාන භාවනාව දෙසට යොමු විය යුතුමය.

ජම්බුද්වීපයේම බව කියවේ. ඉන්පසු, බුදුවරු පහළ වනුයේ ජම්බුද්වීපයේ මධ්‍ය ප්‍රදේශයේය. (එය නූතන බිහාර් ප්‍රාන්තය කේන්ද්‍ර කරගත් විශාල භූමි ප්‍රදේශයකි. බුදුරදුන්ගේ පහළවීම, උන්වහන්සේ සැරි සැරු ප්‍රදේශය මේ ආශ්‍රිතව පිහිටා ඇත.) බෞද්ධ සාහිත්‍යයේ එන කරුණුද විද්වත් මතද අනුව මෙයට වසර 50,000 කට පමණ පෙර ඒ ඒ දිවයින්වල පිහිටීම අනුව බෙදා ඇති මෙම ක්‍රමය අනුව දඹදිවින් බාහිර අතික් දිවයින් සලකනුයේ (විශේෂයෙන් මධ්‍ය දේශයෙන්) ප්‍රත්‍යක්ෂ දේශ වශයෙනි. දඹදිවද මහා මණ්ඩල, මධ්‍ය මණ්ඩල, අන්තර් මණ්ඩල වශයෙන් මණ්ඩල තුනකට බෙදා තිබිණි. එයින් සුවිශේෂ වූ මධ්‍ය දේශය නොහොත් මධ්‍ය මණ්ඩලය පැරණි දුර මැනීමේ ක්‍රමය අනුව යොදුන් නවසියක පමණ ප්‍රදේශයකි. සැතපුම්වලින් ගතහොත් සැතපුම් දහහතර දහස් භාරසියයක් බඳු විශාල ප්‍රදේශයකි. හිමාලය කඳු ආශ්‍රිත ප්‍රදේශ දක්වා පැතිරුණු විශාල ගංගාවන්ගෙන් ගහණ වූ සම භූමියක් වූ මේ

“යම් කෙනෙකුගේ සිත දිවා රෑ දෙකේ අභිංසාවෙහි ඇළුණේද ඒ ගෝතම ශ්‍රාවකයෝ හැමදාම සුවසේ හිඳ පුබුදින්.”

විශාල ප්‍රදේශ ස්වභාවික විපත් අඩු බෙහෙවින්ම සශ්‍රීක ප්‍රදේශයක් බව පෙනේ.

ඉහත සඳහන් කළ ජම්බුද්වීපයෙන් නැගෙනහිර ප්‍රදේශය පූර්ව විදේහය නමින්ද, බටහිර ප්‍රදේශය අපරගෝයානාය නමින්ද ජම්බුද්වීපයෙන් උතුරු ප්‍රදේශය උතුරුකුරු දිවයින නමින්ද දක්වෙයි. පෙර එක්තරා යුගයක දඹදිව රජකළ සක්විති රජෙක් (මහා මන්ධාකු) රාජ සාද්ධියෙන් සෙසු දිවයින් තුනට ගොස් එම රටවලින් තමා හා එක්වූ පිරිස සමග නැවත දඹදිවට පැමිණියත් ඒ ඒ දිවයින්වලින් පැමිණි පිරිසට නැවත සිය ප්‍රදේශවලට යා නොහැකි විය. එමනිසා ඒ ඒ පිරිස් සඳහා දඹදිවින් ප්‍රදේශ වෙන් කර දුන් බවක් දක්වෙයි. ඒ අනුව උතුරුකුරු දිවයිනෙන් පැමිණි පිරිස පදිංචි වූ ප්‍රදේශය කුරු රට නමින්ද (එය නූතන ඉන්දියාවේ දිල්ලි ප්‍රදේශය බව සඳහන්ය.) පූර්ව විදේහයෙන් පැමිණි පිරිස නැවතුණ ප්‍රදේශය අපරන්ත දේශය නමින්ද හැඳින්වූහ. නූතන ඉන්දියාවේ එම ප්‍රදේශවල නම් ගම් පෙරලී ඇත. විමසිලිමත්ව බැලීමේදී එම ප්‍රදේශ හඳුනා ගැනීම අපහසු නොවේ. එබැවින් පුරාණ ලෝකයේ බෙදීම සහ වර්තමාන ලෝකයේ බෙදීම් අතර භූගෝලීය වෙනස්කම් පැහැදිලිවම දක්නට ඇත.

□ පින හා කුසලය යනුවෙන් අදහස් කරනුයේ එකම දෙයක්ද? නැතහොත් දෙකක්ද?

'පුනාතී ති පුඤ්ඤං' යන නිරුක්තියට අනුව දනාදී පුණ්‍ය කර්මයන් සිදු කිරීමේදී සන්තානය කුළ ලෝභාදී ක්ලේශ ධර්මයන් යටපත් වීමෙන් සිත පිනා යන ස්වභාවය පින යැයි කියනු ලැබේ. නැතහොත් දනාදී පුණ්‍ය කර්මයන් කිරීමේ හා ඒ පිළිබඳ සිහි කිරීමේදී අත්වනුයේ පිත්ය.

"කුක්ඡතෙ පාපකෙ අකුසලෙ ධම්මේ සලයන්ති වලයන්ති කම්පෙන්ති විද්ධංසේති කුසලා" යන නිරුක්තියට අනුව ළාමක වූ පිළිකුල් කටයුතු වූ අකුසල ධර්මයන් සොලවන, වලනය කරවන, කම්පා කරන, විනාශ කරන ක්‍රියාව කුසල්ය. එනම් ප්‍රාණසාතාදී දස අකුසලයන්ගෙන් වළකින ස්වභාවය කුසල්ය. දනාදී දස පුණ්‍ය ක්‍රියා සංඛ්‍යාත යහපත් ක්‍රියාවන් කිරීම පිත්ය. මේ අනුව බලන කල ප්‍රාණසාතාදීයෙන් වෙන්වීම හෙවත් වීරකින් කුසල්ය. යහපත් ක්‍රියාවන් කිරීම පිත්ය. මෙසේ වතුදු ඇතැම් තැන්වල පින කුසලය යන දෙකම එකම අරුතෙහි දක්වෙන තැන්ද තිබෙන බැව් පෙනේ.

ධර්ම ගවේෂක

මහනුවර තරුණ බෞද්ධ සංගමයේ 51 වැනි සංවත්සර මහා සභා රැස්වීම මාර්තු 25 වැනිද

මහනුවර තරුණ බෞද්ධ සංගමයේ 51 වැනි සංවත්සර මහ සභා රැස්වීම මාර්තු මස 25 වැනි දින සවස 3.00 ට සංගමයේ මූලස්ථානයේදී පැවැත්වෙන බවත්, සංගමයේ සංවත්සර උළෙල සහ ත්‍යාග ප්‍රදනෝත්සවය මාර්තු මස දහඅට වැනි දින (18) සවස 2.00 ට සංගමයේ විජේසේකර ශාලාවේදී පැවැත්වෙන බවත් මහනුවර තරුණ බෞද්ධ සංගමයේ ප්‍රධාන ලේකම් නීතිඥ කේ. එම්. පී. යූ. බණ්ඩාර කරුණානායක මහතා විසින් නිකුත් කර ඇති ලිපියකින් දන්වා ඇත.

ශ්‍රීපාද ලාංඡන අනුරුවක් තන්තිරිමලේ රජමහ විහාරයට

තලාතුඹය විශ්ව සාම පදනම මගින් සෑම වසරකම දිවයිනේ විහාරස්ථානයකට පූජා කරනු ලබන ශ්‍රී පාද ලාංඡන අනුරුව මෙවර තන්තිරිමලේ රජමහ විහාරයට පූජා කරනු ලැබීය.

මහනුවර සිට අනුරාධපුරයට පැමිණි ශ්‍රී පාද ලාංඡනය රැගත් පෙරහර එහි සිට තන්තිරිමලේ රජමහ විහාරයට ළඟාවිය. මෙම අවස්ථාවට සාම පදනමේ සභාපති ර. මු. සරත් රත්වල, මහනුවර ශ්‍රීමත් අනගාරික ධර්මපාල පදනමේ සභාපති එල්. එච්. හරිශ්චන්ද්‍ර යන මහත්වරු ඇතුළු බෞද්ධ නියෝජිත පිරිසක් සහභාගි වූහ.

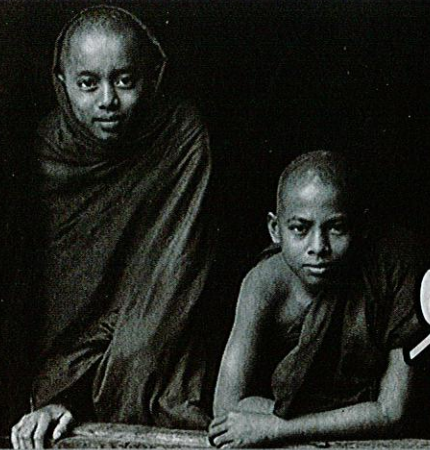
කේ. බණ්ඩාරනායක

ප්‍රහේළිකාව

මෙවර කලාපයේ පළ හොඳින් බව කරුණාවෙන් සලකන්න

● පෙබරවාරි කලාපයට අයත් ප්‍රහේළිකාව නිවැරදිව පුරවා එවූ ජයග්‍රාහකයින්ගේ විස්තර ලබන කලාපයේ පළවේ.

"ධර්ම දනය සියලු දනයන්ට වඩා ශ්‍රේෂ්ඨයි."

සම මග

දහම් පාසල අධ්‍යාපනය ලබන සිසුන්ගේ දහම් දැනුම වඩවාලීම සඳහා විශේෂයෙන් සකස් කෙරෙන ලිපි මාලාවක පළමුවැන්නයි මේ

ඉදිරිපත් කරන්නේ පූජ්‍ය වහ්මුච්චේ විජයවංශ නාහිමි

□ අනුරාධපුර පූජනීය පෙදෙසේ පිහිටි පූජාරාම ස්තූපයේ ඓතිහාසිකත්වය පිළිබඳව හැදින්වීමක් කරන්න?

මිහිඳු මාහිමි වැඩම කළ පළමු වස ඉල් පුර පසළොස්වක ද සර්වඥ ධාතූන් වහන්සේලා නිදන් කොට වෛත්‍යයක් කළ බව වංශ කතාවල දක්නට ලැබේ. ඒ අනුව බුදුන් වහන්සේගේ දකුණු අකුධාතුව නිදන් කොට දෙවන පැතිස් රජතුමා ස්ථූපය කළ අතර එම උත්සව අවස්ථාවෙහිදී දෙවන පැතිස් රජුගේ සහෝදර මිත්තාභය ඤාමරුද පැවිදි විය.

□ මකාලීන විවිධ නිකායික අදහස බණ්ඩනය කරමින් 'කථා වත්පුප්ප කරණය' නම් ග්‍රන්ථයක් ශාසන වංශ කතාවට එක් විය. මෙම කෘතිය කවුරුන් විසින් කුමන අවස්ථාවක ඉදිරිපත් කරන ලද්දක්ද?

ධර්මාශෝක රජු දවස පැළලුප් කුවර අශෝකාරාමයෙහිදී පැවැත්වූ සංගායනාව මොග්ගලීපුත්තනිස්ස මහ රහතන් වහන්සේගේ මූලිකත්වයෙන් සිදුවිය. කථාවත්පුප්පකරණය උන්වහන්සේ විසින් රචනා කොට එම සංගීති අවස්ථාවෙහිදී ඉදිරිපත් කළහ.

□ පහත සඳහන් පද්‍යයෙහි ඇතුළත් සද්ගුණය කුමක්ද? මෙම ග්‍රන්ථ නාමය සහ කතුවරයා කවුද?

දෙමව්පිය ගුරුවරුන් විසින් තම සිසු දරුවන්ට දිය යුතු යහපත් ධනය නම් උගත් සභාවක නොබියව සභාගත වීම සඳහා හැකිවන සේ ශිල්ප ඉගැන්වීමයි.

කෝට්ටේ යුගයේ රණස්ගල්ලේ මාහිමියන් විසින් රචනා කරන ලද 'ලෝකෝපකාරය' ග්‍රන්ථයෙහි මෙම පද්‍යය ඇතුළත්ය.

□ මෙම පාඨය කියවන්න.

අප කොතරම් උත්සාහ කළත් තම ජීවිතය මග හරින්නට බැරිය. නගරයක වුවද, වනාන්තර ගුහාවක වුවද, ජීවත් වන තුරු ජීවිතයට මුහුණ පෑ යුතුමය. සැබෑ ජීවිතය නම් දැන් පවත්නා මේ මොහොත මිස මියගිය අතීතයේ මතක සටහන් හෝ නූපත් අනාගතය පිළිබඳ සිහින හෝ නොවේ. මේ මොහොතේ ජීවත් වන්නා සැබැවින්ම ජීවත් වෙයි. ඔහුට වැඩි ප්‍රීතිවන්තයෙක් මිනිසුන් අතර නැත. (බුදුන් වදළ ධර්මය) මෙම පාඨයෙන් අවධාරිත අදහස බොද්ධ භාවනා ක්‍රමයක් හෝ එකඟ විය නොහැකිද? ඒ කුමන භාවනාවක් සමගද යන්න පැහැදිලි කරන්න.

'භාවනා' ක්‍රමවේදයන්ගෙන් එකක් වන 'ආනාපානසති' භාවනාව ඉතා පහසු එකක් වන අතර 'ජීවිතේන්ද්‍රිය' හා සම්පතම භාවනාවකි. චිත්ත ඒකාග්‍රතාව දියුණු කිරීම අරමුණ කොට උසස් ධ්‍යාන සමාපත්තිවලටද හේතුකාරක වන්නේය. ඉහත සඳහන් පාඨයෙන් අවධාරිත ප්‍රීතිමත් මිනිසා නිර්මාණය කිරීමේ හැකියාව 'ආනාපාන සති'

භාවනාවෙන් සිදුවීමද සුවිශේෂයකි. නිර්වාණබෝධය ඇතුළු කෙබඳු අවබෝධයකට වුවත් මෙම චිත්ත ඒකාග්‍රතාව අත්‍යවශ්‍යයි. මේ හැර ආනාපානසති භාවනාවෙන් වහාම ලැබිය හැකි ප්‍රතිඵලද වෙයි.

□ වතුරාර්ය සත්‍ය ධර්මයේ පළමුවන ආර්ය සත්‍යයෙහි සඳහා සංඛාර දුක්ඛ (සංස්කාර දුක්ඛ) පැහැදිලි කරන්න?

මේ සඳහා ආචාර්ය වල්පොල රාහුල හිමියන්ගේ බුදුන් වදළ ධර්මය එන සටහනකින් වඩාත් පැහැදිලි කරගත හැකිය. බුදු දහමට අනුව 'සත්වයා' 'මම' යන මේ වචනවලින් කියවෙන්නේ මොහොතින් මොහොත වෙනස් වන සුළු කායික මානසික වේග නොහොත් ශක්ති පිළිබඳ සමව්‍යයක් පමණෙකි. මේ සියල්ල කොටස් පහකට (පංචස්ඛන්ධ) බෙදා දැක්විය හැකිය. (සංඛිත්තෙන පංචුප්පාදනක්ඛන්ධා දුක්ඛා) කොටින්ම මේ පංච උපාදනස්ඛන්ධයම දුක් සහිතය. දුක්ඛය, පංචස්ඛන්ධය යනු දෙකක් නොවන බවද සමස්ත පංචස්ඛන්ධයම දුක යයි බුදුහු වදළහ. සත්ව නමින් පොදුවේ ගන්නා මේ පංචස්කන්ධයන්ගේ එක්වීමම (සමව්‍යයමා සංඛාර දුක්ඛයයි. මේ හැර පංචස්ඛන්දය තුළ රුදු දුක් අනුභව කරන සත්වයෙක් හෝ මමෙක් ඇත්තේම නැත.)

වි.සු. අටුවාවෙහි බුදු ගොස් හිමියන් දුකම වෙයි. දුකට පැමිණියෙක නොවේ. කිරිය වෙයි. යළි කරන්නෙක්ද නොවේ. දුබමෙවහි න කොච්ච දුක්ඛිතො කාරකො, න කිරියාව විජ්ජති.

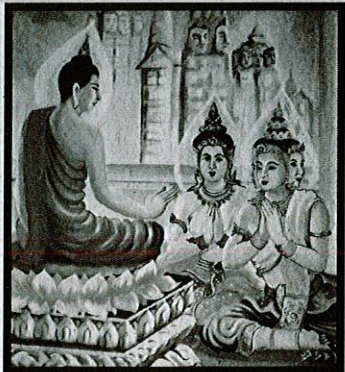
□ බුදුරජාණන් වහන්සේ මේ මිනිස් ස්වභාවය ගැන වඩාත් සැලකිලිමත් වූ සේක. දහම බුද්ධිමතුන්ට, දර්ශනිකයන්ට පමණක් මන ආකාරයට දේශනා නොකළ සේක. බුද්ධිමය මෙන්ම භාවමය නැත්නම් දර්ශනිකයාට මෙන්ම සාමාන්‍ය මිනිසාටද ගැළපෙන අයුරු ශික්ෂණ ක්‍රමයක් දහමෙහි ඇතුළත්ව ඇත. 'මහා වත්තාරසන්' සූත්‍රයට අනුව ශ්‍රාවක ගමන් මග දෙයාකාරව හඳුනාගත හැකි බව දේශනාවෙහි සඳහන් කොට ඇත. පැහැදිලි කරන්න.

ආර්ය ගමන් මාර්ගයෙහි ගමන් කළ හැකි එක් ක්‍රමයක් නම්, සාසවා පඤ්ඤාභාගියා උපධිවෙපක්ඛා මාර්ගයයි.

අනෙක 'අරියා අනාසවා ලොකුත්තරා මග්ගො මාර්ගයයි.

පළමු මාර්ගය කෙලෙස් සහිතව සිටිමින් (සාසවා) පින් පැත්තට බරවී (පුඤ්ඤාභාගියා) සංසාරික ඵලාපේක්ෂාවෙන් (උපධි වෙපක්ඛා) ගමන් කිරීමයි.

දෙවැන්න ආර්ය වූ ලෝකුත්තර වූ, අනාශ්‍රව වූ මාර්ගාංගයක් ලෙස අනුමතය කිරීමයි. මෙහිදී පළමු මාර්ගය සාමාන්‍ය මිනිසාට (භාවමය) පින්කර ගැනීමේ මාර්ගයයි. දෙවැන්න කුසල් කිරීමේ මාර්ගයයි.

"ද්වේශ රහිත වූ යමෙක් බැණීම් ගැහීම් හා වධ බන්ධිහත් ඉවසාද, ඉවසීම බලය කොටත් බල ඇණිය කොටත් ගත් ඔහු උත්තමයෙකි."

ඉදිරිපස විශ්ව ආකර්ෂණය

විශ්වයම උපයෝගී කරගෙන එම ශක්තියට වඩා චලිතවීමට හේතු වන්නේ උපදවා ගත් අප මුදුරජාණන් වහන්සේ තම මුද්දිවී ප්‍රකාශය එම පුළුල් විශ්වය ඉක්මවා පතුරන අයුරු බර්ම දේශනා කීපයකින්ම අපට පැහැදිලි වන්නේය.

මුදුරජාණන් වහන්සේ රූපය දැක්මෙන්, දේශනා ශබ්දය ඇසීමෙන්, තම දැනගැනීමෙන්, බර්මය දැනගැනීමෙන් ලබාගත් අවබෝධ ඉදහසෙන් සැනසෙන්නට හැකිවන්නේ මුද්දිව චලය, විශ්ව චලය ඉක්මවා යන බැවිනි.

"කෝපයෙන් මත් වූ තැනැත්තා උමතු අශ්වයෙකු පිට හැරී යන්නෙකු වැනිය"

“ඉධානන්ද තථාගතො තිසහස්සී මහා සහස්සී ලෝකධාතුං ඩහාසෙන ඵරෙය්‍ය යද නෙ සත්තා තං ආලෝකං සංජානෙය්‍යං අථ තථාගතො සොසං කරෙය්‍ය සද්දමනුස්සාවෙය්‍යා

ඵලං බො ආනන්ද තථාගතො තිසහස්සී මහා සහස්සී ලොකධාතුං සරෙන විඤ්ඤපෙය්‍යා යාවතා පන ආකංබෙය්‍යා.”

අප තථාගත සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේ මහා සහශ්‍රී ලෝකධාතු මෙන්ම ඉන් පිටතටද තථාගත බ්‍රහ්මස්වරය පතුරුවන්නේ නම් හැකිවන බව පෙන්වා වදල සේක.

ලොචතුරා බුදු කෙනකුගේ අල්පමාත්‍ර වූද, අසත්‍යයක්, වැරද්දක්, අනර්ථයක් නොමැති නිසා බුද්ධ යන වචනය විශ්වයේ විවෘතව ප්‍රකටව පවතින්නේය. ලෝභ, දෝස, මෝහ යන අකුසල මූලයන්ගේ බලපැවැත්මේ ප්‍රමිතිය අනුව සංවෘත භාවය හා විවෘත භාවය පවතින්නේය.

බුද්ධ යන වචනයෙන් ප්‍රකට වන පුරිසොත්තමයාණන් ඉතා දිගු කලක් විශ්වයේ බෝධිසත්ව නාමයෙන් ප්‍රකටව ලබාගන්නා වූ මහා ගුණ සම්භාරය එක්වත්ව ප්‍රකට වීම වශයෙන් බුද්ධ යන නාමයට විශ්වගත සියලු ගුණාංග කේන්ද්‍රගත වන්නේය.

අතීතයේ විශ්වයේ පැවැති ගුණාංග මෙන්ම වර්තමානයේ පවත්නා ගුණාංග එක්කැත් වන විට විශ්වයටද දරාගත නොහැකි නිසා දස දහසක් ලෝක සෙලවෙන්නේය.

විශ්වයේ පවත්නා ගුණාත්මක බලය ධනාත්මකව, සත්ව ජීවයට ලබාදෙන්නට හැකිවන්නේ ලොචතුරා බුදු කෙනකුට පමණි. ජීවිතයක් තුළ පවත්නා විශ්ව බලයට ප්‍රතික්‍රියා කරවන්නට තරම් ඥාන ශක්තියක් බුදුරජාණන් වහන්සේට විද්‍යමාන වන්නේය. මේ නිසා සත්වයා විශ්වය තුළ රඳා පවතින මූලික බලවේග වන උපාදනවලින් මුදවා බාහිර නිවන වෙත යොමු කරවන්නට ලොචතුරා බුදු කෙනකුම අවශ්‍ය වන්නේය.

මිනිස් චින්තනයේ උපරිම තලය වනුයේද බුදුරජුන්ගේ ඥානයයි.

“යාවතකං ඤෙය්‍යං තාවතකං ඤෙණං යාවතකං ඤෙණං තාවතකං ඤෙය්‍යං. ඤෙය්‍යපරියන්තිකං ඤෙණං ඤෙණපරියන්තිකං ඤෙය්‍යං ඤෙය්‍යං අතික්කමිත්වා ඤෙණං නප්පවත්තති. ඤෙණං අතික්කමිත්වා ඤෙය්‍ය පථො නත්ථී.”

විශ්වය පිළිබඳ දැනගත යුතු යම්තාක් වේද, ඒ තාක් බුද්ධ ඥානය වේ. යම්තාක් බුද්ධ ඥානයද ඒ තාක් දැනගත යුතු දේ වන්නේය. බුද්ධ ඥානයත් දැනගත යුතු සියල්ලත් අන්‍යෝන්‍ය සමානව පරිසන්නව පවතී.

මෙසේ සර්වඥ වූ අප බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් නොදක්නා ලද විශ්ව නිර්මාණකරුවා කේන්ද්‍ර කරගත් හැඟීම මනුලොව පවත්නා තාක් ලෝකයේ කිසිම රටක, කිසිම ජාතියක නිදහස තහවුරු වන්නේම නැත. භෞතික වශයෙන් යම්කිසි සීමාවක සිට පසුතලයේ සිටින අපමණ සත්වයන් හා සසඳමින් තමා යම්කිසි තෘප්තියකින් වින්දනයක් ලබන්නේ නම් එය සත්ව සත්තතියට කරන නිගාවකි.

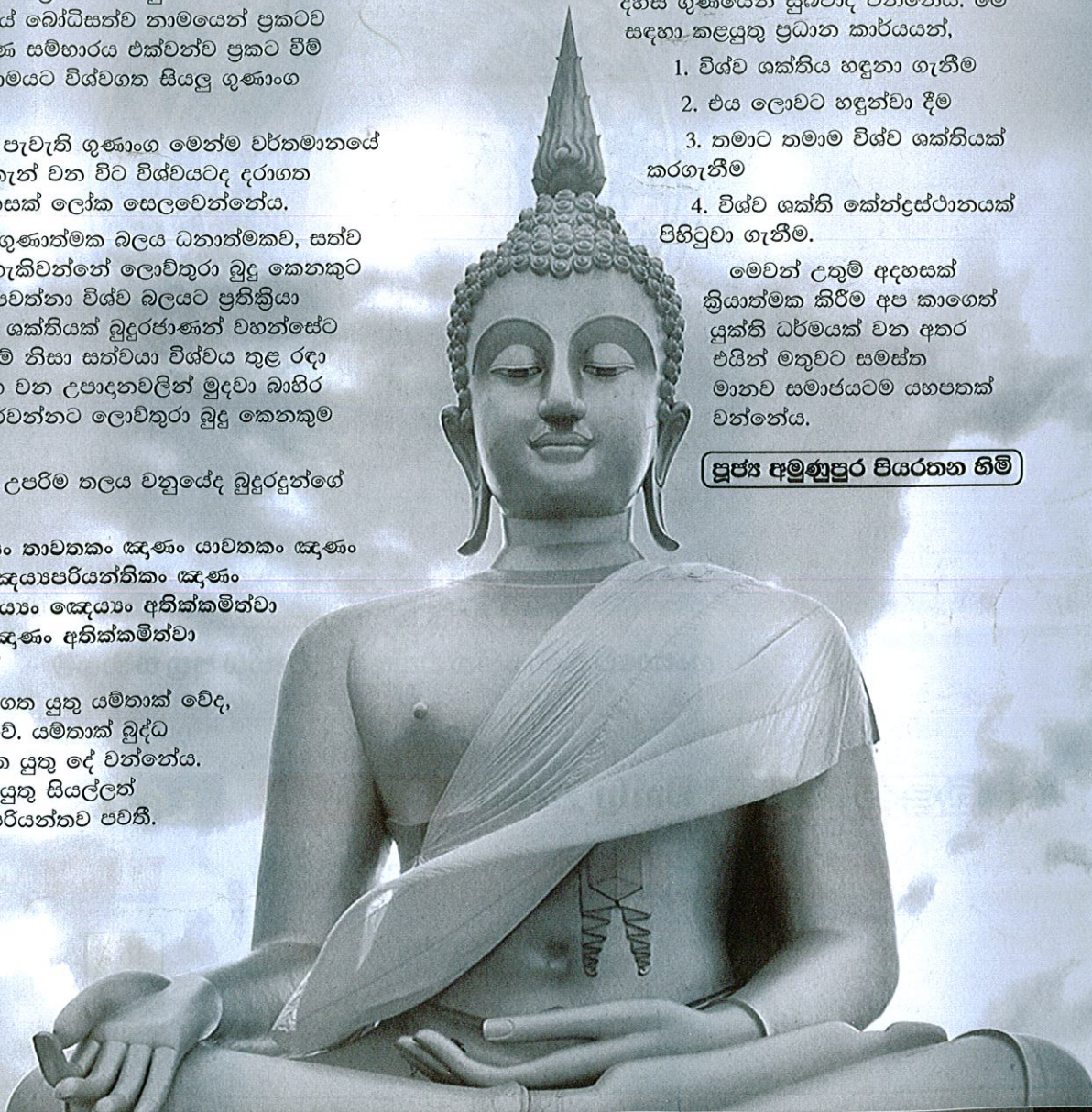
අපමණ සත්වයන් අයාලේ දුවන තිරිසන් සතුන් මෙන් ආත්මවාදයෙන් හා නිර්මාණවාදයෙන් මානසික මූලාවකට, වහල් භාවයකට, දීනත්වයට පත්වී, මංමුලා වී ගමන් කරන ප්‍රචණ්ඩාවෙන් මුදගන්නට බුද්ධිමත් මහා සංඝරත්නය පෙරමුණ ගත යුතුම වන්නේය.

විශ්ව ශක්තිය බුද්ධ දේශනාව අනුව හොඳින් හඳුනාගෙන ලෝකවාසීන්ට හඳුන්වා දෙන්නේ නම් මෙම වත්මන් ලෝක ජනතාව මෙයට වඩා දහස් ගුණයෙන් සුබවාදී වන්නේය. මේ සඳහා කළයුතු ප්‍රධාන කාර්යයන්,

1. විශ්ව ශක්තිය හඳුනා ගැනීම
2. එය ලොවට හඳුන්වා දීම
3. තමාට තමාම විශ්ව ශක්තියක් කරගැනීම
4. විශ්ව ශක්ති කේන්ද්‍රස්ථානයක් පිහිටුවා ගැනීම.

මෙවන් උතුම් අදහසක් ක්‍රියාත්මක කිරීම අප කාගෙන් යුක්ති ධර්මයක් වන අතර එයින් මතු වට සමස්ත මානව සමාජයටම යහපතක් වන්නේය.

පූජ්‍ය අමුණුපුර පියරතන හිමි

“විමසිලිමත්බව ඔබේත්, රටේත් ආරක්ෂාවයි”